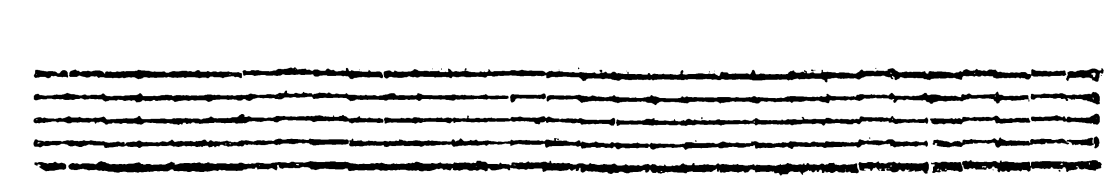
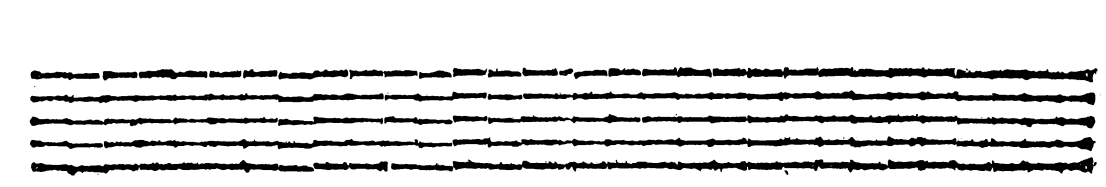
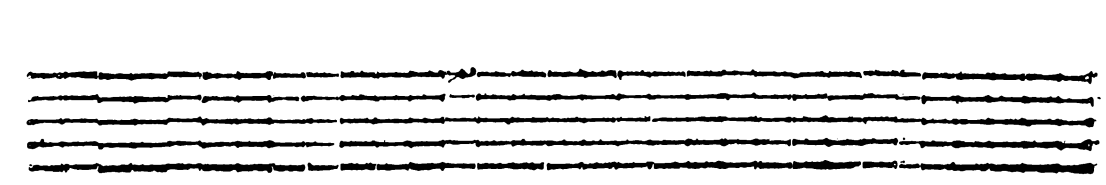
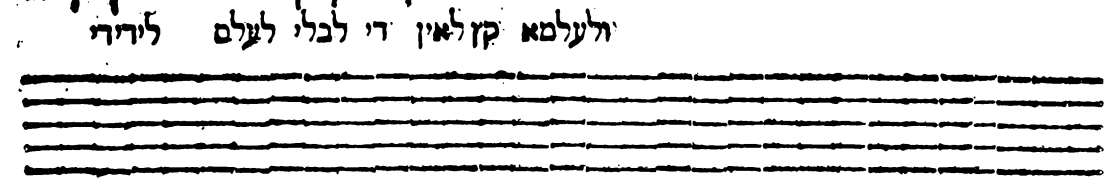
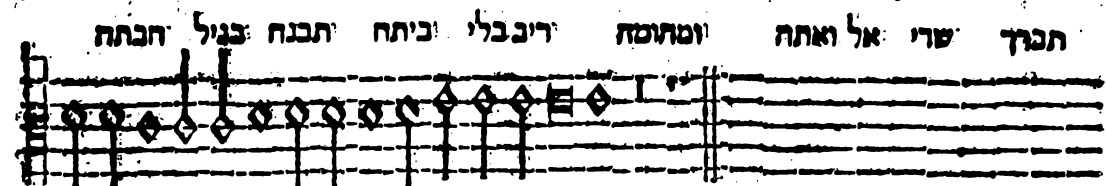
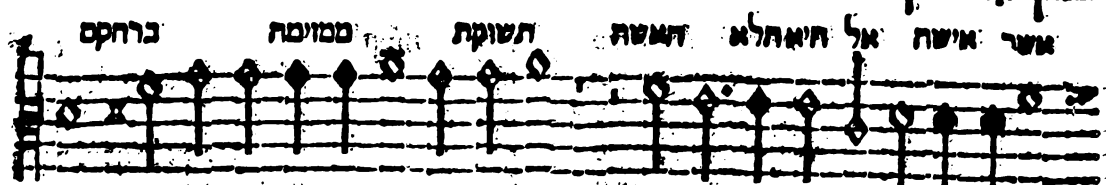
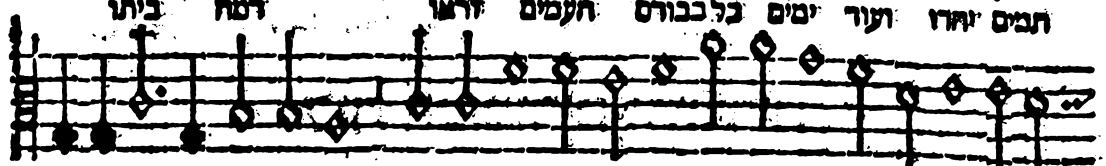
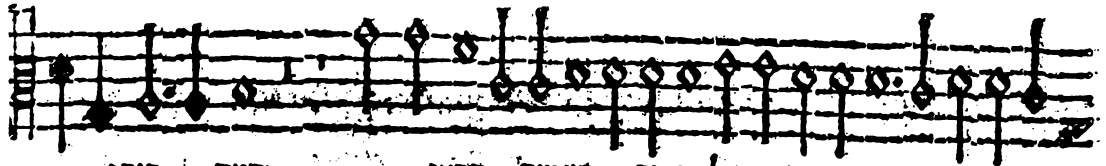

לוח המזמורים והשירים

קולות	ג	דף	ז	ה	כה
קריים				ה	כה
מיד המעלות אסרי כל יראת'	ג	ס		ה	ס
צרכ	ג	ט		ו	כח
מזמור לאסוף אלהים נצב	ג	י		ו	כח
מזמור הוסיפה ה' כי גמר חסד	ה	יא		ו	כט
אלה מועדי ה'	ג	לה		ו	ל
תקומה כתר יתנו לך	ד	יב		ז	לא
אלהים המיבנו	ד	יג		ז	לב
מזמור אלהים יתנו אסירטה	ד	יד		ח	לב
מזמור על כהדות בבל	ד	טו		ח	לג
מזמור הללויה הללי נפשי	ד	יו		ח	לג
מיד המעלות אסרי כל יראת'	ה	יח		ח	לד
מזמור ה' ארזכנו	ה	יט		ה	מ
מזמור לתודה	ה	כ		ה	מא
המכיבנו ה' אלהינו	ה	כא		ה	מב
קריים	ה	כב		ה	מד
מיד המעלות במוכה' את טיבת ביתך	ה	כד			
מיד המעלות אסרי עמי אל האלים					
ימנוס מדבר נביה					
מיד המעלות אסרי כל יראת'					
מיד המעלות לרוד לוליה'					
אודך כי עניתינו					
ברוך הבא במסע ה'					
מזמור לרוד הבנו לה'					
אפתח נא פתח					
אין כאלהינו					
אפתח פיר במפתח					
יגדל אלהים חזי					
אדון עולם					
הללויה אסרי אים ירא את ה'					
הללויה חודה ה' בכל לבב					
מזמור מיר ליום השבת					
למי אחשוך לעשות יתך					

מל

תמים יחזו ועוד ימים כל כבודם תעמים ודמו דמח ביתו

אשר אישח אל תואתלא דמשה תשוקת סמוכות ברחקם

ותרכה אותה ימשול והוא בבלסח חוצרה חקושה הוא

תכוד שרי אל ואתה ומתוסח דיבבלי ביתח תבנה בגיל חבתח

ולעלמא קזלאין די לבלי לעלם לירחי

פסוק קללת ראשון פס
 כגבר נכנסות בזווג לנפשות חן יקר לעשות אחפז לבני
 מקומת פאוצר נשמה יצר אל בטרם בעלמה
 לו לעד חיי בעי ומאן נרשמה וזג לבג נחבצר
 כביר חלא הרעיסת ובעבור תחיה לא כגנר תחיה
 קנה לבת אצל ליקח כרי לו יש כל למכר חילו
 אשר יחמוד לא וכוה למאד תורה בני כבוד לו להנחיל וכוה
 תאכל חילחמו שכל בת ואשה יחרימת מי
 כוה אשר נאלמה לגחיים רחל אל ותרמה
 ועל בכנפו ותחסה מגפו לכבוד סופו

בבית שתולים אנני תשמענה סרעים עלי בקמים

כי לחגור יפריח אלהינו בהצרות ה'

צורי צורי בו עולתה ולא צורי צורי ה' ישר

בו עולתה ולא

שמונה קולות שני טב

לה' לחודות טוב חשבת ליום שיר מזמור

ועלי עשור עלי עליון נבל

ארנן ירך במעשי בפעלך

לא בער איש ח' העשיר גדלו טה

מרום ואתה ואת את יבין לא וכסיל ידע

חנה כי ח' אויבך חנה כי ח' לעולם

און פועלי כל יתפרדו יאברו אויבך

כשורי עיני ותבט רענן בשמן בלותי

Detailed description: This is a musical score for the song 'Shema' (שמע ישראל). It consists of eight staves of music, each with a treble clef and a common time signature (C). The notes are represented by diamond-shaped symbols. Below each staff is a line of Hebrew lyrics. The lyrics are:

Staff 1: לה' לחודות טוב חשבת ליום שיר מזמור

Staff 2: ועלי עשור עלי עליון נבל

Staff 3: ארנן ירך במעשי בפעלך

Staff 4: לא בער איש ח' העשיר גדלו טה

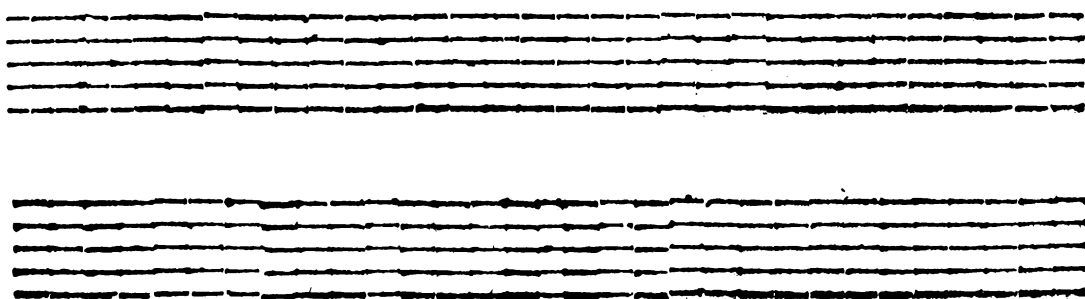
Staff 5: מרום ואתה ואת את יבין לא וכסיל ידע

Staff 6: חנה כי ח' אויבך חנה כי ח' לעולם

Staff 7: און פועלי כל יתפרדו יאברו אויבך

Staff 8: כשורי עיני ותבט רענן בשמן בלותי

מא שמונה קלות ראשון צינור
 ישרים בכר לבב בכל ח' אודת תליות
 עשה זכר לער עומדת תדקתו פעלו וחדר חור ועד
 מעשיו כח ח' ורחם חנו לנפלאותיו
 ידיו מעשיו גוים נחלת לחם לתת לעמו חגיד
 צות לעמו שלח פרות פקודיו כל נאמנים ומשפט אכת
 שכל ח' יראת חכמה ראשית שמי ונורא קדוש בריתו לעולם
 לער עומדת תהלתו תהלתו תהלתו עושים לכל טוב

שמונה קולות ראשון פ

ה' את ירא איש אשרי חללו חללוה

ורעו יחיה בארץ גבור מאד חפץ במצותיו במצותיו

ורוחם חנון לער עומדת וצדקתו יבורך ישרים יחד

צדיק יחיה עולם לזכר יבט לא לעולם כי צדיק

לבו סמוך בה' בטוח לבו גבון ירא לארעה משמועה

תרום קרנו לער עומדת צדקתו לאביונים נתן פזר יירא לא

תאות זנמס יחרוק שגיו זבעס יראח דשע ככבוד

תאבר רשעים רשעים

פתח
 ראשון
 שבת קלילות
 למ

לעת נברא יציר כל בטרם מלך אשר עולם אדון
 נקרא שמו מלך אמי כל בחפצו נעשה
 בחפצו יהיה ויהא חורר ויהא חיה
 להחבירה לו לחמשיל שני ואין אחד ויהא
 נמי ויהא וחמשרה העז ולו
 אישן בעת רוחי אפקירבדו אקרא ביום כופי מנת ופנוסי
 אירא ולא לי ח' נוייתי האקירה

שְׁמוֹנֵה קְלוֹת רֵאשׁוֹן לֵה

וְאֵין אַחֵר מִצִּיאֹוֹתוֹ אֵל עַתָּה וְאֵין נִמְצָא וְשִׁתְּבַח הוּא אֱלֹהִים יִגְדֵל

אֲדוֹן חֲנֹן לְאַחֲדוֹתוֹ סוֹף וְאֵין נִעְלָם כִּיחֲדוֹ יְחִיד

אֵל נִתְּנֹו נְבוֹאָתוֹ שָׁמַע וּמַלְכוּתוֹ גְּדוּלָתוֹ יוֹרֵה נִתְּנָה לְכָל עוֹלָם

נִבְיָאוֹ יָד עַל אֵל לַעֲמֹו נָתַן אִמֶּת תּוֹרַת וְתַפְאֲרָתוֹ כְּגִלּוֹתוֹ אֲנֹכִי

צוֹפֵת לְוִלָּתוֹ לְעוֹלָמִים דָּתוֹ יִסֵּר וְלֹא חָאֵל יַחְלִיף לֹא בֵיתוֹ נֶאֱמַן

יִמִּין לִקְצֵן יִשְׁלַח בְּקִדְמוֹתוֹ דַּבָּר לְסוֹף מִכֵּיט כְּתִירֵיט חוֹדֵעַ

חֲסִדוֹ בְּרוּךְ אֱלִיחִיָּה מַתִּים יִשׁוּעָתוֹ קֵץ מַחְבֵּי לַפְדּוֹת מִשִּׁיחָנוּ

תְּחַלְתוֹ שְׁמַעְדֵּרֵי תְּחַלְתוֹ שְׁמַעְדֵּר עֵרֵי בְרוּךְ

לו

ינעם שיר לך אשר לעם קרא רוח ארון לו פותחים

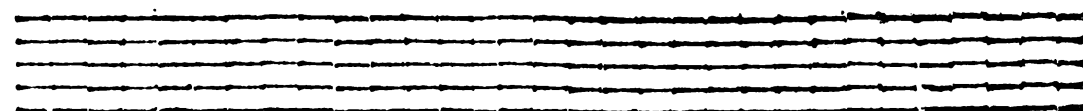
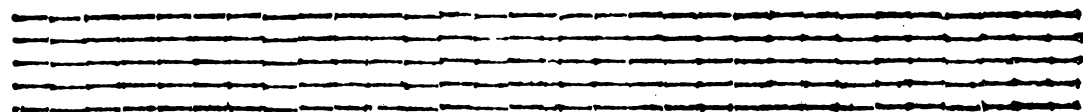
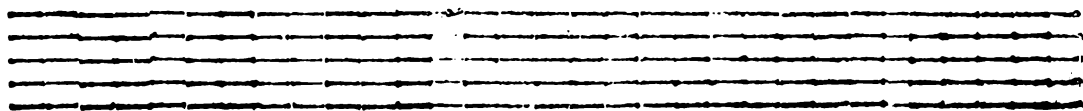
סוד אל אל אשר בגרון וקרא נעם בו לב סוד

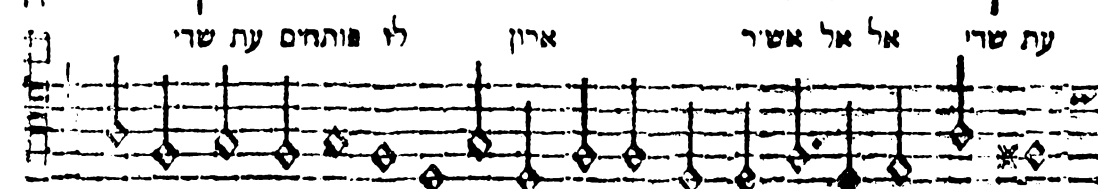
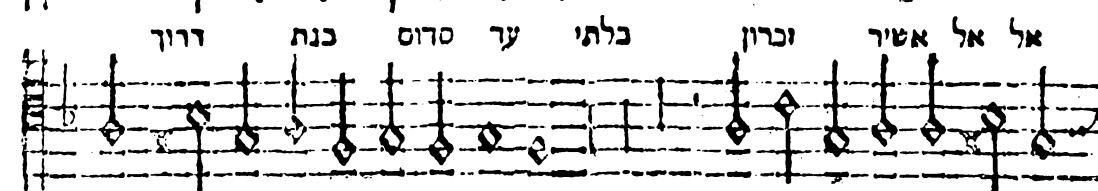
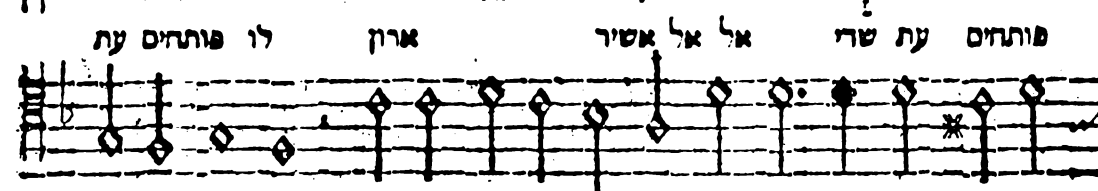
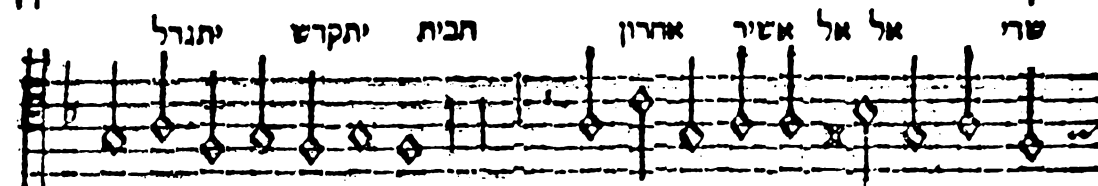
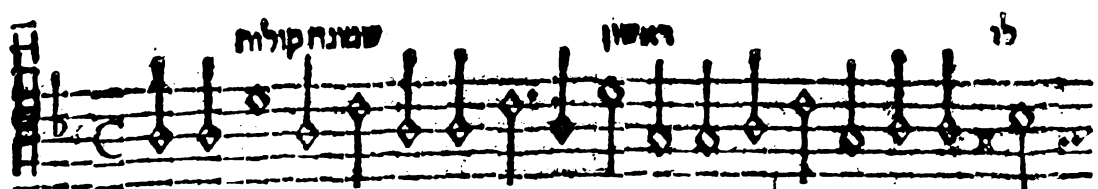
רועים תעם תמים יהיו יתרו ארון לו פותחים עת

ארון לו פותחים עת שדי אל אל אשר ואהרן משה קמים

בנסע בשח במר את עשה קומה שדי

הארון בנסע

את שרי אל אל אשר בארון מפנינים אנבים ליוחז

לה

הוא אתה הוא מושיענו קושיענו הוא אתה

מושיענו

אלה מוערי ה' מקראי קדש אשר תקראו

אותם

במערס

לִי רִאשׁוֹן שְׂמֹנֶה עֶלְשִׁים
 אֵין כְּאֲדֹנֵינוּ אֵין בְּאַלְהֵינוּ אֵין
 נֹדֶה בְּמוֹשִׁיעֵנוּ אֵין כְּמַלְכֵנוּ
 לְמַלְכֵנוּ נֹדֶה לְאֲדֹנֵנוּ נֹדֶה לְאַלְהֵינוּ
 בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ בְּרוּךְ לְמוֹשִׁיעֵנוּ נֹדֶה
 בְּרוּךְ מַלְכֵנוּ בְּרוּךְ אֲדֹנֵנוּ
 אֲדֹנֵנוּ הוּא אֱתָה אֱלֹהֵינוּ מוֹשִׁיעֵנוּ
 הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא אֱתָה מַלְכֵנוּ הוּא אֱתָה
 אֱלֹהֵינוּ הוּא אֱתָה מוֹשִׁיעֵנוּ הוּא אֱתָה מוֹשִׁיעֵנוּ
 מַלְכֵנוּ הוּא אֱתָה אֲדֹנֵנוּ הוּא אֱתָה

לג פינוי

תחי אל נא חוקי הארון בנסוע אסיר חי לאל

נשיר נשיר ויהי ינון תס

הארון בנסוע אסיר חי לאל הארון בנסוע

אסיר חי אסיר חי לאל ברך ואענה שפתי נא אפתח

בנסוע רא יק בנסוע

Empty musical staves for accompaniment or additional parts.

לא לאל ברוך ואענה שמי נא אמתח

לאל אקרא מחולל עת אל אקרא נקרא גורל לציון ובא יואל ישענו

ברוך לאל חיי לאל חיי לאל שבוחנו חשיב הארון בנסוע אשיר

לאל אחרן וכבר נדרינו ונשלם גואלט אשיר חיי לאל חיי לאל חיי הארון בנסוע אשיר חיי הארלים אל ולט גואלים נעבור חן הארון בנסוע ויתרון יגבר וחילים מעה

שִׁשָּׁה קוֹלוֹת מִנְנוֹרָה לֹא

כְּבוֹד לֹה' חֲבוּ אֱלֹהִים בְּנֵי לֹה' חֲבוּ לְרוּחַ מְחַמֵּד

בְּחֵדֶרֶת לֹה' חֲשַׁתְּחוּ שְׁמוֹ כְּבוֹד לֹה' חֲבוּ וְעִנּוּ

ח' קוֹלֵבְחֵדֶר ח' קוֹל בִּכְח ח' קוֹל קִדְשׁ

אֲרִי' חֲלִבְנָן אֲרִי' אֶת ח' וְיִשְׁבֵּר אֲרִיִּים שׁוֹבֵר

יְחִיל ח' קוֹל אֲשֶׁלֶּחֶבֶת חֲצֹב ח' קוֹל חֲלִבְנָן אֲרִי

אֵילֹת יְחֹלֵל ח' קוֹל קִדְשׁ מְרַבֵּר ח' יְחִיל מְרַבֵּר

לְמַכּוֹל ח' כְּבוֹד אֹמֵר כָּל וּבְחִיכָלוֹ וּבְחִיכָלוֹ

יִתֵּן לַעֲמֹ עַח ח' לַעֲוֹלִים מֶלֶךְ ח' וְיִשְׁבֵּר יִשְׁבֵּר

בְּשָׁלוֹם עַשׂ אֶת יִבְרַךְ ח' א ש א ח

ששח קולות

ל

ה' מבית ברכנוכם בשם חבא ברוך

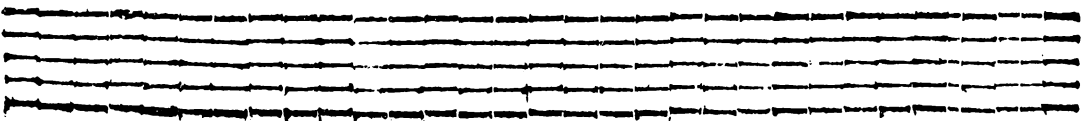
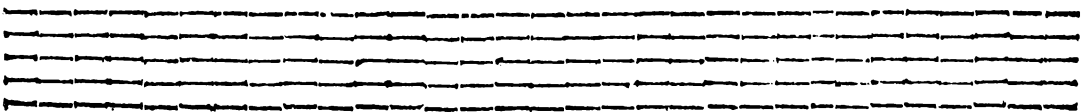
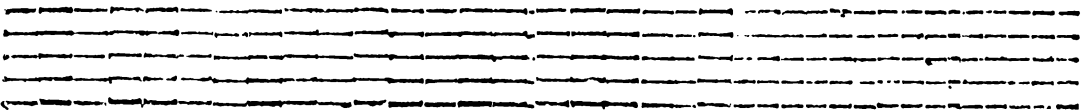
ה' מבית ברכנוכם ברכנוכם בשם חבא ברוך

אלי חמובח קרנות ער לנו ויאר ה' אל

כי טוב כי לה' חודו ארוממך אלהי ואורך אתח

כי חסרו לעולם כי טוב כי לה' חודו חסרו לעולם

חסרו לעולם כי לעולם

ששח קולות

בט

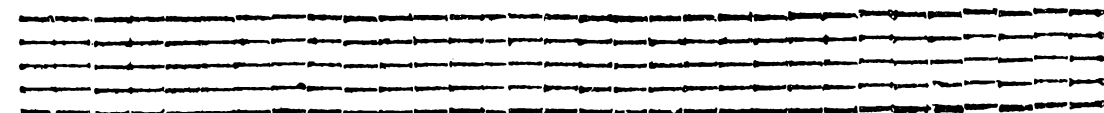
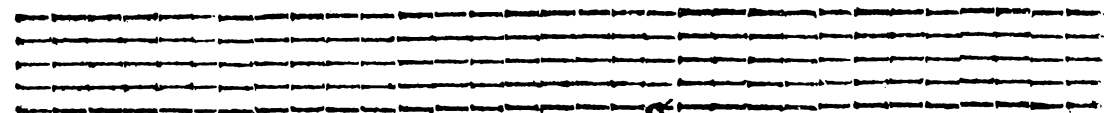
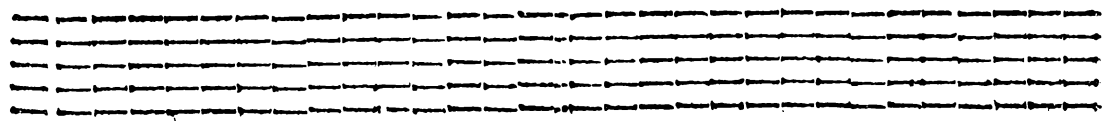
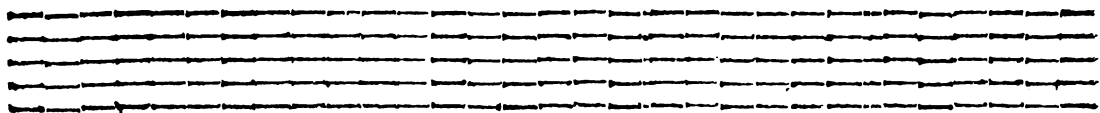
עניתני כי אודך עניתני כי אודך

הבונים מאסו אבן הבונים מאסו אבן

בעינינו נמלאת היא פנה לראש היתח

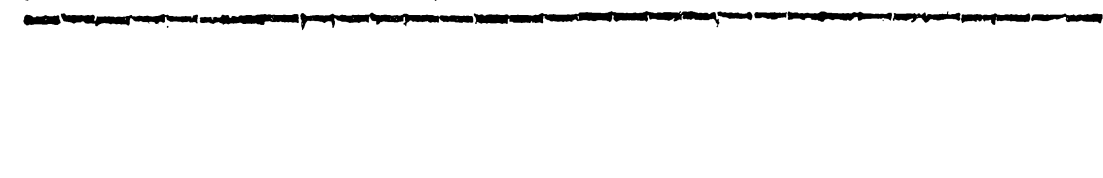
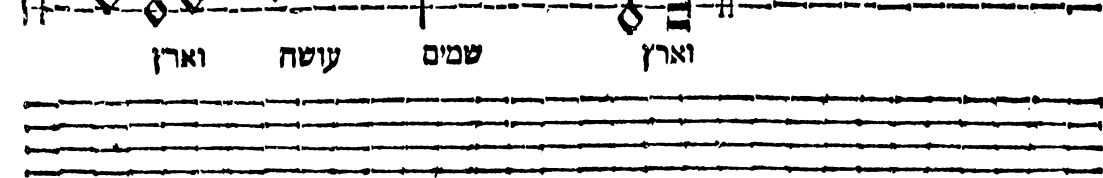
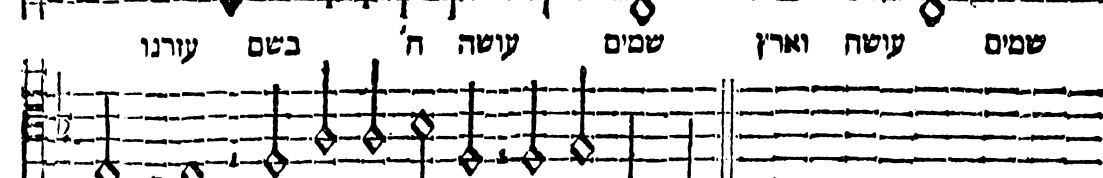
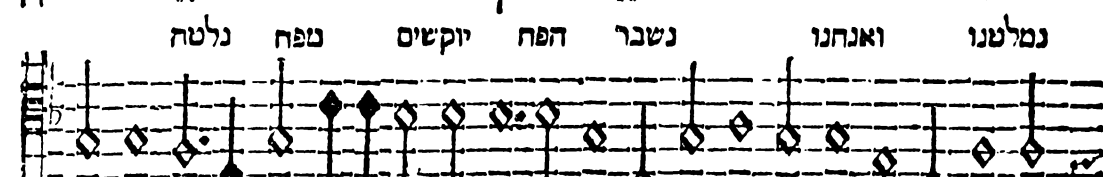
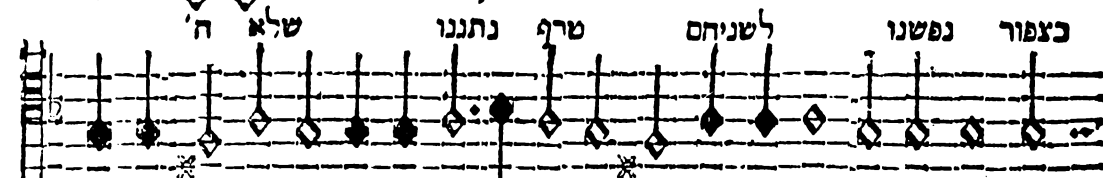
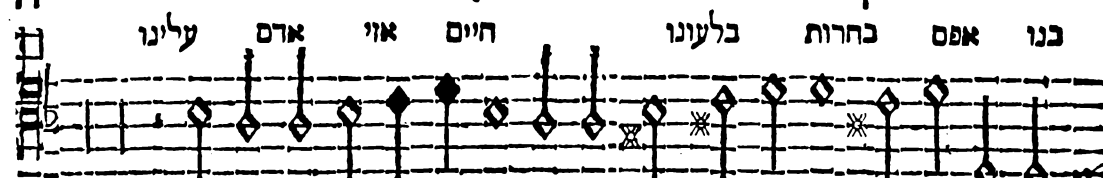
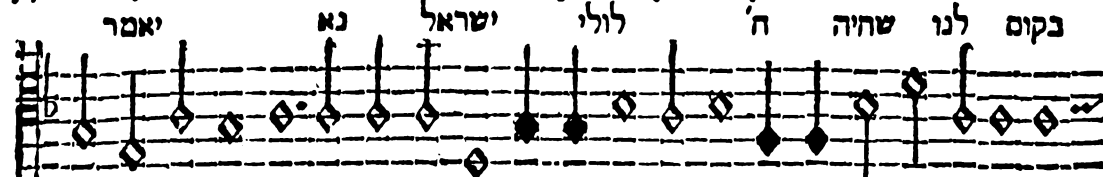
נגילה בו ונשמחת נגילה ה' עשה חיום זה

נגילה בו ונשמחת נגילה נגילה בו ונשמחת

ששח קולות

כה

ששח קולות

כז

ח' ירא כל אשרי המעלות שיר

אשריך תאכל כי כפיד יגיע בדרכיו החולך החולך

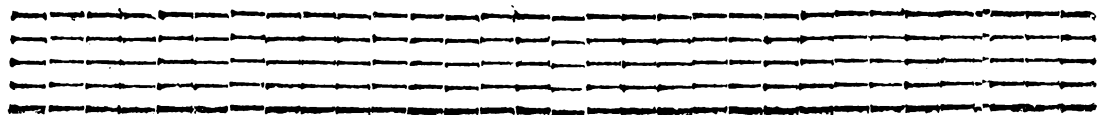
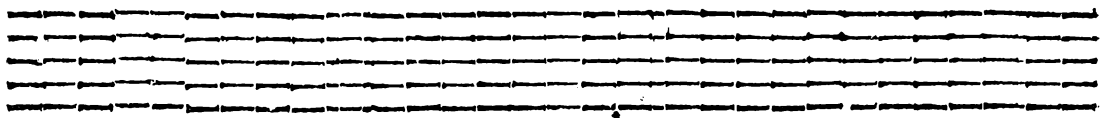
לשלחנך כביב מיתים כשתילי בניך לך ושוב

יברכך ח' ירא גבר יבורך כן כי חנה

ימי כל ירושלים במזב וראת מציון ה יברך

שלום ישראל על שלום לבניך בנים וראת חייך

ישראל על שלום שלום ישראל על שלום

חמש קולות

כו

מכבצלת ותפוח ערבח וחגל וציה מדבר יששכ

הדר לח נתן הלבנון כבוד ורנן גילת אף ותגל תפוח פרוח

או אלהינו הדר ה' כבוד יראו חמה וחשרון חכמל

כאיל ירלג או תפתחנה חרשים ואוני עורים עיני תפוחנה

ונחלים מים במדבר נבקעו כי אלם לשון ותרון פסח

ברנח ציון ובאו ישובון ה' ופרוי בערבח

יגון ונסו ישיגו ושכח ששון ראשם על עולם ושכח

ואנחה יגון ונסו ואנחה

כה חמש קולות מינורי

עורי יבא מאין חחרים אל עיני אשא למעלות שיר

חנה וארץ שמים עושה ה' מעם עורי

ה' שומרך ה' ישראל שומר ישן ולא ינום לא

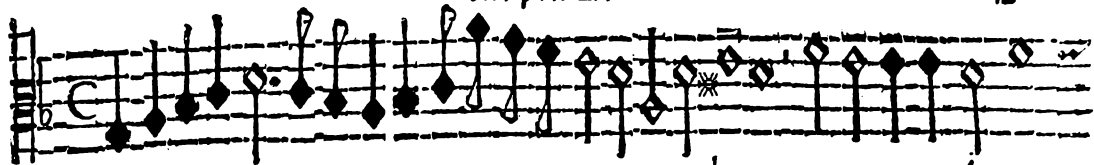
ה' יבכה לא חשמש יומם ימינך יד על צלך

ובואך צאתך ישמור ה' נפשך את ישמור רע מכל ישכרך

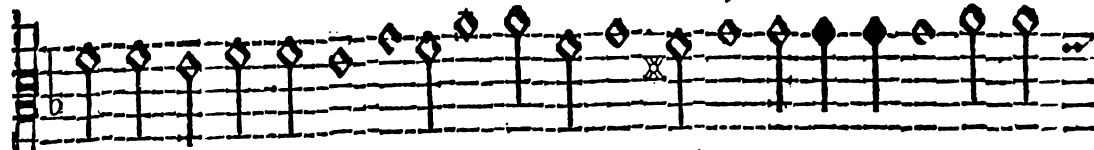
עולם ועד מעתה עולם ועד מעתה

חמש קולות

בר

את ה' בשוב חמילות שיר

שחוק ימלא או בחולמים חיינו חיינו ציון שיבת

ה' חגדיל אלה עם לעשות ה' חגדיל רנה ולשוננו פינ

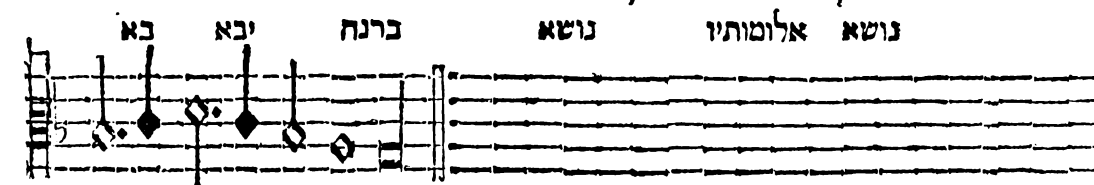
את ה' שובת שמחים חיינו עמנו לעשות

ברמץ חורעים בנגב כאפיקים שביטנו

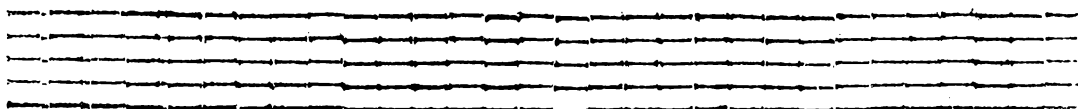

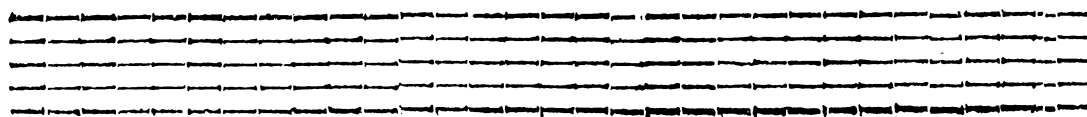
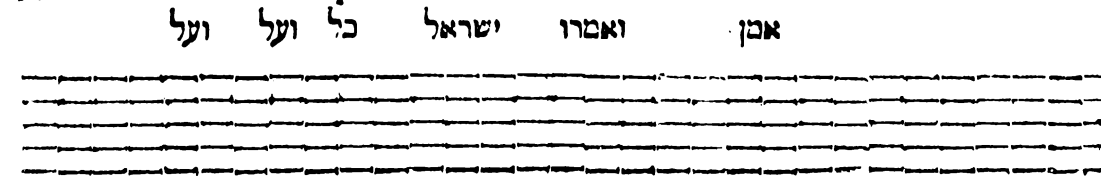
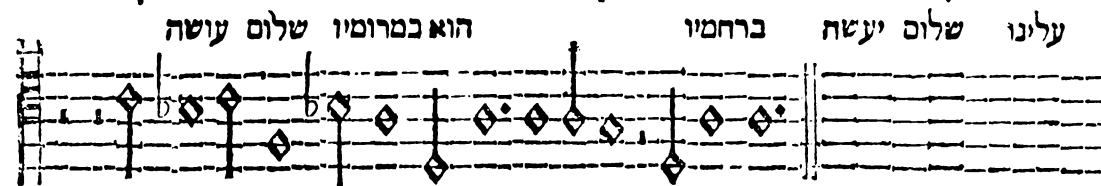
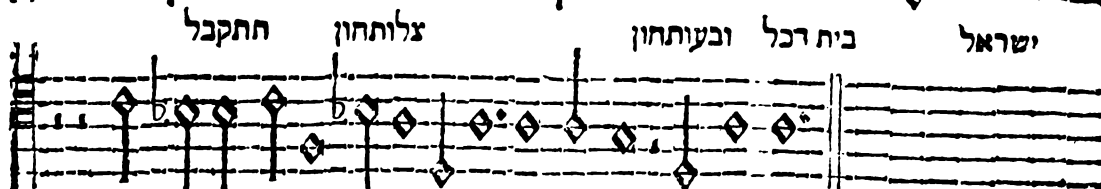
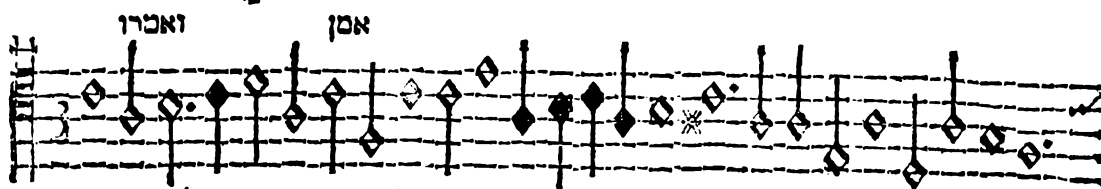
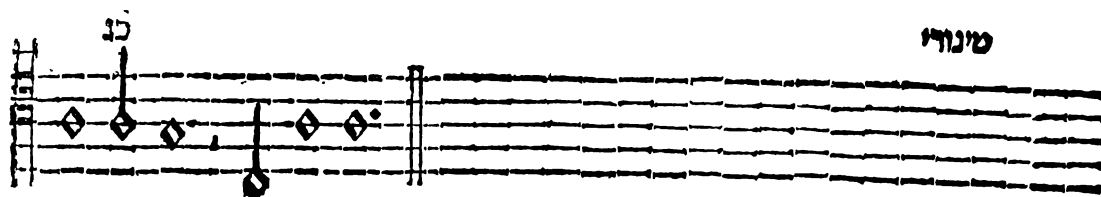
הורע משך נושא ובכה ילך חלוק יקצורו ברנה

נושא אלומותיו נושא ברנה יבא בא

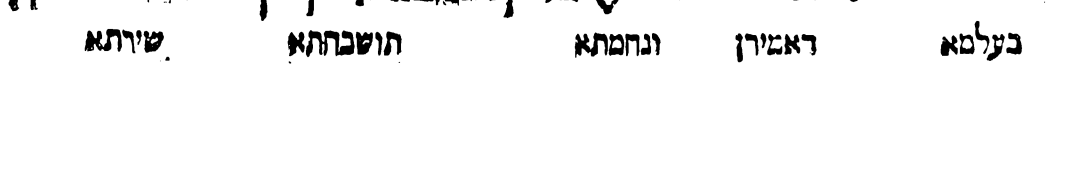
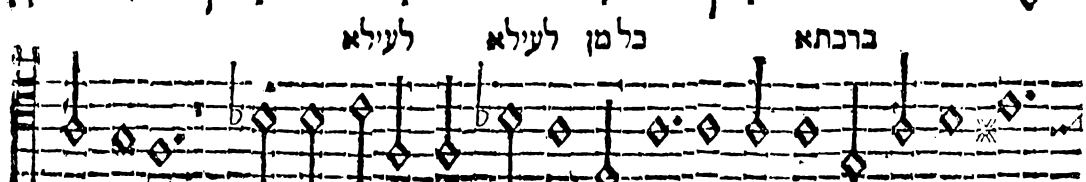
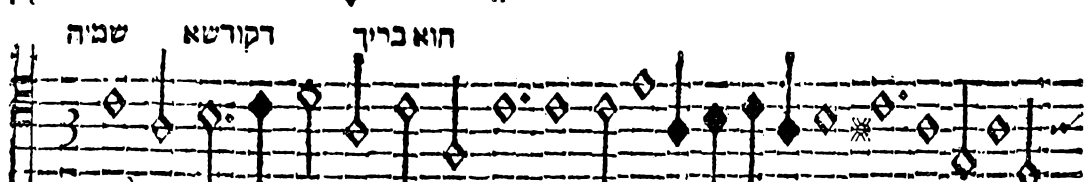
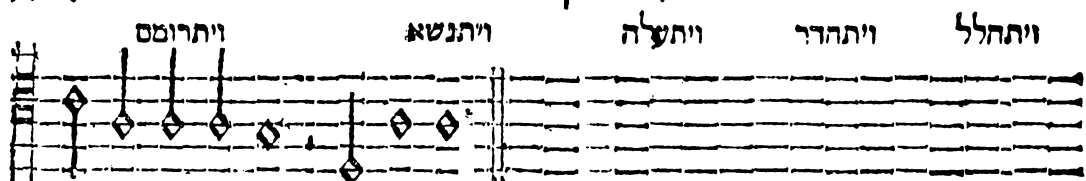
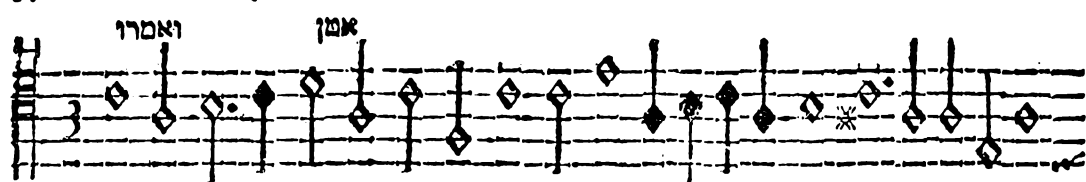
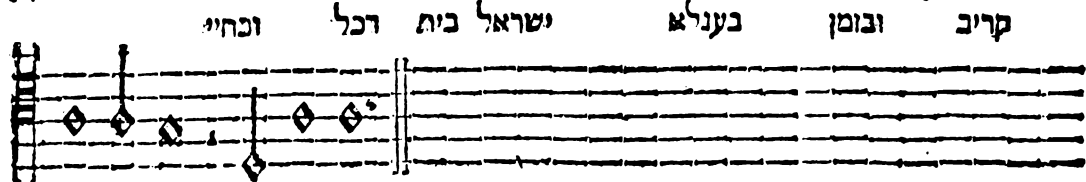
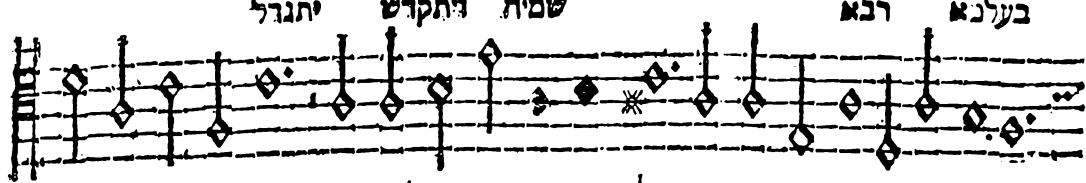
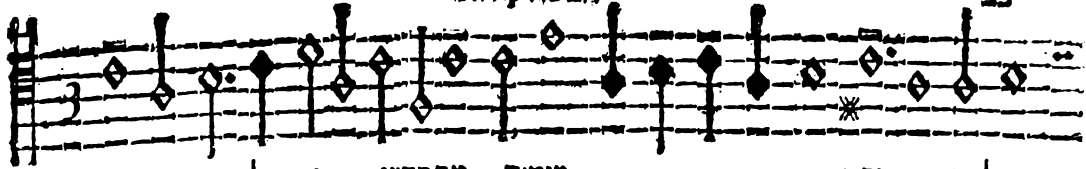
אלומותיו

חמשה קולות

בב

כא חסדח קלות

מלכנו והעמידנו לשלום אלחינו ה' חשכיכנו

והגן שלומך סבת עלינו ופרוס ולשלום לחיים לחיים

טובה בעצה טובה בעצה ותקנו בערנו

ושבור שמך למען והושיענו מלפניך

צאצאנו זשמוד צאתנו זשמוד ובאחינו מלפנינו שטן

ברוך שלומך סבת עלינו ופרוס עולם זער מעתה זכואנו

עלינו שלום סבת חפורס ה' אתה

ירושלם ועל ישראל עמו ישראל עמו כל ועל

חמשת קולות

כ

ח' את עבדו הארץ כלל' לה' הריעו לתורה מזמור

אלהים הוא' כי רעו ברננה לפניו באו כשמחה

בתורה שעריו באו מרעיתו וצאן עמו עשנו הוא

חסרו לעולם ח' טוב כי שמו ברכו לו חורו בתחלה חצרותיו

לעולם ח' טוב כי אמונתו ודור דור ועד

ודור דור ועד אמונתו ודור דור ועד חסרו

אמונתו אמונתו

יט חֲמִשָּׁה קוֹלוֹת מִיָּנֹד

שִׁמְךָ אֲדִיר מִתְּ אֲדֻנִּי ה' לְדֹר מִזְמֹר הַנְּתִית עַל לִמְנָצְךָ

דְּיוֹנָקִים עוֹלָלִים מִפִּי הַשָּׁמַיִם עַל חוֹרֶךְ תִּנַּח אֲשֶׁר הָאָרֶץ כֻּלָּ

וּמִתְנַקֵּם אוֹיֵב לַחֲשִׁבִּית צוֹרֵרֶיךָ לִמְעַן עֵן יִסְדֶּת

אֲשֶׁר וְכוֹכָבִים יֵהָ אֲצַבְעוֹתֶיךָ מַעֲשֵׂה שִׁמְךָ אֲרָאָה כִּי

תַּעֲטֶרְתָּ זֹהָר וְכִבְדֹּךָ מַאֲלָחִים מַעַס וְתַחֲסִרְתָּ כּוֹנֵנָתָה

וְאַלְפִים צִנָּה הַגִּלְיוֹן תַּחַת שֶׁתַּח כִּלְיֶיךָ כַּמַּעֲשֵׂה תִּבְשִׁילְחֹךָ

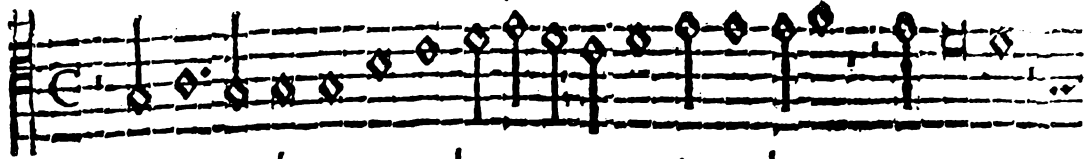
יָמִים אֲרָחוֹת עֹוֹבֵר-יָמִים וְדָגֵי שָׁמַיִם צִפּוֹר טְרִי בַּחֲמוֹת וְגַם כֻּלָּם

שִׁמְךָ אֲדִיר כִּתְּ הָאָרֶץ כֻּלָּ שִׁמְךָ אֲדִיר מִתְּ אֲדֻנִּי ה'

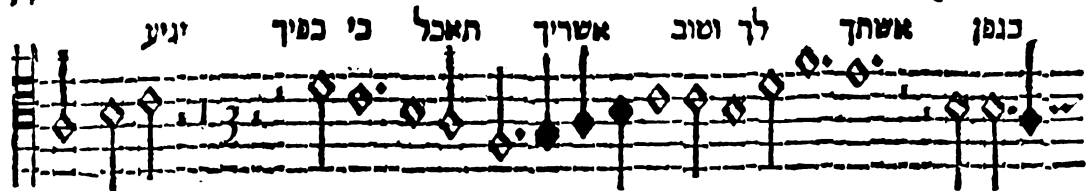
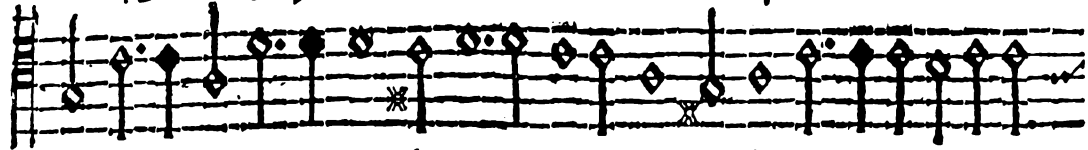
כֻּלָּ כֻּלָּ הָאָרֶץ הָאָרֶץ

חמשה קולות

יה

ברוכו החולק ה' ירא כל אשרי חמלות שיר

כנפן אשתך לך וטוב אשריך תאכל כי כפיד יגיע

בניך בניך זיתים כשתילי בניך בניך פוריה

גבר יבורך כן כי חנה לשלחנך סביב זיתים כשתילי

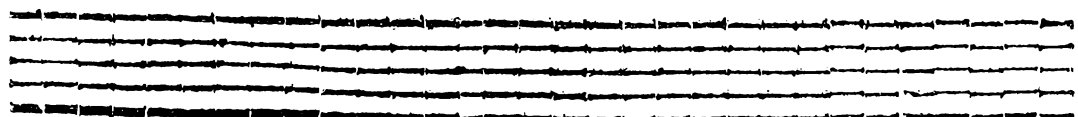
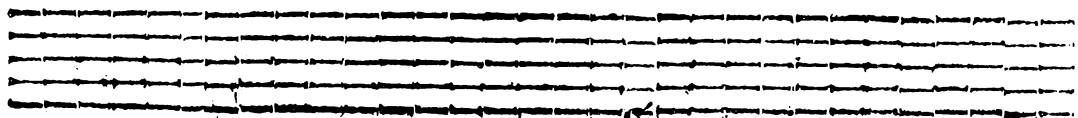
כל בטוב וראת כציון ה' יברכך ה' ירא

על שלום ישראל על שלום לבניך בנים וראת חייך ימי

ישראל על שלום ישראל

זק

שינור

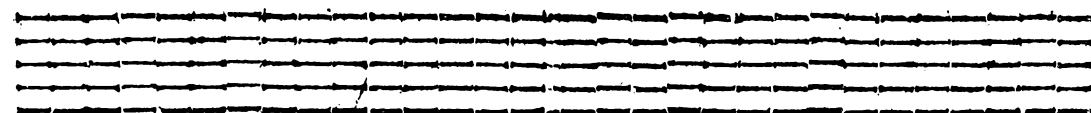
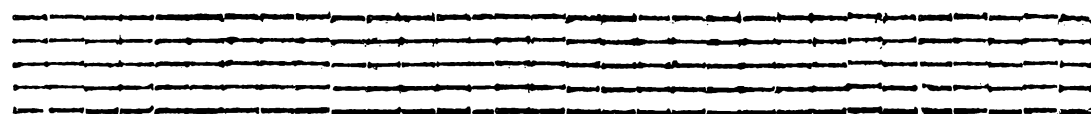
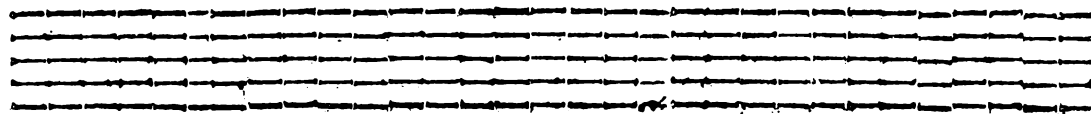
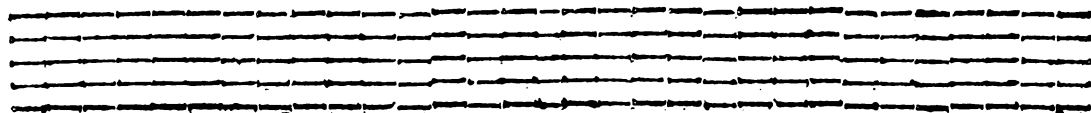
רשעים ודרך יעודר ואלמנת יתום גרים את

ודר לרור ציון אלחיד לעולם ה' יסלך יעות

חללית חללית

חללית חללית

חללית

ארבעה קולות

יו

אחלה ה' את נפשי חללי חלליה

אל בעודי לאלהי אומרת בחי ה'

תצא תשועה לו שאין אדם בכן בנדיבים תבטחו

עשתונתי אברו יהוא ביום לאדמתי ישוב רחי

ה' על שברו בעורו יעקב שאל אשרי

כל ואת הים את וארץ שמים עושה אלהי

לעשוקים משפט עושה לעולם אמת חשומר בם אשר

עורים פוקה ה' אסורים מתיר ה' לרעים לחם נותן

שומר ה' צדיקים איחב ה' בפופים זוקף ה'

שנינוֹר ארבעה קולות
 בִּזְכְּרֵנוּ בְּכִינוּ גַם יִשְׁכְּנוּ שֶׁם בְּבֵל נְהִירוֹת נְהִירוֹת עַל
 שֶׁם כִּי כְנֻזְתֵּינוּ תְּלִינוּ בְּתוֹכָהּ עֶרְבִים עַל צִיּוֹן אַחַד
 שִׁירוֹ שִׂמְחָה וְתוֹלְלֵינוּ שִׁיר דְּבָרֵינוּ שׁוּבֵינוּ שְׁאֵלֵנוּ
 אֲדַמֵּת עַל ה' שִׁיר אֵת נִשִּׁיר אֵיךְ צִיּוֹן מִשִּׁיר לֵנוּ
 לְשׁוֹנֵי תִרְבֵּק יִבְנוּ תִשְׁכַּח יְרוּשָׁלַם אֲשַׁחֲךָ אִם נִכְרָה
 עַל יְרוּשָׁלַם אֶת אֲעֵלָה לֹא אִם אֲזַכְּרֶנּוּ לֹא אִם לֹחֲכִי
 עָרוֹ הָאוֹמְרִים יְרוּשָׁלַם יוֹסֵאת אֲרוֹם לִבִּי ה' זָכוֹר שִׂמְחָתִי רֹאשׁ
 נִמּוֹלֵךְ אֶת לֶךְ שִׁישׁוֹלֵם אֲשֶׁר־הִשְׁדּוּדָהּ בְּבִלְבֵּת בֵּת חִסּוֹד עַד עָרוֹ
 חֲסֵלֶךְ אֶל עוֹלָלֶיךָ אֶת וְנִמְנֵךְ שִׁיֵּאֲחוּ אֲשֶׁר־יֵלְנוּ שְׁגִמְלָת

1 3 א ג

חֲרִבְיֵית אֵם יִרְצֶה

יִחַנְנוּ אֱלֹהִים שִׁיר מְזֻמָּר בְּנִינּוֹת לְמִנְצָה

לְרֵעִת סֵלָה אֲתָנוּ פָּנֶיךָ יָאֵר וַיְבָרְכֵנוּ

אֱלֹהִים עַמִּים יִרְדּוּךָ יִשׁוּעֶתְךָ גּוֹיִם בְּכָל דְּרָכְךָ בְּאֶרֶץ

לְאֻמִּים וַיִּרְנְנוּ וַיִּרְנְנוּ יִשְׂמְחוּ כָל עַמִּים יִרְדּוּךָ

אֱלֹהִים עַמִּים יִרְדּוּךָ סֵלָה תִּנְחַם בְּאֶרֶץ וּלְאֻמִּים

אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהִים יְבָרְכֵנוּ כָל עַמִּים יִרְדּוּךָ

אֶפְסִי כָל אוֹתוֹ וַיִּרְאוּ אֱלֹהִים יְבָרְכֵנוּ

אֶרֶץ אֶפְסִי כָל אוֹתוֹ

יד ארבעה קולות

חשיבנו חשיבנו אלחים

פניך וחרר ונושעה

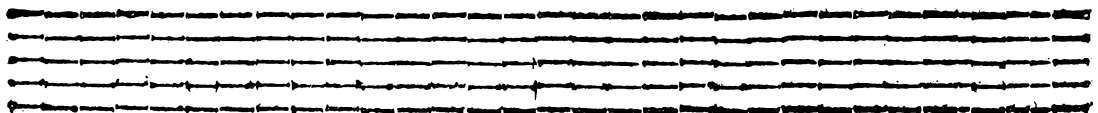
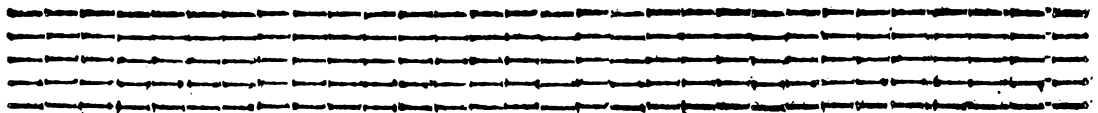
פניך וחרר חשיבנו אלחים צבאות

ונושעה ונושעה

ח' אלחים צבאות

פניך האר חשיבנו

ונושעה

ארבעה קולות

יב

כתר

יחנו

עם

מעלה חמוני

לוח זה שואלים משרתיו עולם מלא כבודו כמח קבוצי

ערכ שמו את חמיהם לעמו יפן ממקומו כבודו מקום איה

מלכנו הוא אבינו הוא אלחינו אחד יום בכל תמיד ובוקר

הי כל לעיני שנית ברחמינו ישביענו הוא מושיענו הוא

אלהיכם ה' אני

חללו יה חללו ודור לדור ציון אלהיך לעולם ה' ימלך

יה חללו יה חללו יה

יא שלשה קולות

כי חסיד גמר כי ה' הושיעה לדור מומר חשמינית על למנצח

חלקות שפת רעחו את איש ידברו שוא אדם מבני אמונים פסו

מדברת לשון חלקות שפת כל ה' יכרת ידברו ולב כלב

לנו ארון מי אתנו שפתינו נגביר לשוננו אמרו אשר גדולות

לוי פיה בישע אשית ה' יאמר אקים עתה אביונים מאנקת עניים משר

מוקף לארץ בעליל צדוף כסף שחורות אמרות ה' אמרות

סביב לעולם זו חדור מן תצרנו תשמרם ה' אתה שבעתים

ולות כרם אדם לבני ולות כרם יתהלכון רשעים

אדם לבני

שלש קולות

בקרֹב אל־בעֶרְתָּ נֶצֶב אֱלֹהִים לֹא־סָף מִזְמוֹר

רִשְׁעִים וּפְנֵי עוֹל תִּשְׁפֹּטוּ מִתִּי עַד יִשְׁפֹּט אֱלֹהִים

דָּל פִּלְטוֹ חֲצִדִּיקוֹ וְרֹשׁ עֲנִי וִיתוֹם דָּל שִׁפְטוֹ סֶלַח תִּשְׂאוּ

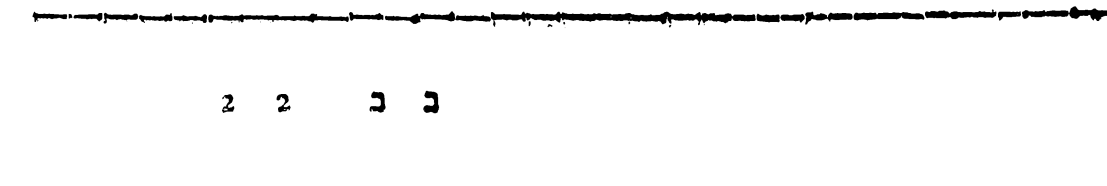
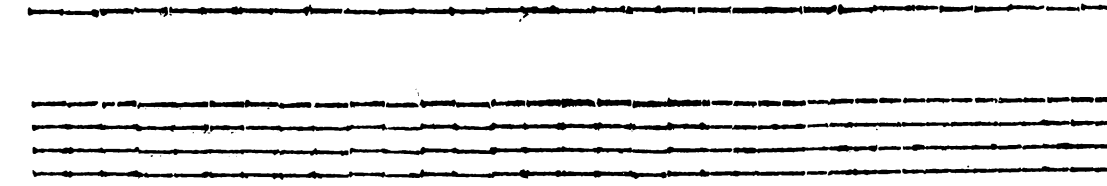
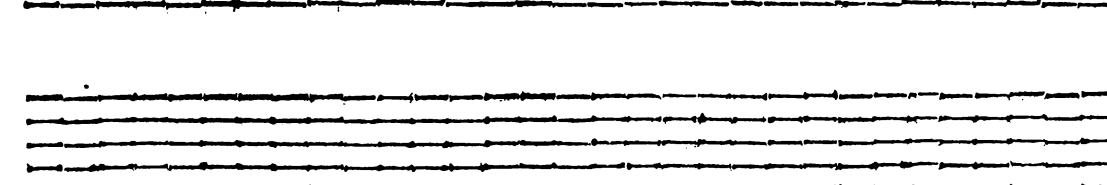
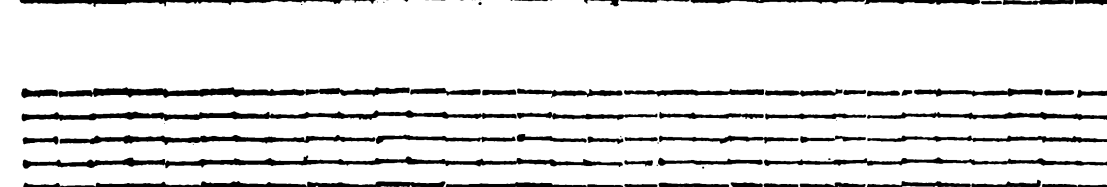
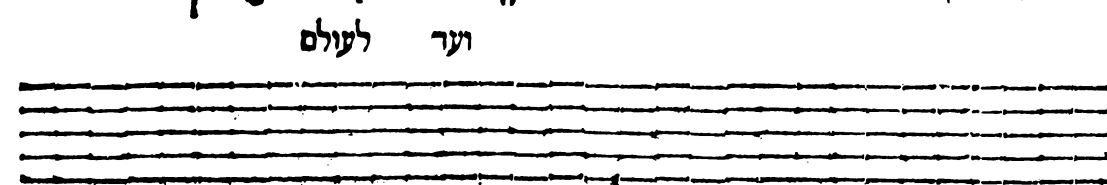
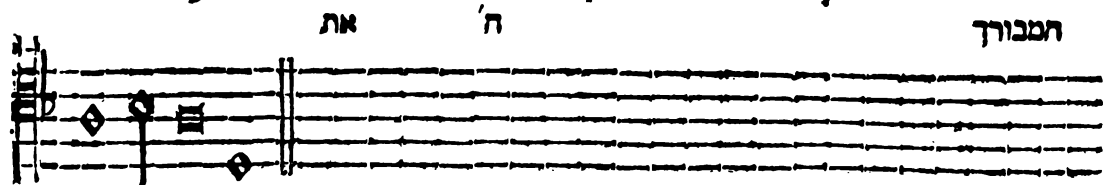
בַּחֲשֹׁכָה יִבְנוּ וְלֹא יֵדְעוּ לֹא־חֲצִילוֹ רִשְׁעִים מִיָּד וַאֲבִיוֹן

אֱלֹהִים אָמַרְתִּי אֲנִי אֶרֶץ מוֹסְדִי כָל יִמּוֹתָיִם יִתְחַלְכוּ

הַיָּרִים וּבִאֲחֶד תִּמּוֹתָיו כְּאֶדָם אֵכֵן כֻּלְּכֶם עֲלִיוֹן וּבְנֵי אָתָּם

הַגּוֹיִם כָּל תִּנְחַל אֶתָּה כִּי הָאָרֶץ שִׁפְטָה אֱלֹהִים קוֹמָה תִּפְלוּ

הַגּוֹיִם כָּל תִּנְחַל אֶתָּה כִּי הַגּוֹיִם כָּל תִּנְחַל אֶתָּה כִּי

של שח קולות

ה' ירא כל אשרי המעלות שיר

תאכל כי כפיד יגיע ברכיו חתולד | חתולד

פורית בנמן אשתך לך וטוב אשריך

סכיב דיתים בשחילי בניך ביתך בירכתי

ירא גבר יבורך כן כי הנח לשלחנך

וראת מעיון ה' יברך ה'

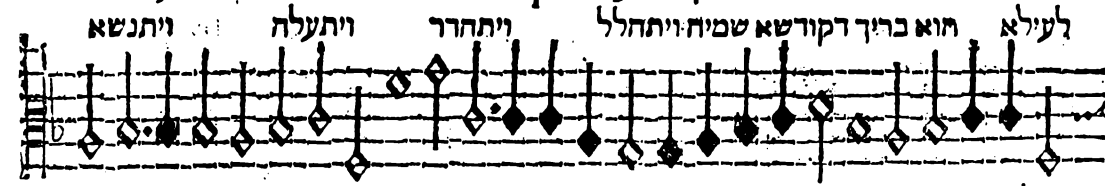
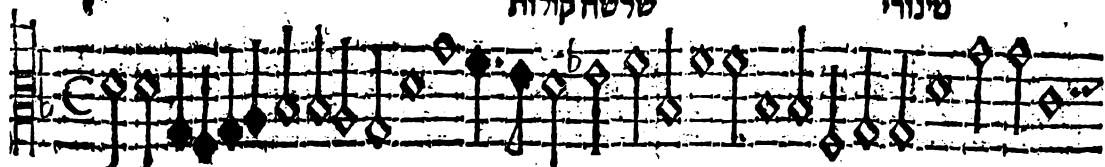
בנים וראת חייך ימי כל ירושלם בטוב

על שלום שלום ישראל על שלום לבניך

ישראל על שלום ישראל

שלש קולות

מינורי

אמן ואמרו ישראל כלועל עלינו שלום יעשה ברחמינו הוא במרומיו שלום

וְיִחַדְתָּ אִתָּךְ כִּי יִסְוּבְחוּ הַמַּתְעַסְקִים בְּהִלְפֵי בְנֵי לֵוִי הַמֵּר וְהַנְמַהֲדֵה אֶת לֵוִי הַנָּזִי מִמַּכְסִּים
לְכָל מִה שֶׁכָּתְבוּ הַגְּאוּכִים דְּלַעֲזֵל •
נֶאֱמַר יְחֻדְתָּ בְּכֶמֶךָ מִשַּׁח מִפֶּאֱנוּ זָכַל מִתּוֹמָבִי וַיִּנְיֹחַהּ •

גִּדְרֵשׁנוּ לֹא שֶׁשָּׂא מֵאֲתָנוּ כְּחוּגֵן וּכְשׁוֹר' הַמַּעֲוֹלָח כֶּמֶר שְׁלֵמָה מִחֲאֲדוּמִים
יֵצֵא אִישׁ מִנְטוּבָה אֲשֶׁר כִּמְתָּ יִגְיַע' יִגְעוּהִי אֲדָם חֲרָאִשׁוֹן לְחֲדָפִים
מוֹסִיקָה עֲבָרִי וְחֻצִּיא חֻצִּיא' בְּלִתִּי מִסּוּדֵר' זֹאִינוּ סֵן וְרֵאוּ יָקוֹם אִישׁ לְהוֹיָקוּ לְחֲדָפִים
בִּלְתִּי אוֹ לִקְנִיָּה מִחֶם מִיָּד אַחֵר • לִכֵּן אַחֲרֵי רֵאוּנוּ חֲרָשׁוֹת עַל כִּכְתָּ מֵאֵת מַעֲלֵת שְׂרִי
חֲקֻטָּא יִירָח אֲנַחְנוּ חֵם גּוֹזֵרִי בְּגוֹרֵת עִירִין וּמִימֵר קְרִישִׁין בְּנֶחֱשׁ הַנוֹשֵׁךְ עַל כָּל בֵּר
יִשְׂרָאֵל אֲנִי שִׁיתִּיחַ שְׁלֹא יִדְפִּיס בְּשׁוֹם אוֹפֵן לֹא כֵלָם וְלֹא קֶצֶת מִהֲרֵבִי' אֲשֶׁר בְּחִבּוּר
זֶה בְּמוֹסִיקָה חֻזָּאת שְׁלֹא בְּרֵשׁ' הַמַּחְבֵּר חֲנָל' אוֹ יוֹרֵשׁיוּ בּוֹסֵן ט' שְׁנִים מִחִיּוֹם • וְלֹא
יֻכַּל בְּגוֹרֵת זוֹ גַם כֵּן שׁוֹם יְחֻדִּי לִקְנִיָּה מִחֲבֻרִים אֵלֶּה מִיָּד שׁוֹם אֲדָם אוֹ מִבְּנֵי עַמֵּנוּ
אוֹ אַחֲרִים שְׁלֹא בְּרָשׁוֹת הַמַּחְבֵּר חֲנָל שִׁיעֶשֶׂת בָּחֶם גְּאוּזָה רוֹשֶׁם לְסִימָן שְׁנֵת־רֵצֶה
שִׁימְכְרוּ עִי אַחֵר • וְכָל יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וִירָאוּ כִּלְחֹכֵר בְּרֵשֶׁת חֲאֵלֶת וְחֻקְלָלֶת
חֻזָּאת • וְחֻשׁוּמֵי יִשְׁכֵּן בְּטַח וְשֹׁאֵנִן וּבְצֵל שְׂרִי יִתְלוּנֵן כְּבִרְכָּאֵם • וַיִּנְיֹחַ אֲחִישׁוֹן שְׁפֹג

יִצְחָק גִּרְשׁוֹן

מִשַּׁח כְּחֵן פּוֹרֵט

יְחֻדְתָּ אֲרִיָּה מִמּוֹדִינָא

שְׁמַחָה לִּזְאֵטוֹ

טוב להורות כח דהיתרא ולומר לסם העוסק אשר אמרתינו אמרו'טהורות מפרי ודיו מורע
 שמו בעפרים כי יפה דן ויפה הורה הלכה למעשה לרין על הרכה ועל התפלה במדה
 ומסקל המוסיקה * אזכרו בימי חרפי בהיותי סוקר על דלתי התורה בק"ק פארוואה
 עיר סכלה סופרים בעת ההוא ומלכם בראשם הגאון א"מ כמח"רם ז"ל סורנו בבית
 הכנסת כל סדר הקרושה ופעמים רבות לבקשתו דודאי לא גרע ועדיף מהני סנתנו עלינו
 בקולם משרי הדיוטות המרכנים בחוכות וברחובות * בכך סירו לה' וזמרו לאלהינו עד כי
 מכה לסיר סיר חרם בביאתנו ופדות נפסנו אזנלילה ונשמחה ביעשתנו עדי עד *
 כאם בן ציון צרפתי * כך יברך ישראל למנחם הסכה :

דבר ספתים אף למותר כי עתקו גם עברו חיל ראיות מעלת העוסק מורע מופת בן
 אמריו איך בהם נפתל ועקם כי כלם נכוחי למדין ומסירו אהורנו הנה ה"מבס ז"ל המחמיר
 כתב סוף ה"ז וכך גזרו וכו' וכבר נהגו כל ישראל לומר דברי חושבנות או סיר סל הודאות
 לאל וכיוצא בהן על היין עכ"ל הסתא ומה אס על היין דקרוכ לבאת מן הכונה הנכונ' מחמת
 אכילה וסתייה מותר * בבית הכנסת דאין בו אכילה וסתייה רק הכל רנה ותפלה וסודאס
 על אחת כמה וכמה דמותר לסודר סיר סל הודאות לאל יתב' וכל המרבה לסודר וסלהים
 ועכנו בקול ערב וכונתו לס"ה הרי זה משובח זאס מותר [אדרבא מצוה] הלא מצוה לאומס
 על הארץ ללמוד לתכלי' זה לסיוכל לעמוד ולסר' בקדס בקול עז וסודר המצוה היא בחבר'
 ס' ברוב עם הדרת מלך * וסלטי הגבורים ערק איך עומדין מסיק ממי להתר וזה אינו כריך
 לפנים * הצעיר אוהב האמת ולמי סאמרו *
 ליב סרוואל

מי לא ידע בכל אלה כי מצוה רבה ועליו כאמר כבר את ה' מהנכך אל תקרי מהנכך אלא
 מהנכך ומי סמוחה ביד מי סמכנן ומסודר בבית הכנסת בשבתות ובימים טובים ובספת
 חתנים וברית מילה לא ראה מאורות מעלכ וסדברים פשוטים יותר מביעתא בכותחא *
 הצעיר ברוך בסמ" שמואל ז"לה :

קרא קא כונן וסמיטני חת קולך כי קולך ערב ומדקאמר כי קולך ערב משמע סכל סיהיה
 ערב בותר בותר רצו לזכנו יתברך ומדקאמר קולך סתם ולא קאמר באוריתא ולא ברבר
 פרטי משמע סכל סיהיה לטבורתו ית' לריח כיחוח לפניו וספרט בהלל ומזמורים ודברי סיר
 וסבס אלתי ית' ובהללוים וסירים יסר כחם ובהם כאמר כבר את ה' מהנכך ממה סחנכך והס
 הקלות הערבי' הבהלי' במסקל וסיעור כפי דרכי המוסיקה ומשבח אכי לעשותי' ביום הקטן
 עזרא מפאנו איש מנשובח :

מאן דלא ידע בטיב הסיר לא ידע מה ידון ביה מטובו ערבותו ותועלתו אשר בסמים ממעל
 ואשר בארץ כאשר כתבתי בספר ס"ר ציון אשר לי מפלאי סגולותיו כי הוא דבר אלהי באמת
 וסס במאמר חמישי הכרחתי מרבוי מאמרי חז"ל עליו בגמרא במדרשים ובר"ר הזוהר וכמה
 ספרי חכמת האמת ומדעות כל הפוסקים כלם כי המוסיקה טובה בעיני אלהים ואדם ול יכא
 מאן דפליג דבמזמורים סירים ופיוטים להלל לאלהינו בבית הכנסת ובכל סמחה סל מצוה
 מותרת

קדש כלה היא אצלנו וחייבים אנו לקשטת ולשמחת בכל מיני שמחה וחמורים
 גם כן נאמ'וביום שמחתכם ומועדיכם ומצוה על השצ' להנעי'קולו בתפלתו ביותר
 ואם יוכל לחשמיע קולו יחידיו כאילו עשרה משוררים יחד האם לא יחיה טוב. או
 אם יעמדו אצל מסיעים אשר חננם ה' קול ערב ובלי סדר רק אה' אריאת כנחוג
 כל חיוס בין קהלות האשכנזים יזמרו עמו ויקרה שיתיחסו ויערכו לו האם יחשב
 להם לחטאי. וכתוב כבר את ה' מהונך ודרשו ז"ל מסכת שחננך כיצד אם יש לך קול
 ערב וכו'. ואם כן אטו בשביל שחנן ה' לאלה ידיעת החכמה בסדרה ובאים לכבר
 בזה ה' יהיו חטאים בנפשותם חלילה נגזר אם כן על שלוחי צבור שיהיו נוערים
 בחמור'ולא ינעימו קולם ויקרא עליהם נתנה עלי בקולח דומרא דסד' דאסיר אפי'
 ביחיד ודאי משמע שחרי אמרו זמרא דגרדאי אי אסיר ומיחיד חווא. ואנו אשר
 חיינו בעלי חמוסיקא בתפלותינו והודאותינו עתה נהיה לכח אל העמי אשר יאמרו
 כי אין אתנו עוד חכמה ונצחק אל אלהי אבותינו ככלב וכעורב. סוף דבר אין בזה
 ודאי משום אל תשמו ישראל אל גיל ולא עלה על דעת שום כד' או חכם לאסור
 מלשכח לה' ית' בקול חיות נעים שאפשר ובחכמה הזאת המעוררת הנפשות
 לכבודו כאשר משלמותה האריכו לספר רבי מהאחרונים. והרי חסידים הראשונים
 היו מרקדים לפני הכלה כדאיתא בב' כתובות בכמה מיני קלות וחמחול והריקוד
 שמחה קלה מן הזמר ורבה ממנו ואחניא לית שמתיה ושמתיה לה הוא סבא כמו
 שנו'טס' וביום שמחת תורה יש חונים מרקדים וסת' בהיקם בב' ועושים שאר מיני
 שמחה ולא ראינו מוחה בידם כי טוב לחודות לה' בכל אופן נכבד ומפואר'. ואולם
 עיד שמעתי רבסתייע האוסר ממאי דכתיב איך נשיר את שיר ה' על ארמת נבר
 נמצא דרוקא זה שהוא שיר ה' אסור עודנו חוץ מאדמתנו וגם בזה קרא ולא דקדק
 שחרי שאלת האויבים בניי בכל לישראל היתה שישירו להם לבקשתם משיר שהיו
 הלוי' אומרים בבית המקדש וזהו שירו לנו משיר ציון ולא אמרו שירו וזמרו סתם.
 וחס היו כשיבים איך נשיר את שיר ה' הקדוש מיוחד לביתו על ארמת נבר ולא
 אמרו איך נשיר סתם אלא את שיר ה' וברור פי' רש' ז"ל על נהרות ככל בשירדנו
 לגולה ושאמ'נו שישירו לו כמו שהיו משוררים על הדוכן ע"כ. וכן א"ע ז"ל פי' זה
 המזמור נאמ' על לשון הלויים שהם המשוררי' בגלותם על ככל ע"כ. ואם אסור לנו
 עתה להקריב הוצה לארץ בשביל זה יאסרו התפלות שכנגד המידין תקנוס.
 וכן המזמורים שהיו אומרים הלויים על הדוכן יאסרו לנו לאיכרם עתה בגלותנו.
 אין מקום לגמגם רק על הלומדים דכמה זאת כאשר ישירו ויזכרו שלא בב' ודבר
 ביצוח אלא מתלכדים או מזכירים לעצמם. וגם זה ודאי שרי' דהרי הוכחנו לעיל
 שרשי' ותוספות ורמ"ם וכל גדולי עולם לא אסרו זמרא דפומא אלא להתענג כמו
 ביין או במלכ' אבל בכל אופן אחר שרי'. ועוד דב' להתלמד יהא מותר כי אם
 כשר הדבר וטוב לעשותו לשמח חתן וכלה ובכ' לחודות לאל ופכל דבר מצוה
 איך יעשו זה אם לא ילמדו תחלה. וגם אחרי שידעו קצת וצריך להשתלם יותר
 ולהעמיד בזכרונם מה שיוודעים כי בימים הבאים הכל נשכח. את זר' ראה קטן
 שב' למידים ונתן אל לבוי ועתה עיניו א' נהרי נחלי דבש וחכמה לקיים או לבטל
 את אשר כתב המחקק. חרי נחאס וטוב מוקק. העציר יתורה אריח ממדינא.

טוב

פירושו לרעתי דאלכ מה הרוחנו אם היה שולח לחם בשיר מאל תשמח או מאי חזית דבשיר עריך מאל תשמח: אלא כיון דעקר השאלה והתשובה היה על השיר במשת' הלל בשיר שבו מפורש לא ישתו יין: וכן סובר חר'מכס מרכת' ואפי' שירת בפח על חזין אסורה כדלעיל: מכלל דשלא על חזין מותרת: ואף שחטור כתב סי' הנל' ול' והתוספות מפרשים דאפי' בלא משתח נמי: ועל דברי רמבם כתב אבל הוא ביאר בתש' דאפי' בפח אסור אף בלא משתח וכו': וזה הביא בעל ש"ה לומר רש"י ומימ' פסקו דדוקא בבית המשתח כו' מיהו כתב הטור בשם מימון ואפי' שלא בבית משתח וכו': ע"כ ואומר אני דלעולם ועד גם חתום' ורמבם סוברים כרש"י דשלא על חזין שרי מדכתב הטור שם ול' והתוס' מפרשים דאפי' בלא משתח נמי ודוקא למי שרגיל בכך כהניא דאיתא בירוש' ריש גלותא חות קאי ודמיך בזמר פי' בשכנו ובקומו היו מזמרים לפניו ע"כ והיא החלוקה חד' שאמרתי לענג עצמו כמלכים ובענין זה ס'ל גם לרמבם בתש' דאף בפה ושלא במשתח אסור: וכן לתוספ' אבל בפח שלא במשתח ושלא לעונג בבני מלכים לא לשמח עצמו לתור' או לחתלמר או במצות שר או מזל זכיוצא וא"ל לדבר מצוה אליבא דכע' מותר: דויל' בתר טעמא כל זה נאסר מפני החרבן והגלות ההווה עלינו ואיך נשמח וביר' קרשנו לשמח ואנו גולי': ועל א' אמרו פ' חלק אודנא דשכעא זמרא תעקר וזמרא בביתא חורבא כסיפא וכו' ואל' תשמח ישראל גיל ועורך בעמית' אבל תיבא דליבא תיבא דשכחת חול לא אל גיל לא במשתח יין ולא כמלכ' בפח מותר: אך אם יחירה לדבר מצוה כמו לחתן וכלה וכיוצא נער יכתבו דמות' גמור הוא: דהא אפי' זמרא דמנא ובמשתח חזין שחן שתי החלוקות היותר המורות גבי חתן וכלה וכיוצא: התיירו: כמנא דהטור א"ח סי' של"ח כתב בשם אבי העזרי' שמותר בשבת לומר לגוי לנגן בכלי שיר בחופות דאמירה לגוי במקום מצוה שרי וכו': הרי שקרא כצורת לנגן: במשתח חזין דחתים דברי רמבם סוף הלכות תענית כך הם וכבר נהגו כל ישראל לומר דברי תושבחות או שיר של תודאות לאל' וכיוצא בהן על חזין ע"כ והטור שם אבל מותר לומר שירות ותושבחות על חזין בבית המשתח ע"כ וסבג' ה' ט"ב הביאו בי' שם כתב דלשמח חתן וכלה שהוא שיר של מצוה כותר: וכן פסק וכתב הוא מהר"ק ארו בקצורו: והגיה המגיה וכן לצורך מצוה כגון בבית חתן וכלה הכל שרי ע"כ: ובכתב מדובע נר' מ"ש חר"ף פ' אין עומדין עלה דהתיאמר עוקבא הא דאמרינן זמרא דפונא אסיר המ' כגון נגינות של אהבת אדם לחברו ולשכחיפה ב'פיו כגון שהי' שמעאל' קורי' להסא שער אבל דברי שירות ותשבחות וזכרון חסדיו של הבה אין אדם מישר' נמנע מזאת ומנהג כל ישראל לאמרן בבתי חתני' ובבתי בשתא' בקול נגינות ובקול שכחה ולא ראינו מי שמיחה בזאת עכ"ל: ומ"ש כל הקורא פסוק משיר השירים ועושה אותו כסין זמר כו' ברור הוא שלהבי נקט שיר השירים לחיותו שיר של אהבי' של קדש ואסור לעשותו הול': וכן מ"ש הקורא פסוק בבית המשתח שלא בזמנו: רצח באו' שלא בזמנו שלא לשכחת חתן או שלא לדבר בתורה ולא רצח לומ' ודאי שיהא אסור לומ' פסוק בזמר לכבוד ה': ואיני רואה שיטל' ספק כל מי שיש לו מוח בקדקדו דלחלל לה' בזכרה כב"ה בשבתות רשומים ויום טוב יקרא דבר מצוה כמו לשמח חתן וכלה אשר כל שבת קדש

פסק

שאלה

יש אתנו יודע עד מה בחכמת השיר ר"ל חמוסיקא ששח או שמנת בני דעת מבני קהלנו יצו אשר בחגים ובמועדים ישאן קולם וירנו בבית חכמם שיר ושכח הלל וזמרה אין כאלהינו עלינו לשבח יגדל וארון עולם וכיוצא לכבוד ה' בסדר ויחס ערך תקולות בחכמה חנוכרת . ויקס אדם לגרסם בשיח שפתותיו עונה ואומר כי לא נכון לעשות כן כי אם לשוש אסור וחמור אסור וחלולים כאשר המה בחכמת חומר האמור אסורים משחרב הבית משום אל תשמח ישראל אל גיל בעמים ואותם הוציא לבוז ברברות בעיני ההמון אשר שמעו את קולם עם חיותם רובם מתופשי התורה יצא נא דבר מלכו מלפני חמור בתורה בחלכה אם יש איסור ברבר ואם קול חפוסל הוא זה או קול ערב למינו להלל ליה :

תשובה

הא מלתא איתא בפ"ק דגמין : דגרסינן התם שלחו ליה למר עוקבא זמרא מ"ל דאסיר שרטט וכתב להו אל תשמח ישראל אל גיל בעמים ולשלח להו מתכא בשיר לא ישתו וין אי מחוהא הם זמרא דמנא אסיר אבל דפומא שרי קמ"ל . וממאי דאמר דלא שלח ליה בשיר לא שמעי' דזמרא דפומא נמי אסיר נדמה לו לאוסר לאסור זה דזמרא דפומא הוא . ומה גם בראיתו שכתב הטור ארח חיים סימן תקס' זל ואסרו כל מיני שיר בין בבלי בין כפה וכו' ושחרמבם ביאר בת"ש דאפי' כפה אסור אף בלא משתח ואין חלוק בין לשון עברי לשון ערבי כו' עכ"ל . ואולי עינו ראת בשל אחרי' מחפוסקי' ג"כ כלטונות אלו וקרא זה דגרסי' בסוף סוטה אמר רב אודנא דשמעא זמרא תעקר אמר רבא זמרא בביתא חורבא בסיפא שנא ק"ל ישורר בהלון חורב בסף ובפ' חלק ת"ר הקורא פסוק משיר השיר' ועושה אותו כמין זמר כו' ולכן אמר כי לא טוב הדבר לשורר איך טיהית : אכן מי לא ידע בכל אלה שכל מיני זמר לדבר מצור מותר גמור חוגג ודברי מר עוקבא קרא מהנמנס ימה שדברו הפוסקים הנ"ל קראם סרונין ועל כן לא יצא מלהא שיש עישי' אלה וזהנה המעשים בעינין כל חנאמר כזה במקומותיהם יצא בי ששח חלוק' ברבר שתי' הנה במעשה חומר וארבע בכונתו וזמני' הא זמרא דמנא חב' זמרא דפומא דג' לשורר כמשתח היין : הר' לענג עצמו כמלכים ה' לשכח התן וכלת או דבר מצוה יואנו נוסף בה עוד אהת ללמוד ההכט' או להתעסק בה לזכירת לעתור' ומצוה : הא' זמרא דמנא הוא היותר חמור לכולי' עלמא דלהבי ידע מר עוקבא דבזה לא יפקפקו אלא דסר דמנא אסיר אבל דפומא שרי ולהכי לא כתב להו כי שיר דהוה משמע במנא בין דלשתות ולומר כפה א"א וכתב להו אל תשמח דמשמע בכל גונא אף כפה . וכן הרמב"ם כתב זל סוף הל' תענית וכן גזרו שלא לנגן בבלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר אסור לשמוח בהם ואסור לשמען מפני החרבן ואפי' שירה כפה על היין אסור וכו' עכ"ל הרי שאמ' שהניגון בבלי אסור ואפי' שירה כפה יקלח ממנו על היין . אמנם צריכים אנו להבין עתה לענין חכונה והומין דנראה ודאי דזמרא דפומא בלא משתח היין מותר מדכתב ר"ש עלה דהא דבר עוקבא זמרא מ"ל דאסור לשורר בתוך בית המשתאות לאפוקי שלא נבין אסור בעלמא בכל אופן . וכך התוספ' כן משמע מדקאמר ולישלח להו בשיר וגו' פירושו

שלח	לחוביל שי	לבן ישי	חבור	ומירות וח	בגוונים	ז
יגל	וירון בו	קרב לבו	מכל	חמורות חון	ומטמונים	ז
ביקס	בישראל	יבורך אל	נקרא	במו בנו	ורב אונים	ז
רגיל	בבין שרים	פני שרים	לשיר	למורוכסים	וחשמנים	ז
אחר	פאר העם	אשר חועם	חכל	ברוכ ימים	ורוב שנים	ז
חשיב	עטרתח	לישנותח	כימי	בני לוי	ברוכנים	ז
חביא	במוסיקת	מחוקקת	דברי	תחלותיו	וברננים	ז
יחרו	לגיל ורון	פני ארון	שבת	וכל יום טוב	וחזמנים	ז
ולכל	דבר מצוח	ועוז חדורח	חתן	וכלתו	ואב בנים	ז
תמיד	אנוש רוצה	יחי מוצא	שירות	ותשבחות	מוזמנים	ז
לכבוד	אדון עולם	כאראלם	לפצות	בעל עיגב	בעל מינים	ז
לא עוד	דבר מרי	לעם עברי	יתן	בקול הכוז	גאיתים	ז
יראו	בכל בינת	היות מנת	גם לו	כמו הם ה-	מוזיינים	ז
חלש	במהלומות	ובחכמות	גבור	וחסון חוא	כאלונים	ז
בין כך	ערי יצבת	חלא ישמח	משח	במתנת	בשושנים	ז
בחר	במחברתו	לתפארתו	כלם	עלות עמו	במשענים	ז
יוכת	במוכן הוא	בעושהו	בזכות	פעולתו	במשמנים	ז
חיים	וחצלחת	וכל שמחת	לועם	מחברות	בכל פנים	ז
ער צור	למקדשו	בחרושו	ישיב	בשיר שפת	לנאמנים	ז

כפתח הנה מאז מקדש ולכן סגנות נעשות כזכיונות ויראה הרוחה כי כדאח לעין המחבר
 טוב שהקורא יגידו האותיו לאחור ויקראו למפרע מלן הזמר הגדול בפי כל מלהפך סדר
 הזרות מהמורגל ועיניהם יסיתו לבטות ימין כדרך שאנו בני ברית כותבים פן תטאף
 דעתם ולסבה זו גל לא חס על כל אסר איכנו בקוד מהתכו כי בסיר רוב מצווין אבל הסטה
 מומחין הן בקריאה בסגס סאן למזמרים יסניחו לבטות במפתחותיהם המלות כהלכתן
 בן קודן וטעמן ודקדוקן לתפארת הקריאה והיא תהלתם ועתה ברוכים אתם קהל אמוני
 אחרי אשר זכימ להתחיל למלוס ונראתה הקפת בימינו מהנכון הלז כותב וחוקק תהלות
 אלן בסיר תנו כבוד לה' לפאר מקום מקדש מעט וממחות מבה בהם בזמנים זמניהם י
 ולמדתם אותם את בניכם להבין בחכמה הנכון מבין עס תלמיד כאמור בלוי כי כן בטחתי
 מיום זאת חבור זה לאורה ידכו למודה בישראל על מנת לסורר להרר אלחינו בס וכיוצא
 בהם ולהסיר מלב העקוב כל טיבא חס באלוי ימאח בבני הגולה היוה אחר מן המתחפרים
 המרחיקי כל חרם וכל בינה אשר אין להם חלק בה יחפון לאסור אשר דבר זה מרגרים ולא
 דיוק ראייתי להעלות פה על ספר אשר כתבתי בתשובת סאלה זה יח סני' בהיותי מרביץ
 תורה בקק פירארה יעא לסתוס פה דובר בלכלה ככרון זה וחתמו עליו כל גאוכי ויניכ'אה
 אשר בימים ההם יראו רבי ולא יוראו מגסת לחכמה הזאת אף כי רוחם בקרבם ישחרס
 ללמוד ולעשות עד אשר תסוב חמין יאבין שטמנים וזוט יוטו יבנה ביתו נאזה קדס
 ויפקוד את בני לוי למשפחותם לעתים ומחלקותיהם למזמרות והיו הסירות בבית ה' ובכל
 הערה אף גילת ורנן מרוב טוב לא כיום הזה אשר כל ח'ממנו סר בסירים עס לב רע
 תקנכר רוח ומעבודה קסה מזרת הגלות בפיו יסיר את הסירה ועליו לבו דוי
 בי אז לא יבא מזמר בקהל ה' אשר לא יהיה לו על מה להסמח כסמס
 וזהבס אתם סדות וכרמים וה' להם לאור עולם על כן
 יחדו ירכנו כי עין בעין יראו בסוב ה' כיון
 תהרה אמן י

שיר לשירים אשר לשלמה • אשר נזכרו לזמננו • הן הקטן שבנו עמו •
גדול אמנם באהבה ממנו • יחדיו המשיח
לפי קומנו :

כל תופשי כנור ותוף ונבל
היום שאוזמרת וגם הטיבו
נגן תרועת קול ושיר תקשיבו
כל בעלי חשיר נעימי חבל :

כי תערכ לאל כמנחת חבל
זמרת רננותיו אשר תקריבו
אליו • בגועס רב • ובס תשיבו
אפו • ונס יגון ואנחת אהל :

שירי שלמה הן מאד נאדרו
לשם שבו תרשיש וגם אחלמה
אף בם יזורעו ובס נטעו :

ובכל דבר מצות הלא ינברו
על כל בני גילם • וידם רמח
על פי אדני יחנו יסעו :

וינסף עוד לאמר • למנחת מחזור • סוכב סוכב הלקה רוח :

רשי זמירות אל ועל חל
רנו-גנים הן הוא משובח
שירי שלמה
מר ימי עולם ומסלו
יורו בתוך חיבל ורחאו

רד שלמחזה בלי עצל
שוררים ליסר ברב גיל
וערים חגים במקחל-
דום זבול עילת לכר עיל

אחר גמר ספרו כי תם נשלם :
תקריב אותו לכמר משח סלם :

אל איש חיל רב פעלים תורה וגדולתו בלולים
ופריו קדש חלולים

ה"ה קניני ורזני הנסגב כמ"ה משח סלם וכו' עשה חול
וקוראם במנטובה *

גם מתחיל גם מסלסום. גם מאז פתח לי אה' אלחם ויחנני ולהור' בחכמת
המוס'יקה רבתי וסרתי בחכמותי ברוב סרעשי בקרבי הסח'עשע' נסמי לקחת
מראפית כל תרומת קול' להודות לרוכב בערבות בקול רנה ותודה כי זה קול' האר' לכבר
את ה' כמה שהנאהו אים אשר כבדתינו ויהי ה' למסע' לי ויתן כפי זמירות חרסות אשר
עשיתי בסר' רקמתי בקולות ערבות נעימות בימינן כנוח עלי הרוח מיוחרי' לזמני מסון
ולמועדים טובים וספתי לא אכלא כי תמיד הגדלתי והוספתי הסתדלות להגדיל מזמורי
דוד מלך ישראל ולהאדירם עד אשר סמתי חק גבול להרבה מהם בדרכי המוס'יקה לבעבור
יהיה להם יתר שאת לאזן אשר מליץ תבחן ויחרי אשר חנני ה' לחזות בנועם ולהוכיח קולו
למעשהו ראיתי כי טוב לזכות את הרבים ולהביא אל הדפוס מבחר זמירותי אשר עשיתי
לא לכבודי כ"ל לכבוד אבי שבסמים אשר עשה לי את הנסע הזאת ולעולם אורנו ויהנה
מדי דברי בו תרתי בלבי למי מקצויה אחיה להקריב על מזבחן מנחת תודה זו ואלא
עיני וארא כי טוב תתי את דודי אליך ככבר וחשוב בישראל מתת אותם לאים אחר כי אמנם
יודע כל סער עמי כמה מעלות טובות לגבר אשר דרכו נסדרה כמוך ויהנה סלם הודך
והדרך מוצב ארצה וראשו מגיע הסמימה וגם סלסלת יחסך נודע למסגב העוטה כסלמה
אור התפאר והעוז כי על כן בחרתי הסתוסף בכל יפעתך וכתת מהודך עלי ועל פועל ידי
נוסף כי להיותי קסור בעבותות החסדים והטובות אשר גמלתני ואשר גמלו עלי הסלמים
הודך כע' אספרם מחול ירבון ראיתי חובה לעצמי לכבר מכבדיו ולהקרי' קרבי זה בהיכלך
ארו' ומטירי אהודך זאת ועוד כי כמה פעמים במצותך יגעתי ומצאתי ותכנתי עמודי
הסיר בשפתי רננות ואלס כן איפה ממך הקול ומידך נתתי לך והנה כי כן זאת מנחתי
בהננה נחונה סלוחים אליך כאור ואדיר ובעי פי אתחנן תיקר כא בעיניך וימינך תסעדה
ועכותר תרבה והיה כאשר ירים משח ידו לקבלה בסבר פנים ופות יהללוה בסערים
ותהי נפאת חן בעיני כל רואיה והנה עודני מדבר אפרוש את כפי אל ה' בצלותי וכבעותי
יפרוש עליך סכת שלובו וירוממך לרשת מסכנות ההצלחה ויחולו עליך ועל כל באבאיך
כל הברכות הכתובות בספר תורת משח מאנטובה יוס' ר"ח חסון הספג

עובר מאהבה לארו'

הנעיר סלמה מהארומים

שינוי

חשירים אשר לשלמה

מזמורים ושירות ותשבחות אשר
חביא בחכמת הנגון והמוסיקה
לשלמה ד' ה' ו' ח' קולות
כמר שלמה מחאדומים יצו
מדרי קק מאנטוכ
לחודולה ולזכר לשמו עליון בכל
דבר שבקדושה חרשה
בארץ:

מה ויניציאה שפג

כמצות חשרים
מייטרו ולורינצו בראגאדיני
בכית יוואני קאליאוני

Appresso gli Illust. Sig.
Pietro e Lorenzo Brag.

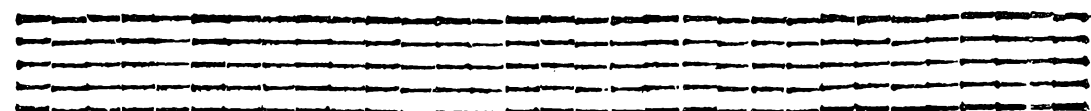
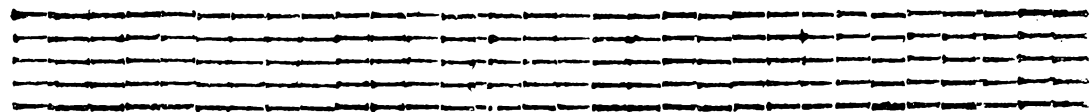
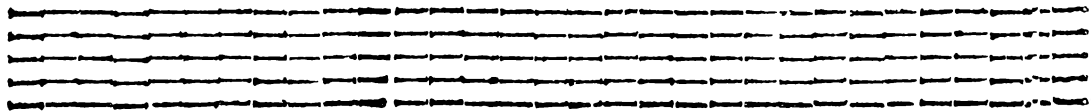
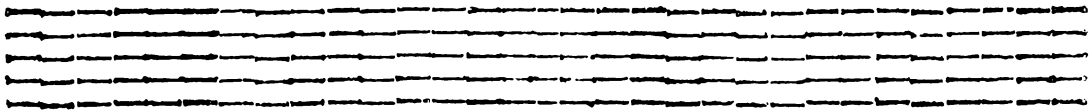
לוח המזמורים והשירים

קדושה כתר יתנו לך	קולות ד דף ז	סיד המעלות לרוד לוליה'	ו כב
אלהים הטיבנו	ח ד	אודך כי עניתי	ו כב
מזמור אלהים יחננו אם ירצה	ט ד	ברוך הבא במסית'	ו כד
מזמור על כהרות בבל	י ד	מזמור לרוד הבולש'	ו כה
מזמור הללויה הללי נפמי	יא ד	אפתח כא טפתי	ו כו
סיד המעלות אסרי כל ירא ה'	יב ה	אין כאלהינו	ח כז
מזמור ה' ארוננו	יג ה	אפתח סיד במפתח	ח כח
מזמור לחודה	יד ה	יגדל אלהים וא	ח כ
הסכיבנו ה' אלהינו	טו ה	אדון עולם	ח לא
הרים	טז ה	הללויה אסרי אים ירא את ה'	ח לב
סיד המעלות בסוכה' את סיבת כיון	יז ה	הללויה אודה ה' בכל לבב	ח לג
סיד המעלות אסא עיני אל האדריס	יח ה	מזמור סיד ליום השבת	ח לד
ימסוס מדבר וזיה	יט ה	למי אחסון לפסות יקר	ח לא
סיד המעלות אסרי כל ירא ה'	כ ז		

Simon Bilova Ed.

לו

ממזימת ברחקם תמים יחדו ועוד ימים כל בכורם העמים וראו
ויוצרת העושה הוא אשר אישה אל היא תלא האשה תשוקת
ביתח תכנה בגיל חבתה והרבה אותה ימשול והוא בכלימת
לירידו תכרך שרי אל ואתה ומחוכה ריב בלי
ולעלמא קז'אין די לבלי לעלם

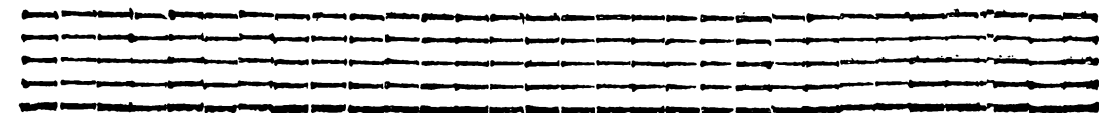
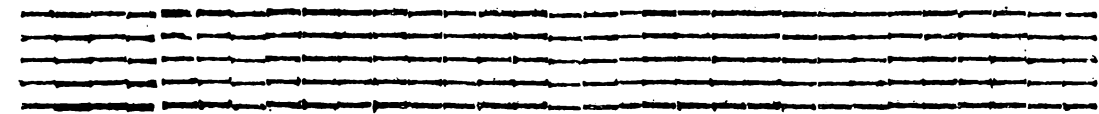
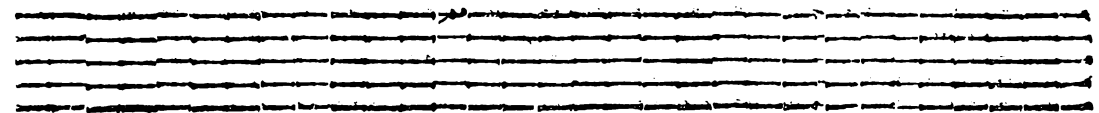
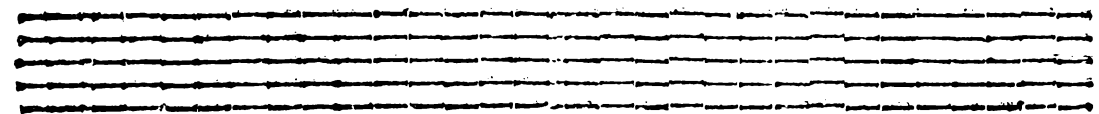
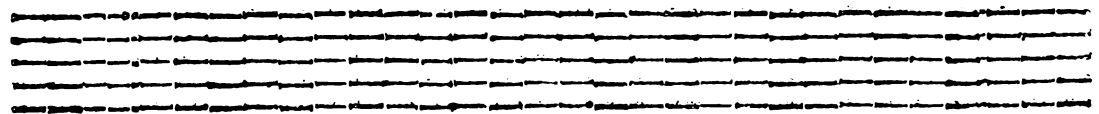
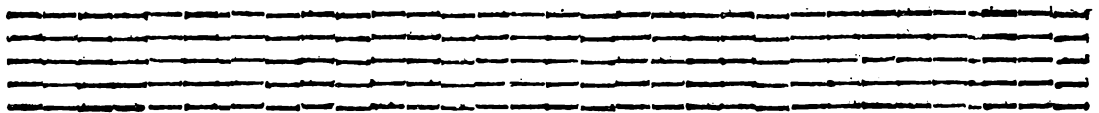
לו ראשון שמונה קולות
 בעלמח כגבר נכנסות בזווג לנפשות חן יקר לעשות אחפוז למי
 לכן נתבצר מקומח מאוצר נשמה יצר אל בטרם
 לו לעזר חיי בעי ומאן נרשמת זוג
 כביר הלא הרעיבת ובעבור תחיה לא כנדרו תחיה
 חכמה קנה לבת אצלו ליקח כדי לו יש כל למוכר חילו
 מי אשר יחמוד לא זכות למאד תורה בני כבוד לו לתנחיל
 ותרמה תאכל היא בלחמו שכל בת ואשה יחרימת
 סופו כזה אשר נאלמח לגווים רחל אל
 רבת ביתי ועל כבנפי ותחסה מגופו לכבדה

לה

יִשְׁנָה עוֹד יִנּוּכֵן בְּשׁוֹכָה דְּמָנִים זֶרְעָנִים

עִלְתָּה וְלֹא צוּרִי צוּרֵי ה' יִשְׂרָאֵל לַחֲנִיד יִהְיֶה

בּוֹ עִלְתָּה וְלֹא צוּרִי צוּרֵי בּוֹ

לד ראשון שמנת קולות

לה' להודות להגיד בבקר חסדך בכנור חנין עלי בלילות ואמונתך

מח גרלו מעשיך מח גרלו מעשיך

יבין לא ובסיל כחשבותיך עמקו מאד ה' פועלי כל ויצאו עשכ כמו רשעים בפרוח זאת את

לעולם מרום ואתה עד ערי להשמרס און בשמן בלתי קני בראם ותרם ה' בלבנו בארז יפרח כתמר צדק רענן

לֵב שְׂמוֹנָה קוֹלוֹת רֹאשׁוֹן בָּאֵשׁ
 וְעֵדָה יִשְׂרָאֵל בְּסוּר לִבְךָ כָּל ה' אֹדֶת חֲלוּיָהּ
 לְגַמְלֹתָיו עֲשֵׂה זִכָּר לְעַד עֹמֶדֶת וְצִדְקָתוֹ פָּעִל וְהִדְרָה הוֹר
 לַעֲמֹ הַגִּיד מַעֲשָׂיו כֹּחַ ה' וְרַחוּם חֲנוּן
 כָּל נַאֲמָנִים וּמַשְׁפָּט אֲמַת יְרֵי מַעֲשֵׂה גֵוִים נַחֲלַת לֶחֶם לֶחֶת
 קְדוֹשׁ בְּרִיתוֹ לַעֲוִלִים צִוָּה לַעֲמֹ שְׁלֵחַ פְּרוֹת פְּקֻדָּיו
 עֹשִׂיחֶם לְכָל טוֹב שְׂכַל ה' יִרְאֵת חֶכְמַת רִאשִׁית שְׂמוֹ וְנוֹרָא
 לְעַד עֹמֶדֶת תַּחֲלָתוֹ

שמונה קולות ראשון לב
 נבור מאד חפץ במצותיו ה' את ירא איש אשרי הללויה
 וצדקתו יבורך ישרים דור ודורו יהיה בארץ
 לעולם כי וצדיק ורחום חנון לעד עומדת
 נכון יירא לארעה משמועה צדיק יהיה עולם לזכר ימוט לא
 נתן פור יירא לא לכו סמוך בה' בטוח לכו
 יראה רשע בכבוד תרום קרנו לעד עומדת צדקתו לאביונים
 האבר רשעים רשעים תאות ונמס יחרוק שניו וכעס

לא שמתחילות ראשון באט

לעת נברא יציר כל בטרם מלך אשר עולם אדון

והוא חית והוא נקרא שמו מלך אוי כל בחפצו נעשת

לו לחמשיל שני ואין אחד והוא בתפארה יתית והוא הוות

נסי והוא וחמשרח חעוו ולו להחבירה

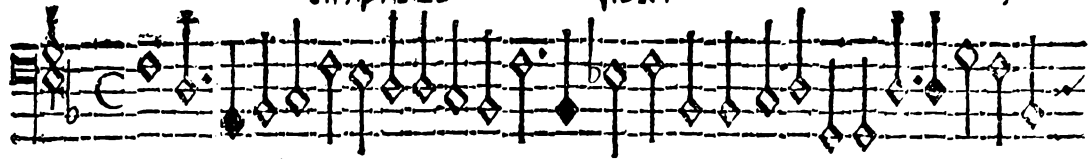
אישן בעת רוחי אפקיד בירו אקרא ביום כוסי מנת ומנוכי

אירא ולא לי ח' גויתו ואעירה

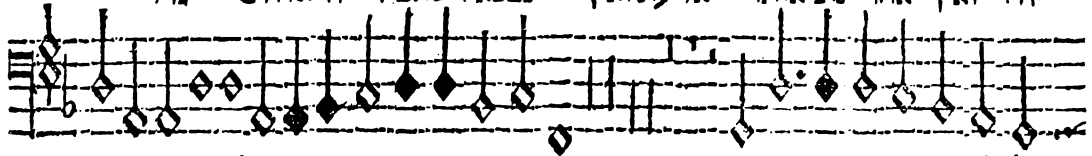
שמונה קולות

ראשון

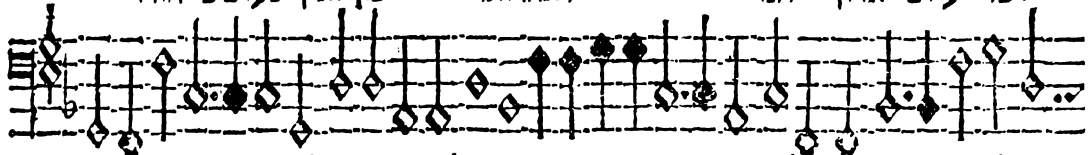
ל

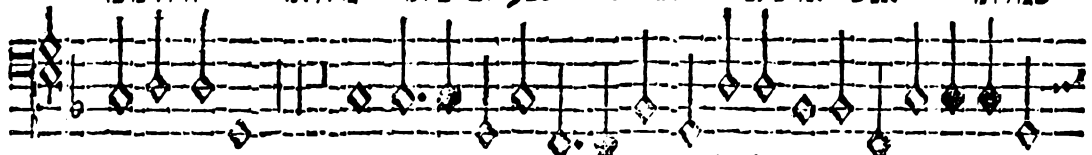
יחיד ואין אחד בציאותו אל עת ואין נמצא וישתבח חי אלהים יגדל

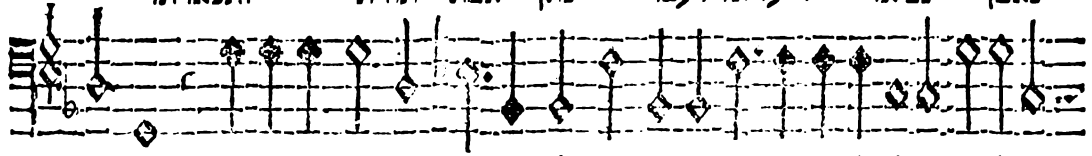
לכל עולם ארון הנו לאחרותו סוף ואין נעלם כי הודו

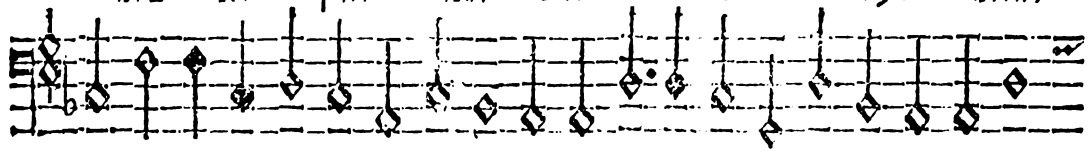
סגולתו אנשי אל נתנו נבואתו שפע ומלכותו גדולתו יורה נוצר

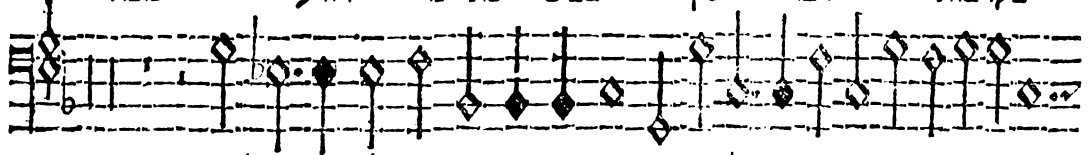
נאמן נביאו יר על אל לעמו נתן אמת תורת ותפארתו

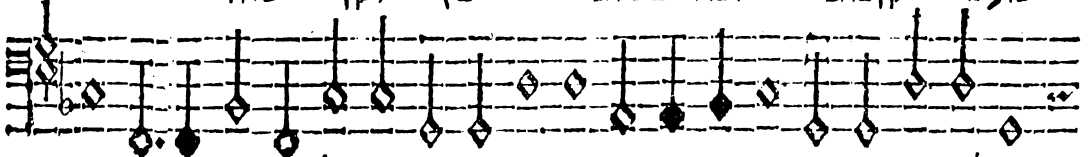
לוולתו לעלמים דתו ימיר ולא האל יחליף לא ביתו

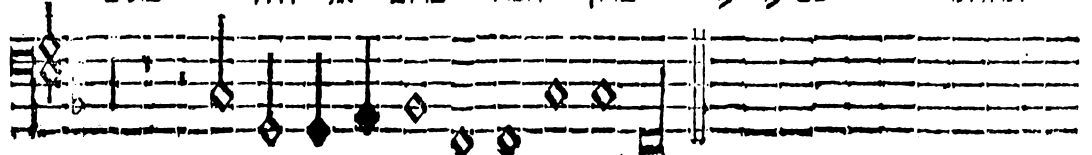
בקדמותי דבר לסוף מבט סתרינו ויודע צופה

ישועתו קן מחבי לפרות משיחנו ימין לקץ ישלח

תהלתו שם עד עדי ברוך חסדו ברוב אל יחיה מתים

תהלתו שם עד עדי ברוך

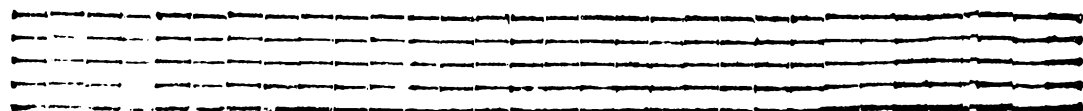
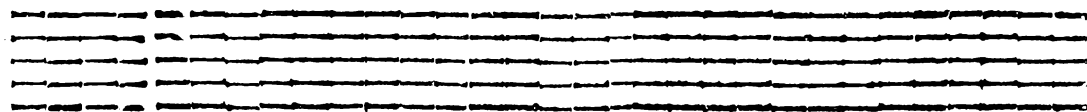
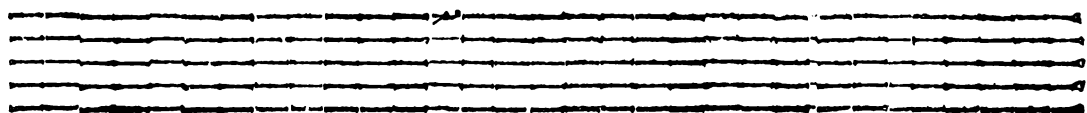
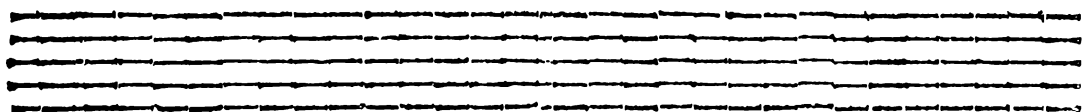
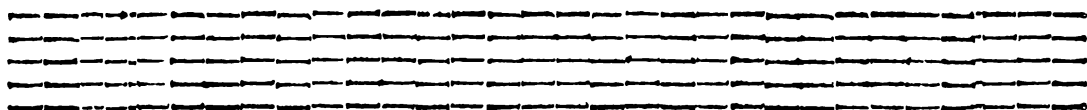
כט

צאצאי תמים יחיו יחדיו ארון לו פותחים את שרי: אל אל אשיר

שרי אל אל אשיר ואחרון משה תמים איש

את שח כמו למפוזר עשה קומה שרי ארון לו פותחים את

הארון בנסוע בנסוע בשח מאמר

שמונה קולות

שני

כח

עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר תְּרוֹן לִבִּי וּלְשׁוֹן בְּשִׁפְתֵי שִׁיר אִפְתָּח

אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים

טוֹבוֹ אֵל יִנְחָרוֹ בְּכִסְכוֹ בְּמִלֶּךְ כּוֹ לְצִיּוֹן רֵאשׁוֹן

אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר מְרוֹן כִּבְנוֹ בְּנוֹי

כִּלִּיל אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר

חֲדָר תְּנָה יֹשִׁי וּלְכֹן פָּנָה לְרֹאשׁ תְּחִי נָא יוֹפִי

יֹשֵׁב אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר וְהִשְׁרֹון

סוֹגְחִים אֲבָנִים וְלִזְרוֹת מַפְנִינִים יִקַּר לְפָנִים לְפָנִי

אֲרוֹן לֹו פֹתָחִים עַתָּה שְׂרִי אֵל אֵל אֲשִׁיר בְּאֲרוֹן

ראשון שמינה קולות כו

במושיענו אין במלכנו אין באדוננו אין כאלהינו אין אין

למלכנו נודה לאדוננו נודה לאלהינו נודה נודה

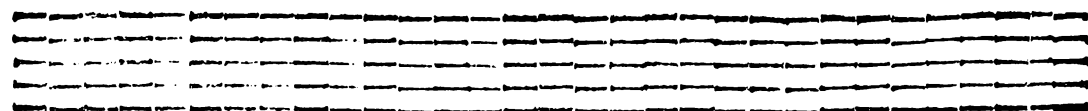
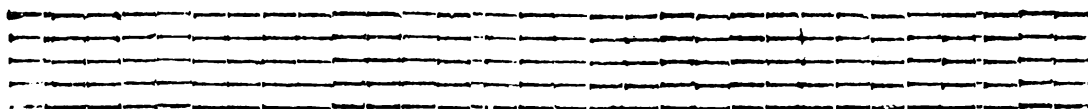
אדוננו ברוך אלהינו ברוך למושיענו נודה

הוא אתה אלהינו היא אתה מושיענו ברוך מלכנו ברוך

אתה מושיענו הוא אתה מלכנו הוא אתה אדוננו

אדוננו הוא אתה אלהינו הוא אתה מושיענו הוא אתה

מושיענו הוא אתה אתה מושיענו הוא אתה מלכנו הוא אתה

שבעה קולות

כו

בנסוע אשיר חי לאל ברון ואענה שפתי נא אפתח

נואל לציון ובא יואל ישעני עת אל אקרא מחולל הארון

חי לאל הארון בנסוע אשיר חי לאל ברון אוינקרא

ונשלם נואלנו חי לאל שביתנו תשיב הארון בנסוע אשיר

לא הארון בנסוע אשיר חי אל אחרן וכפר נדרינו

מעו אלם אלולנו נאולים נעבוד חן הארון בנסוע אשיר חי

החי אלנא חוקי הארון בנסוע אשיר חי לאל ויתרון יגבר וחילים

בנסוע אשיר חי לאל הארון בנסוע ויהי כנס נשיר נשיר ויהי יגון וגם

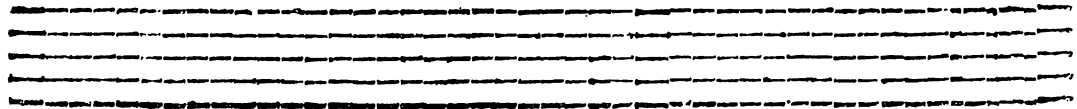
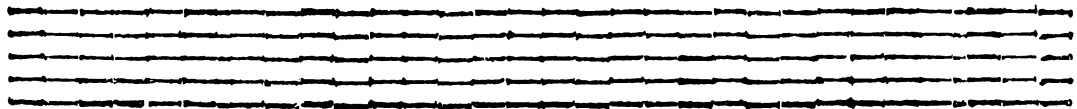
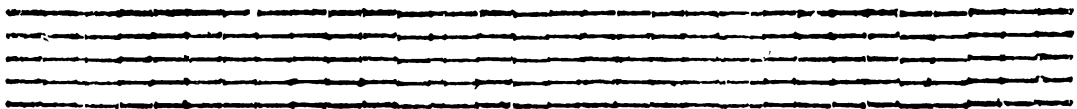
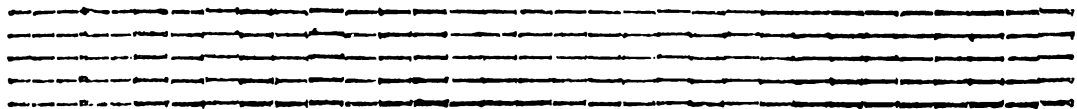
הארון בנסוע אשיר חי לאל ברון ואענה שפתי נא אפתח הארון

כנ משח קולות באמו
 כבוד לה' חבו אלים בני לה' חבו לרדוד מוסור
 בכח ה' קול שמו כבוד לה' חבו ועז
 אריו אתה' ויאזכר בחדר ה' קול
 לבנון ענל כמו וירקידם חלבנו
 יחולל ה' קול מדבר יחיל ה' קול ראמים בן כמו ושריון
 וישב ישב למכול ה' כבוד אומר כלו ובהיכל אילות
 ה' יתן לעמו עוז ה' לעולם מלך ה'
 בשלום עמו את יברך

ששה קולות

בר

ה' מבית ברכנוכם ח' בשם חבא ברוך
 ער בעבותים חג אסרו לנו ויאר ח' אל
 ארומסך אלהי ואודך אתה אלי חמבא קרנות
 ח' חודו חסרו לעולם כי טוב כי לה' חודו
 חסרו לעולם כי טוב כי

ששה קולות

בנ מאסר

אבן עניתני כי אידך עניתני כי אורך

מאסר חבונים מאסר חבונים לראש תיחה

בעינינו נפלאה היא זאת היתה ה' פנח מאת

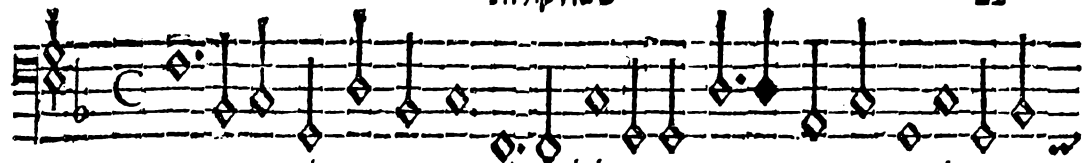
ה' עשת היום זה היום זה ה' עשת היום זה

נגילה בו ונשמחה נגילה נגילה

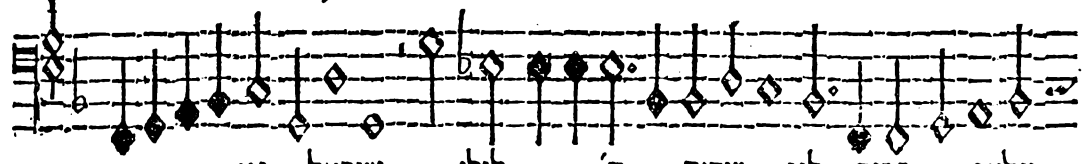
נגילה בו ונשמחה

שש קולות

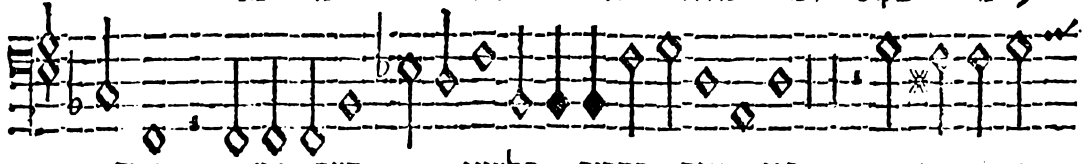
כב

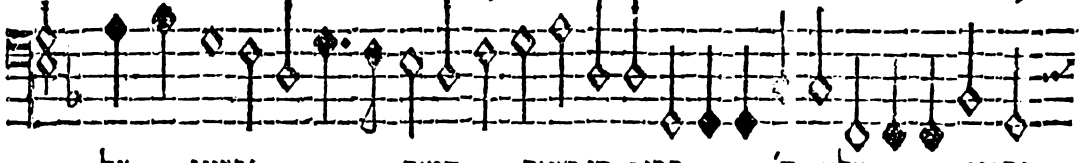
יאמר לנו שחיה ה' לולי לרור חמילות שיר

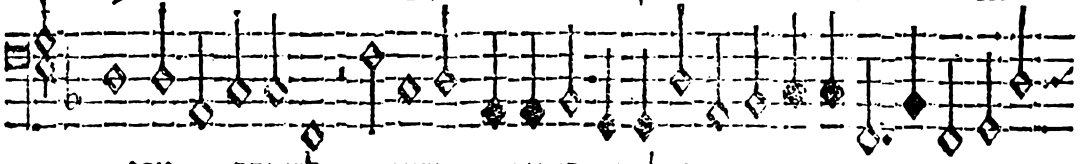
עלינו בקום לנו שחיה ה' לולי ישראל נא

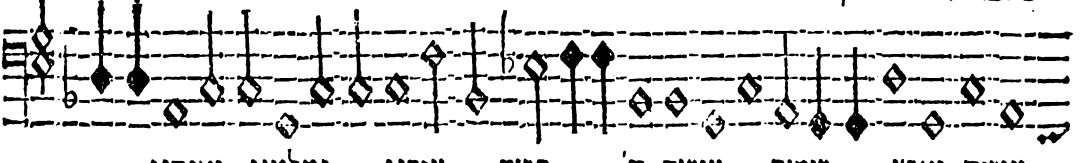
עבר אזי בנו אפס בחרות בלעונו חיים אזי אדם

נתננו שלא ה' ברוך הוירונים המים נפשנו על

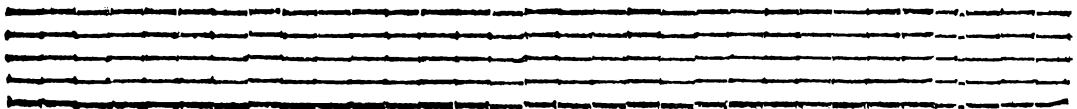
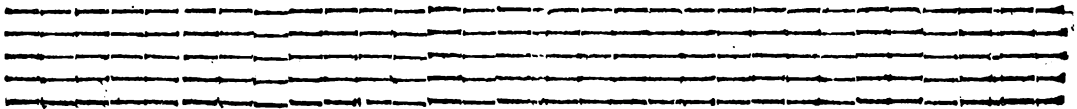
נשבר הפח יקשים מפח נמלטה כצפור נפשנו לשניהם טרף

עושה וארץ שמים עושה ה' בשם עורנו נמלטנו ואנחנו

וארץ שמים עושה וארץ שמים

כא ששה קולות

ה' ירא כל אשרי המעלות

שיר

וטוב אשריך תאכל כי כפיד יגיע בדרכיו חהולך

ביתך בירבתי פורית כנפן אשתך לך

כי תנה לשלחך כביב זיתים כשתילי בניך

יברכך יברכך ה' ירא גבר יבורך כן

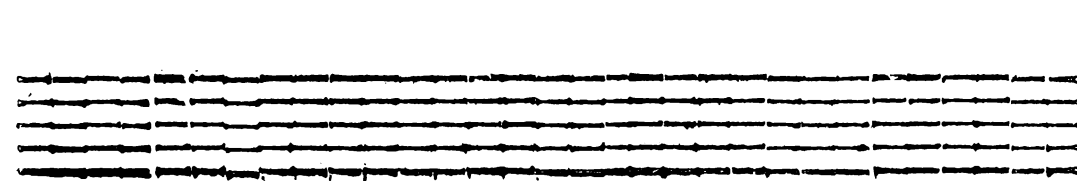
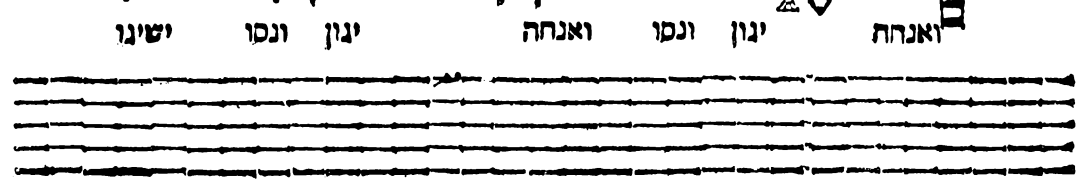
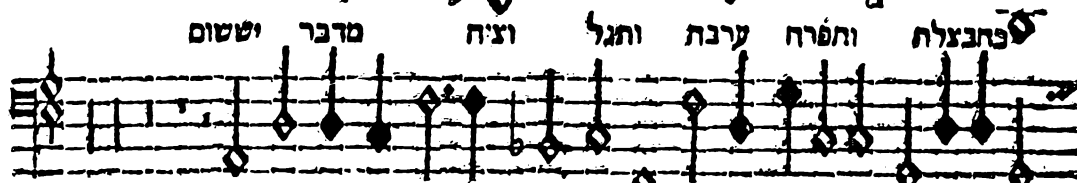
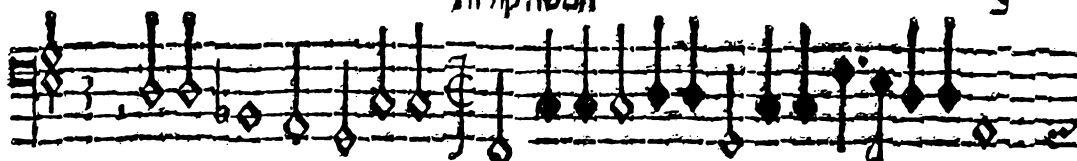
ימי כל ירושלים בטוב זרמח מציון ה'

שלום ישראל על שלום לבניך בנים ורמח חיד

ישראל על שלום ישראל על שלום ישראל על

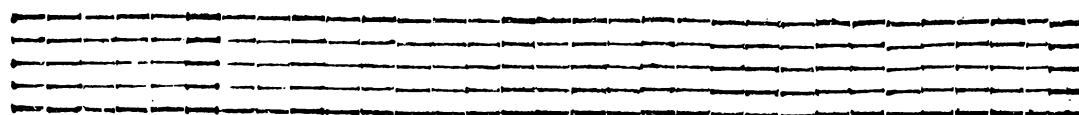
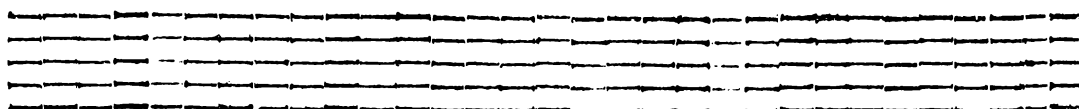
חמשה קולות

ב

חמשה קולות

חתרים אל עיני אשא למעלות שיר
 וארץ שמים עושה ה' מעם עזי עורי יבא מאין
 שומר ה' ישראל שומר ישן ולא ינום לא חנת
 יכב לא השמש יובם ימנך יד על צלך ה'
 ה' נפשך את ישמר רע מכל ישמרך ה' בלילה וירח
 מעתה שלם ועד מעתה ובאך צאתך ישמר
 עולם ועד

חמשת קולות

יח

ה' בשוב חמעות שיר

ולשוננו כחולמים היינו היינו ציון שינת את

אלה עם לעשות ה' הגדיל בנוים יאמרו או רנה

שובת שמחים חיינו עמנו לעשות ה' חגיל

הלך בנגב כאפיקים שביתנו את ה'

יבוא בא הורע מטיף נושא ובכה ילך חלוק ילך

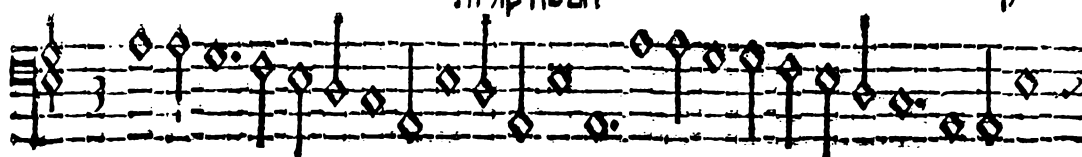
אלויותיו נושא אלויותיו נושא אלויותיו נושא ברנה

בָּאִמֶּנִּי
 בֵּית דָּכָל וּבַעֲתָחוֹן צְלוּתָחוֹן תִּתְקַבֵּל
 אָמֵן וְאָמְרוּ דְּבַשְׁמֵי אֲבוּתָחוֹן קֶרֶם יִשְׂרָאֵל
 טוֹבִים וְחַיִּים שְׁמֵי מֶלֶךְ עוֹלָם יְהוָה
 אָמֵן וְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל וְעַל עֲלֵינוּ
 שְׁלוֹם יַעֲשֶׂת בְּרַחֲמֵינוּ חוּא בְּמִדּוּמֵינוּ שְׁלוֹם עוֹשֶׂת
 אָמֵן וְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל כָּל וְעַל עֲלֵינוּ

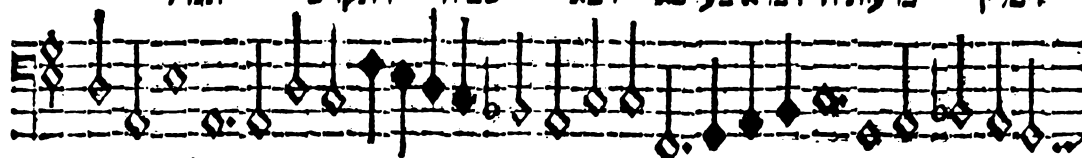
Empty musical staves for additional notation.

חמשה קולות

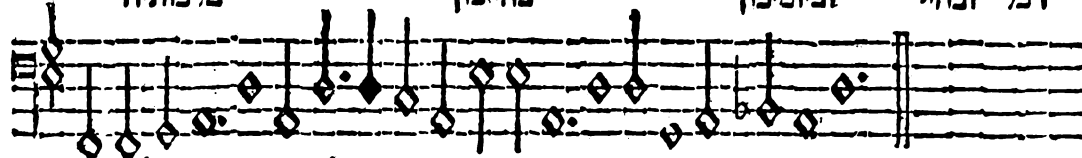
יג

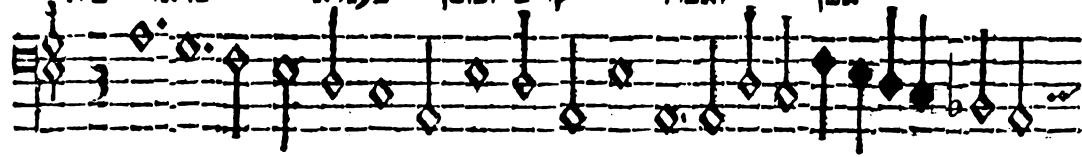
וימליך ברעותיה דברא בעלמא דבא שמיה ויתקדש יתגדל

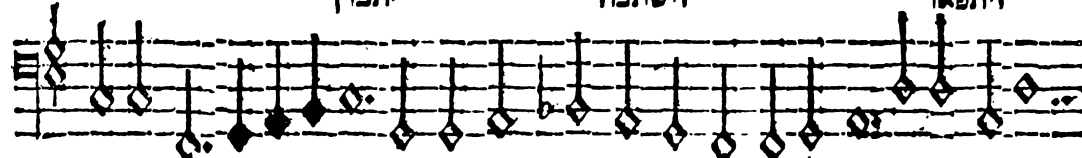
דכל ובהי וביומיו וביומיו בחיובון מלכותיה

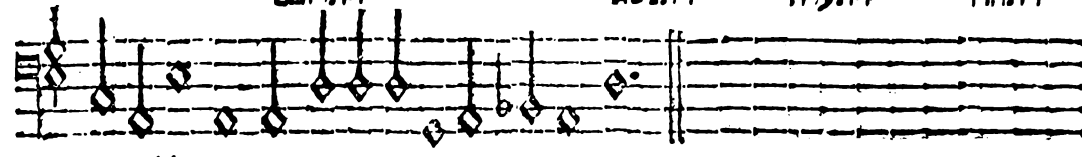
אמן ואמרו קריב ובזמן בענלא ישראל בית

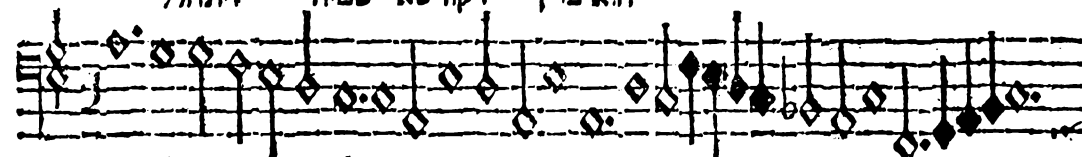
ויתפאר וישתבח יתברך

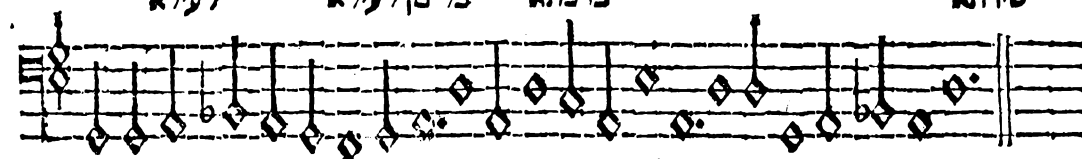
זיתהדר זיתעלח ויתנשא ויתרום

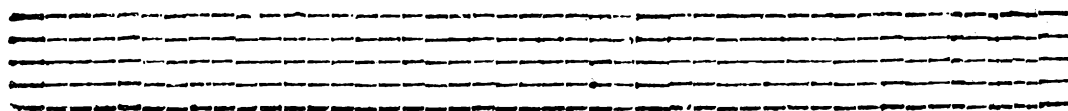
חוא בריך דקורשא שמיה ויתהלל

שירתא ברכתא בל מן לעילא לעילא

אמן ואמרו בעלמא דאמרון ונחממא תושבחתא

חמשה קולות

טו באמו

להיום מלכנו והעמידנו לשלום אלהינו ה' השכיבנו

ותקננו בערנו וחגן שלומך סבת עלינו ופרוס ולשלום

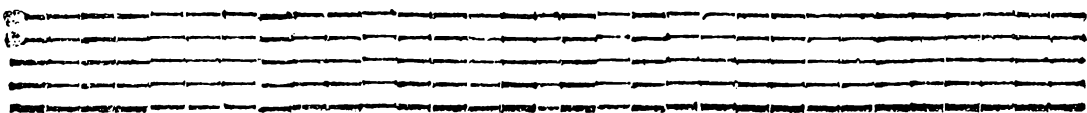
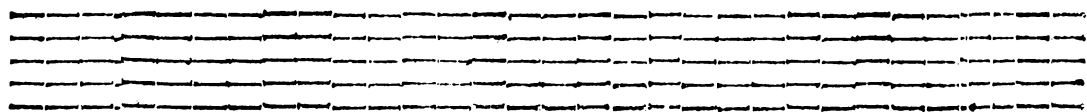
שמך למען וחושיענו מלפניך טובה כעצה טובה כעצה

צאִינו ושמור צאתנו ושמור מלפנינו שטן ושבור

שלומך סבת עלינו ופרוס עולם ועד מעתה ובואנו

שלום סבת הפורס שלום סבת חפורס ה' אתה ברוך

ירושלם ועל ישראל עמו כל ועל עלינו

חמשה קולות

יד

כי דעו הארץ כל לה' חריעו לתורה מזמור

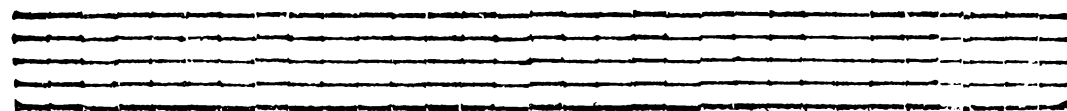
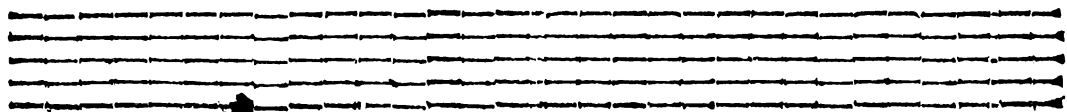
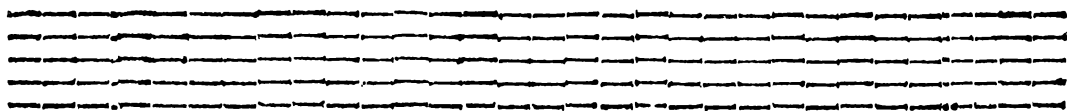
וצאן עמו אִנחנו ולא עשנו הוא אלמים הוא ה' הוֹאֵה

חורו בתהילת הצרותיו בהודת שעריו באו מרעיתו

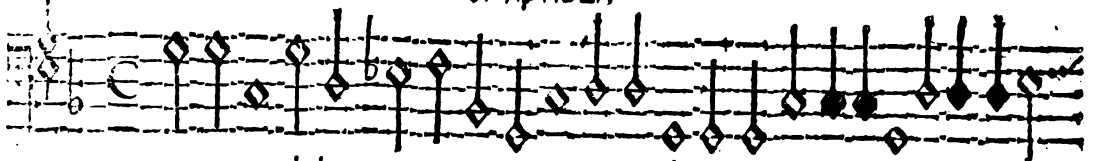
אמונתו אמונתו ודור דור ועד שמו ברכו לו

אמונתו ודור דור ועד חסדו לעולם ה' טוב כי

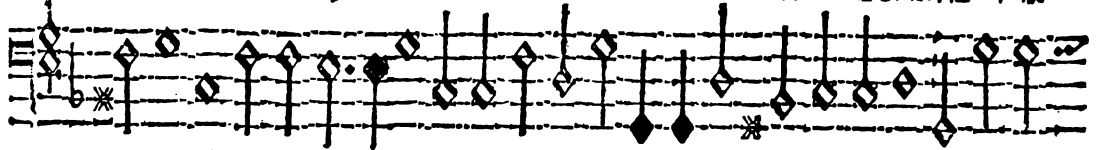
אמונתו ודור דור ועד

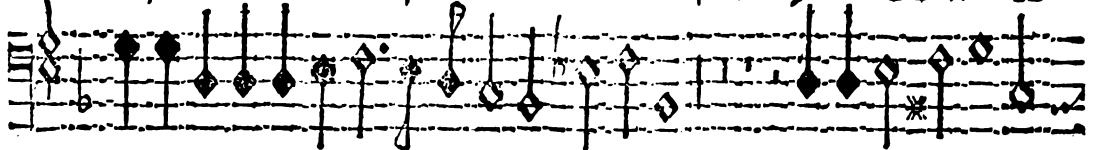
חמשה קולות

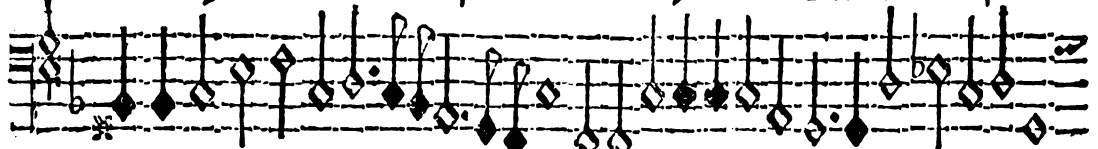
אדיר מִתְאֲדֹנֵינוּ ה' לְרֹד מְזֹמֹר חֲנֻתִית עַל לִמְנָצָה

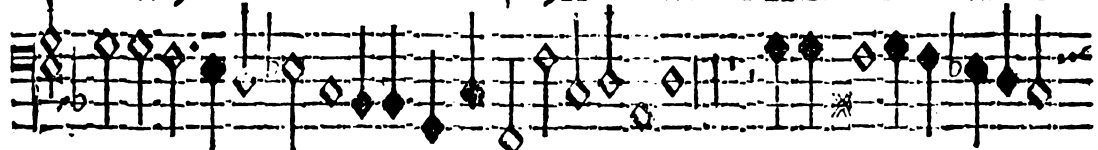
מִמֵּי הַשָּׁמַיִם עַל חוֹדֶךָ תִּנָּה אֲשֶׁר הָאָרֶץ בְּכָל שָׁמֶךְ

שָׁמֶיךָ אֲרָאָה כִּי עֵי יִסְרָת וַיּוֹנֵקִים עוֹלָלִים

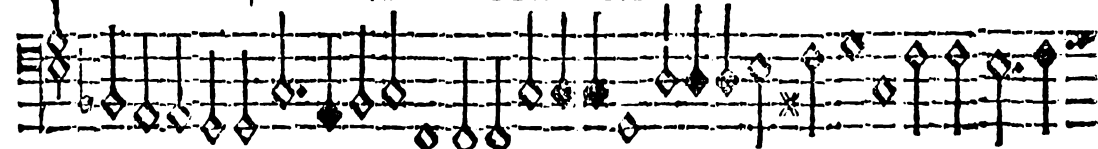
כִּינֹנְתָה אֲשֶׁר וּכּוֹכְבֵּי יָרֵחַ אֲצַבְעוֹתֶיךָ מַעֲשֵׂה

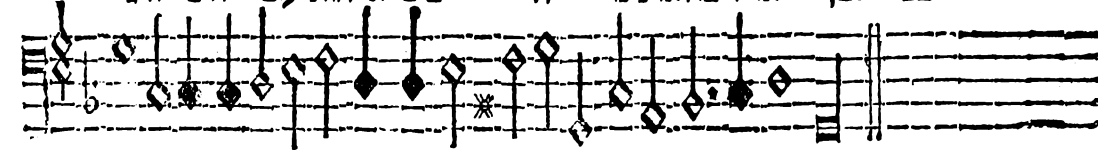
בְּמַעֲשֵׂי תַּמְשִׁילָהוּ תִּפְקְדֵנוּ כִּי אֲדָם וּבֶן תּוֹבְרָנוּ כִּי אֲנוֹשָׁמָה

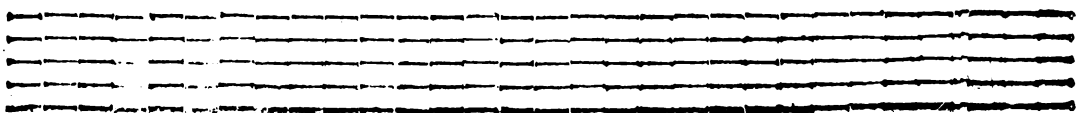
שָׁמַיִם צִמּוֹר שְׂרֵי בַּחֲבוּת וְנֶם כֹּלֵם וְאַלְפִים צִנָּה יָדִיךָ

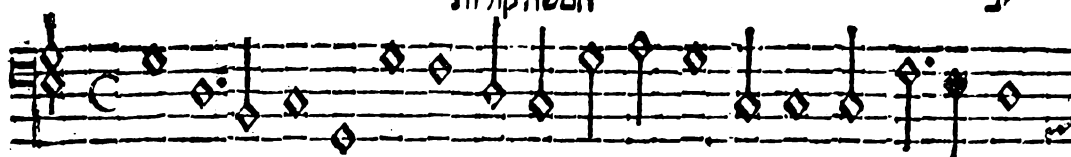
בְּכָל שָׁמֶךְ אֲדִיר מִתְאֲדֹנֵינוּ ה' יָמִים אֲרֻחוֹת עוֹבֵר חַיִּים וְרֵגִי

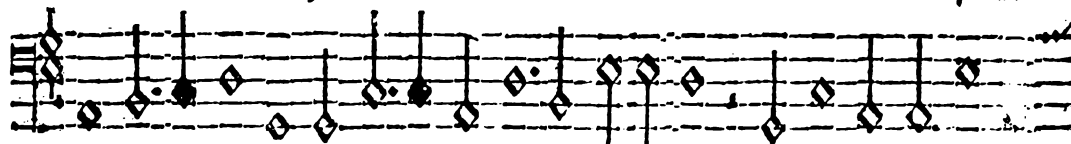
הָאָרֶץ בְּכָל שָׁמֶךְ אֲדִיר מִתְאֲדֹנֵינוּ ה' יָמִים אֲרֻחוֹת עוֹבֵר חַיִּים וְרֵגִי

חמשה קולות

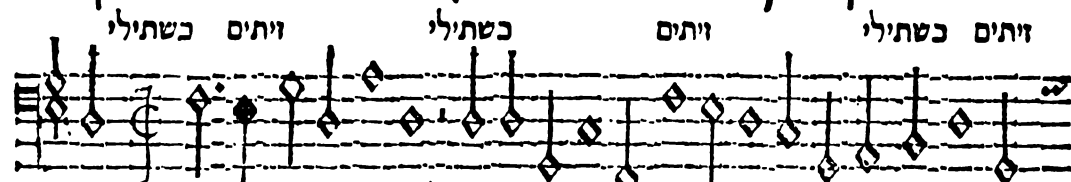
חֲחֹלֶדְךָ ה' יִרְאֶה כָּל אֲשֶׁר חֲמַעְלוֹת שׁוֹר

לֶךְ וטוֹב אֲשֶׁרֶךְ תֹּאכַל כִּי כַפִּיךָ יִנֵּעַ בְּרַכּוֹי

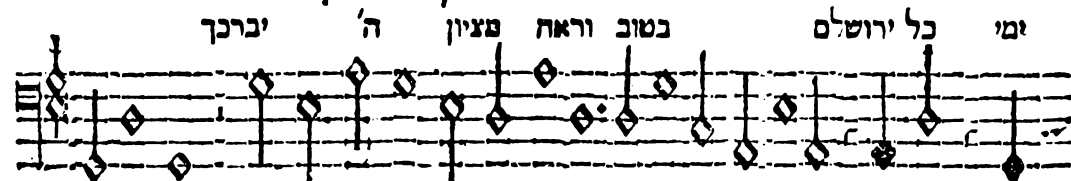
בְּנִיךָ בִּיתְךָ בִּירְכָתִי פִּוְרִיךָ כִּנְפֶךָ אֲשֶׁתְךָ

וְיִתִּים כְּשִׁתְּלִי וְיִתִּים כְּשִׁתְּלִי וְיִתִּים כְּשִׁתְּלִי

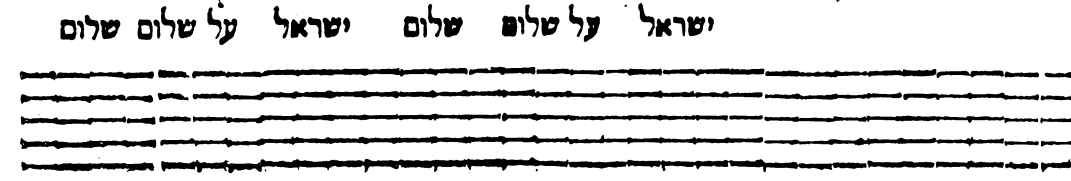
ה' יִרְאֶה גִבּוֹר יִבּוֹרְךָ כֵּן כִּי חֲנָה לְשׁוֹלְחֶנְךָ סִבִּיב

יָמֵי כָּל יְרוּשָׁלַם בְּטוֹב וּרְאֵה מַצִּיּוֹן ה' יִבְרַכְךָ

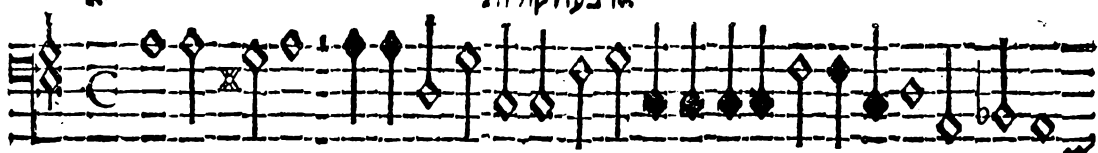
שָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל עַל שָׁלוֹם לְבִנְיָן בָּנִים וּרְאֵה חַיִּיךָ

יִשְׂרָאֵל עַל שָׁלוֹם שָׁלוֹם יִשְׂרָאֵל עַל שָׁלוֹם שָׁלוֹם

יא

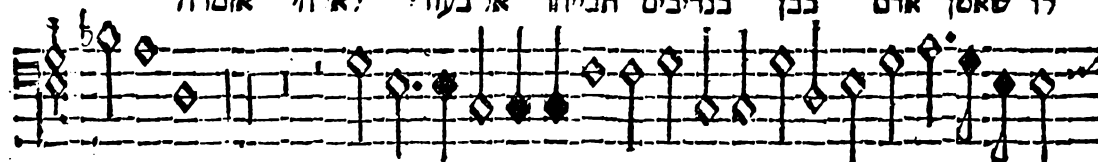
ארבעה קולות

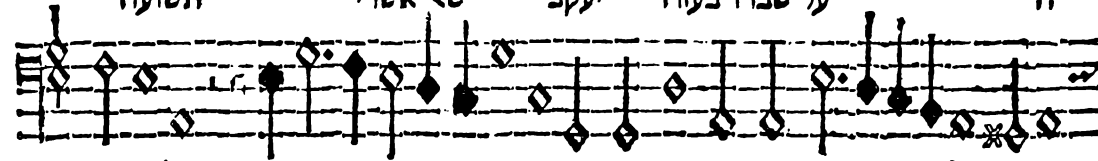
בחיי ה' אהללה ה' את נפשי הללו חללית

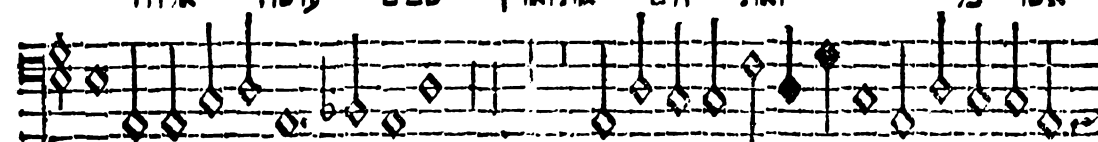
לו שאטן אדם כבן בנדיבים תבניתו אל בעורי לאיחי אומרת

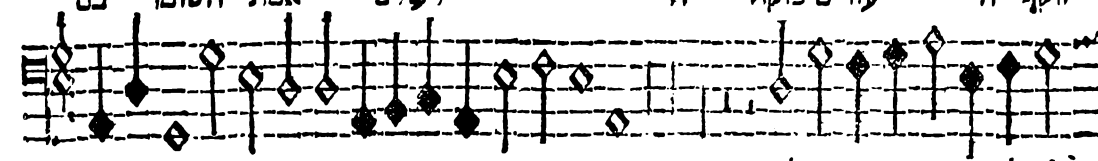
ה' על שברו בעורו יעקב שא אשרי תשועה

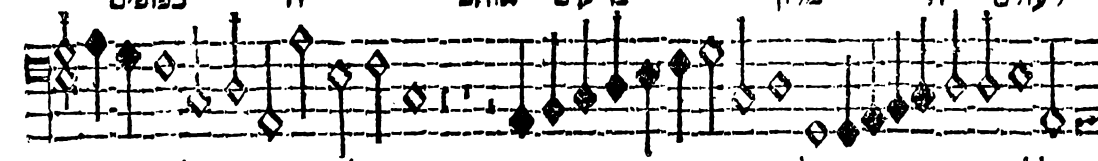
אשר כל ואת חים את וארץ שמים עושה אלחיו

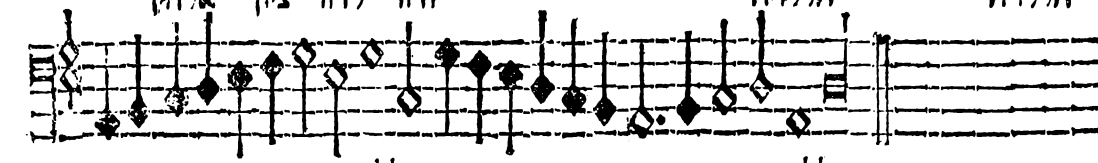
זוקף ה' עורים פוקה ה' לעולם אמת השומר בם

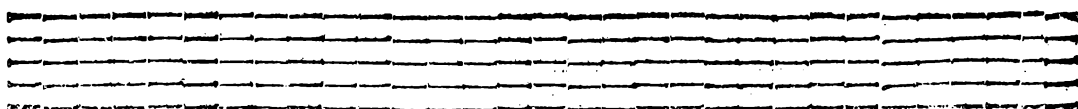
לעולם ה' ימלך צדיקים אוהב ה' כפופים

חללית חללית ודור לדור ציון אלהיך

חללית חללית

ארבעה קולות

את בזכרנו בכינו גם ישבנו שם ככל נהרות
על
טובינו שאלונו שם כי כנורותינו תלינו בתוכה ערכים על ציון
ה' שיר את נשיר איך ציון משיר לנו שירו שמחת יי ולינו ש
לחכי לשוני תדבק ימיני תשכח ירושלם אשכח אם נכר אדכת על
ה' זכר שפחתי ראש על ירושלם את אעלה יא ים אוזרכי לא אם
בת בך היסוד עד ערו ערו האומרים ירושלם יום את ארום לבני
אשרי לנו שנמלת נמולך את לך שישלם אשרי חשדודה ככל
חסלע אל עוללך את ונפץ שיאחז

ט

באמו' ג'וד'אם ירצה

יאר ויברכנו יחננו אלהים שיר כזמור בנגינות למנצח

ישועתך גוים בכל דרכך בארץ לדעת סלה אחנו פניו

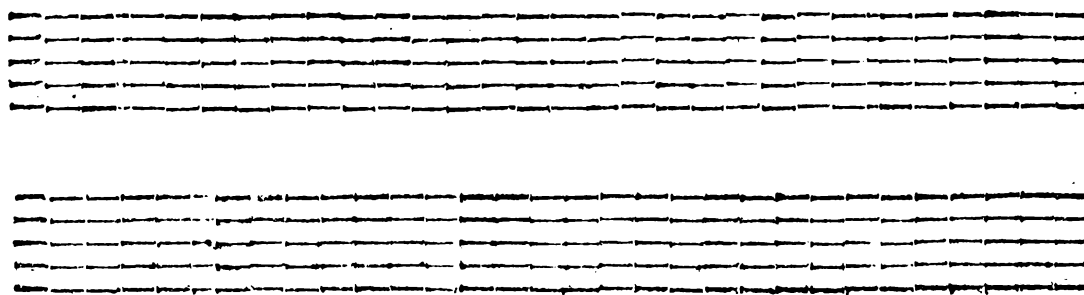
וירי' ישמחו כלם עמים יודוך אלהים עמים יודוך

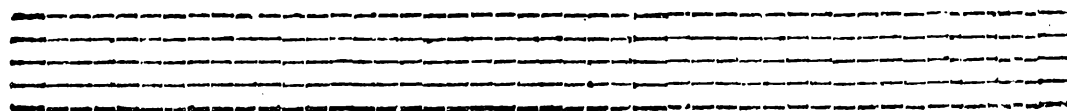
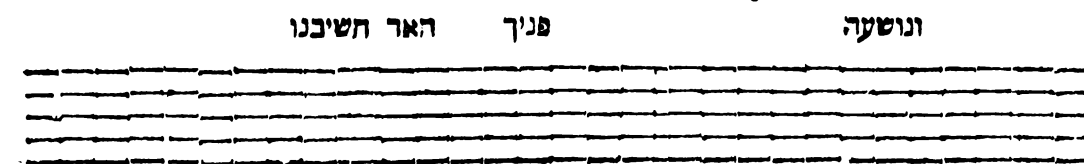
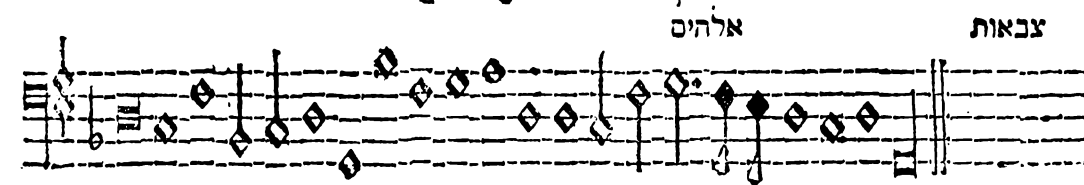
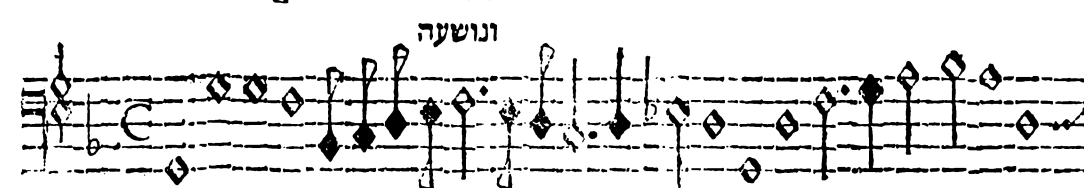
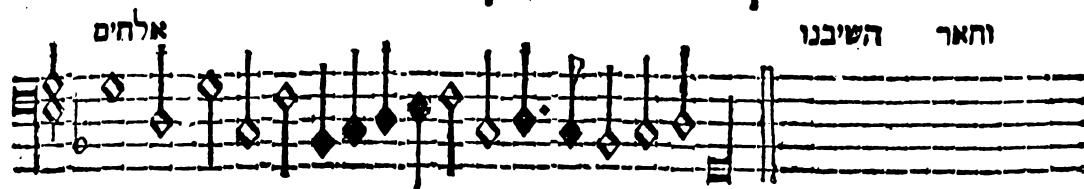
יודוך סלה תנחם בארץ ולאמים מישור עמים תשפט כי לא ומים

יבולח נתנה ארץ כלם עמים יודוך אלהים עמים

אותו ויראו 'אלהים יברכנו אלהינו אלהים יברכנו

ארץ אפסי כל אותו ויראו ארץ אפסי כל

1

ארבעה קולות

באסו

מטת קבוצי עם

מעלה חמוני

לך יתנו

כתר

כבודו מקום איה לוח זה שואלים משרתיו עולם מלא כבודו

ערב שמו את חמיהם לעמו יפן במקומו

הוא מושיענו הוא מלכנו הוא אבינו הוא אלחינו אחד

חי כל לעיני שניה ברחמי ישמיענו

אלהיכם ה' אני

הללויה ודור לדור ציון אחד לעולם ה' ימלך

הללויה הללויה

א כי ימוכחו המתעסקים בה אפי' בגלות המד והנמהיגה אשר לזה הנני מקביל
לכל מה מכתבו הגאונים דלעיל •
גאס יחודת בכמ' משת מפאנו ז'כל מקוטבי ויניכילה :

נדרשנו לאשר שא מאתנו כחונן וכשור' המעולח כמ' שלמה מחאדומים:
יצו איש מנמובה אשר כמה יגיע' יגעוהיה אדם הראשון להרפס
מוסיקה עכרי' וחוציא חוצא' בלתי מסודר' ואינו מן הראוי יקום איש להזיקו להרפס
באת או לקנות מחם מיד אחר' לכן אחרי ראינו חרשות על ככה מאת מעלת שרי
חקטאוי' זרת אנחנו ח' גזרי' בגזרת עירין ומימר קרישין בנחש חנושך על כל בר
ישראל אנה שיחית שלא ירפס בשום אופן לא כלם ולא קצת' מהדברי' אשר בחבור
זה במסיקה חואת שלא ברשו' המחבר הנל' או יורשיו בומן מ' שנים מחיוס • ולא
יוכל בגזרת זו גם כן שום יחודי לקנות מהבורים אלה מיד שום אדם או מכני עמנו
או אחרים שלא ברשות המחבר הנל' שיעשה כחם ג' ויזח רושם לסימן שנתרצת
שימכרו ע' אחר • וכל ישראל ישמעו ויראו מלחכר ברשת האלה והקללרת
חואת • וחשומע ישכן בטח ושאנן ובצל שרי יתלונן בברכ' אמן : ויניציא' חשון שפ'ג

יצחק גרשון

משח כחן פורט

יחודת ארית ממורינא

שמחת ליצאטו

טוב להורות כח דהיתרא ולומר לסם הפוסק אשר אמרתיו אמרני טהורות מפר יע
 שמו בפערים כי יפה דן ויפה הורה הלכה למעשה לרנן על הרכה ועל הר
 ומסקל המוסיקה * זכרני בימי חרפי בהייתי מוקד על דלתי התורה ביקן מהוואה
 עיר סכלה סופרים בעת ההיא ומלכם בראשם הבאין חלמו כמהדרס זל סורנו בבית
 הכנסת כל סדר הקדושה ופעמים רבות לבקשתו דורא לא גרע ועדיף מהני פנתנו עלינו
 בקולם מס רי הדיוטות המרננים בחוכות וברחובות * בכך סירו לה' וזרו לאלהינו עד כי
 נזכה לשיר סיר חדש בביאת גואלנו ופדות נפשנו אז נגילה וכשמחה ביסועתו עדי עד *
 כאם בן ציון צרפתי כך יברך ישראל למנחם העסקה :

דבר ספתים אך לומר כי עתה גם עברנו חיל ראיות מעלת הפוסק מדרע מנפת כוף
 אמריו אין בהם נפתל ועקם כי כלם כבחי למבין ומשירו אהורנו הנה ה' מבס זל המחמיר
 כתב סוף ה' וכן גזרנו וכן זכר נהגו כל ישראל לומר דברי חסבחות או סיר סל הוראות
 לאל וכיוכא בהן על היין עכ"ל הסתאזמה אם על היין דקדוב לבאת מן הכונה הכוכ' מחמת
 אכילה וסתיה מותר * בבית הכנסת דאין בו אכילה וסתיה רק הכל רנה ותפלה וטוראה
 על אחת כמה וכמה דמותר לשורר סיר סל הוראות לאל יחב' וכל המרבה לסורר והאשים
 יעננו בקול ערב וכונתו לסג הריזה משובח ואם מותר [אדרבא מכה] הלא מצה לאנש
 על הארץ ללמוד לתכל' זה לשיוכל לעמוד ולסר' בקדש בקול עז והדור המציה היא בחבר'
 ש ברוך עם הדת מלך * וסלטי הגבורים פרק אין עומדין מסיק כמי להתר וזה אינו כריך
 לפנים * הצעיר אהב האמת ולמי פאמרו *
 לייב סרוואל

מי לא ידע בכל אלה כי מצוה רבה ועליו נאמר כבר את ה' מהנוך אל תקרי מהנוך אלא
 מחנך ומי שמוחה ביד מי שמכנן ומשורר בבית הכנסת בשבתות ובימים טובים ובחפת
 ותקנים וברית מילה לא ראה מאורות מעולם והדברים פשוטים יותר מביעתא בכותחא *
 הצעיר ברוך בכמ" שמואל זלה :

קרא קא כנח השמעה את קולך כי קולך גרב ומדקאמר כי קולך ערב משמע שכל שיהיה
 שרב ביותר ביותר רבוי לפניו יתברך ומדקאמר קולך סתם ולא קאמר באוריתא ולא ברבר
 ברטי משמע שכל שיהיה לעבודתו ית' לריח ניחוח לפניו ובפרט בהלל ומזמורים ודברי סיר
 ושבח חלומי ית' ובהלל ליה וסירים ישר כחט ובהם נאמר כבר את ה' מהנוך ממה שחנך והם
 הק' לות הערבי' הבא' במשקל ושיעור כפי דרכי המוסיקה ומשבח אני לעשותם כי אם הקטן
 עזרא מצאנו איש כנעני וכו' :

מאז דלא ידע בטיב השיר לא ידע מה ידון ביה מטובו ערבותו וזועלתו אשר בשמים ממעל
 ואשר בארץ כאשר כתבתי בספר שיר ציון אשר לי מפלאי סגולותיו כי יהא דבר אלהי בואמת
 ושם במאמר חמישי הכרחתי מרבוי מאמרי חלל עליו בגמרא במדרשים ובספר הזהר וכמה
 ספרי חכמת האמת ומדעות כל הפוסקים כלם כי המוסיקה טובה בעיני אלהים ואדם וליכא
 מאז דפליג דבמזמורים סירים ופיוטים לחלל לאלהינו בבית הכנסת ובכל שמחה של מצה
 מותרת

קדש כלל היא אצלנו וחייבים אנו לקשטת ולשמחה בכל מיני שמחה וחמוצים
גם כן נאמ'וביום שמחתכם ומועדיכם ומצות על הש' להנעי'קולו בתפלתו ביותר
ואם יוכל לחשמי'קולו יחידיו כאילו עשרת משוררים יחד האם לא יחיה טוב . או
אם יעמדו אצלו מסייעים אשר הנגם ה' קול ערב ובלי סדר רק א"ה אריאת כנהוג
כל היום בין קהלות האשכנזים וימרו עמו ויקרה שיתחשו ויערכו לו האם יחשב
להם לחטאי וכתוב כבר את ה' מחונך ודרשו ז"ל ממח שחנך כיצד אם יש לך קול
ערב וכו' . ואם כן אטו בשביל שחנך ה' לאלה ידיעת החכמה כסדרה ובאים לכבד
בת ה' יחזי חטאים בנפשותם הלילה נגזר אם כן על שלוחי צבור שיהיו נוערים
בחמור' ולא ינעימו קולם ויקרא עליהם נתנה עלי בקולח דומא דס' דאסיר אפי'
ביחיד ודאי משמע שחרי אמרו זמרא דגרדאי אי אסיר ומיחיד הו' . ואנו אשר
חיינו בעלי חסוכ'א בתפלותינו וחוראותינו עתה נהיה לבו אל העמ' אשר יאמרו
כי אין אתנו עוד חכמה ונצחק אל אלהי אבותינו ככלב וכעורב . סוף דבר אין בזה
וראי משום אל תשמו ישראל אל גיל ולא עלת על דעת שום ב' או חכם לאסור
בלשבה לה' ית' בקול היותר נעים שאפשר ובהכמה הזאת המעוררת הנפשות
לכבודו כאשר משלמותה האריכו לספר רבי כהאחרונים . והרי חסידים הראשונים
היו מרקים לפני הכלה כדאיתא בב' כתובות בכמה מיני קלות והמחול והריקוד
שמחה קלה מן הומר ורבה ממנו ואהניא ליה שטתיה ושטותיה לחהא סבא כמו
שנז'סס' וביום שמחת תורה יש הזנים מרקדים וסת' בהיקס כב' ועושים שאר מיני
שמחה ולא ראינו מוחה בידם כי טוב לחודות לה' בכל אופן נכבד וטפואר' . ואולם
עוד שכעת דבסתיע האוסר ממאי דכתיב איך נשיר את שיר ה' על ארמט נכר
נמצא דרוקא זה שהוא שיר ה' אסור עודנו חוץ מאדרכתנו וגם בזה קרא ולא דקדק
שהרי שאלת האויבים בני בכל לישראל היתה שישירו להם לבקשתם משיר שהיו
חלוי'אומרים בבית המקדש וזהו שירו לנו משיר ציון ולא אמרו שירו וזמרו סתם .
והם חיו משיבים איך נשיר את שיר ה' הקדוש מיוחד לביתו על ארבת נכר ולא
אמרו איך נשיר סתם אלא את שיר ה' וברור פי' רש' ז"ל על נהרות בכל בשירדנו
לגולה ושא"ל נ' שישירו לו כמו שהיו משוררים על הרוכן ע"כ . וכן א"ע ז"ל פי' זה
המזמור נאמ'על לשון חלויים שהם המשוררי' בגלותם על ככל ע"כ . ואם אסור לנו
עתה להקריב הוצה לארץ בשביל זה יאסרו התפלות שכנגד תמידן תקנום .
וכן המזמורים שחיו אומרים חלויים על הדוכן יאסר לנו לאומרם עתה בגלותנו .
אין מקום לגמגם רק על חלומדים הכמה זאת כאשר ישירו ויזמרו שלא בכ' ודבר
ביצוה אלא מתלמידים או מוכירים לעצמם . וגם זה ודאי שרי דהרי הוכחנו לעיל
שרש' ותוספות ורמב"ם וכל גדולי עולם לא אסרו זמרא דפומא אלא להתענג כמו
בין או במלכ' אבל בכל אופן אחר שרי . ועוד דכ' להתלמד יחא מותר כי אם
כשר הדבר וטוב לעשותו לשמח חתן וכלה ובכ' להודות לאל ובכל דבר מצוה
איך יעשו זה אם לא ילמדו תחלה . וגם אחרי שידעו קצת וצריך להשתלם יותר
ולחעמיד בזכרונם מה שידעו כי בימים הבאים הכל נשכח . את זרה ראה קטן
שבתלמידים ינתן אל לבו ועתה עיניו א' נהרי נחלי דבש וחכמה לקיים או לבטל
חת אשר כתב המחוקק . חרי נחאס וטוב מוקק . הענין יתורה אריה ממוריא .

פירושו לרעתי דאלכ מת חרוחנו אם חיה שולח לחם בשיר מאל תשמח או מאי
 חיות דבשיר עריף מאל תשמח אלא כיון דעקר השאלת וחת שוכה חיה על השיר
 במשתה ללל בשיר שבו מפורש לא ישתו וין וכן סובר הרמבם מדכת ואפי' שירת
 בפח על היין אסורה כדלעיל מכלל דשלא על היין מותרת ואף שחטור כתב סי'
 חנל ול' וחתוספות מפרשים דאפי' בלא משתח נמי ועל דברי רמבם כתב אבל הוא
 ביאר בתש' דאפי' בפח אסור אף בלא משתח וכו' וזה הביא בעל ש"ה לומר רש"י
 ומימ' פסקו דדוקא בבית המשתח כו' מיהו כתב חטור בשם מימון ואפי' שלא בבית
 משתח וכו' עכ"ז אומר אני דלעולם ועד גם התוס' ורמבם סוברים כרש"י דשלא על
 היין שרי מדכת חטור שם ול' וחתוס' מפרשים דאפי' בלא משתח נמי ודוקא למי
 שרגיל בכך כההיא דאיתא בירוש' ריש גלותא הוה קאי ודמיק' בזמר פי' בשכבו
 ובקומו היו מזמרים לפניו עכ"ל והיא החלוקה הר' שאמרת לענני עצמו כמלכים
 ובענין זה ס'ל גם לרמבם בתש' דאף בפח ושלל במשתח אסור וכן לתוספ' אבל
 בפח שלא במשתח ושלל לעונן בבני מלכים לא לשמח עצמו לתור' או לתלמוד
 או במצות שר או מושל וכיוצא ואצל לדבר מצוה אליבא דכע' מותר דויל' בתר
 טעמא כל זה נאסר מפני החרבן והגלות החווה עלינו ואיך נשמח ובית קדשנו
 לשמח ואנו גולי' ועל או אמרו פ' חלק אודנא דשמעא זמרא תעקר וזמרא בביתא
 חורבא בסיפא וכו' ואל תשמח ישראל גיל ועורך בעמים אבל חיבא דליבא חיבא
 דשמחת חול לא אל גיל לא במשתח וין ולא כמלכ' בפח מותר אך אם יחיה
 לדבר מצוה כמו לחתן וכלה וכיוצא נער יכתבו רמות גמור הוא דהא אפי' זמרא
 דמנא ובמשתח היין שחן שתי החלוקות היותר חמורות גבי חתן וכלה וכיוצא
 חתירו' במנא דחטור אח' סי' שר"ה כתב בשם אבי העזרי שמואל בשבת לומר לגוי
 לנגן בכלי שיר בחופות דאמירה לגוי במקום מצוה שרי וכו' הרי שקרא כצוה
 לנגן במשתח היין דחתימת דברי רמבם סוף הלכות תענית כך חס וכבר נהגו כל
 ישראל לומר דברי תושבחות או שיר של חוראות לאל וכיוצא בהן על היין עכ"ל
 והטור שם אבל מותר לומר שירות ותושבחות על היין בבית המשתח עכ"ל וסמך ח'
 מ"ב הביא כי שם כתב דלשמח חתן וכלה שהוא שיר של מצוה כותרת וכן פסק
 וכתב הוא מהר"ק קארו בקצורו והגיה המגיה וכן לצורך מצוה כגון בבית חתן
 וכלה הכל שרי עכ"ל ובכתב מרובע נר' מ"ש הר"ף פ' אין עוסדין עלה דההיא דמר
 עוקבא הא דאמרינן זמרא דפוכא אמיר ה"מ כגון נגינות של אהבת אדם לחברו
 ולשבחי' פה ביופיו כגון שהישמעאל קור' לחם אשער אבל דברי שירות ותשבחו'
 וזכרון חסדיו של הבה אין אדם מישר' נמנע מזאת ומנהג כל ישראל לאמרן בבתי
 חתני' ובבתי משתא' כקול נגינות ובקול שבחה ולא ראינו מי שמיהה בזאת עכ"ל
 ומ"ש כל הקורא פסוק משיר חשירים ועושה אותה ככין זמר כו' ברור הוא שלהבי
 נקט שיר חשירים להיותו שיר של אהבי' של קדש ואסור לעשותו חול וכן מש'
 דקורא פסוק בבית המשתח שלא כומנו רצח באו' שלא כומנו שלא לשמחת חתן
 או שלא לדבר בתורה ולא רצח לום ודאי שיהא אסור לומר פסוק בזמר לכבוד ה'
 ואיני רואה שיטל ספק כל מי שיש לו מוח בקדקרו דלהלל לה' בזכרה בבית
 בשבתות רשומים ויום טוב יקרא דבר מצוה כמו לשמח חתן וכלה אשר כל שבת
 קדש

פסק

שאלה

יש אתנו יודע ער מה בחכמת השיר ר' המוסקא ששה או שמנה בני דעת מבני קהלנו יצו אשר בחגים ובמועדים ישאו קולם וירנו בבית הכנסת שיר ושבתח הלל וזמרה אין כאלחינו עלינו לטבח יגדל וארון עולם וכיוצא לכבוד ה' בסדר ויחס ערך תקולות בחכמה הנזכרת. ויקם אדם לגרסם בשיח שפתותיו עונח ואומר כי לא נכון לעשות כן כי אם לשוש אסור והמומר אסור ותלולים כאשר חמה בחכמת חומר האסור אסורים משחרב הבית משום אל תשמה ישראל אל גיל כעמים ואותם הוציא לבו בדבר זה בעיני ההמון אשר שמעו את קולם עם חיותם רובם מתופשי התורה יצא נא דבר מלכו מלפני חמורי בתורה כחלכת אם יש איסור בדבר ואם קול תפוסל הוא זה או קול ערב למינו להלליה:

תשובה

הא מלתא איתא בפ' דגשין. דגרסינן התם שלחו ליה למר עוקבא זמרא מל' דאסיר שרטט וכתב להו אל תשמה ישראל אל גיל בעמים ולישלח להו מכאב בשיר לא ישתו וין אי מהו הא ה' זמרא דמנא אסיר אבל דפומא שרי קמל'. ומכא דאמר דלא שלח ליה בשיר לא שמוע' דזמרא דפומא נמי אסיר נדמה לו לאסור לאסור זה דזמרא דפומא הוא. ומה גם בראיותו שכתב הטור ארח חיים ח'מן תקס' זל' ואסרו כל מיני שיר בין בכלי בין בפתוכו' ושחרמבם ביאר בת"ש דאפי' בפה אסור אף בלא משתח ואין חלוק בין לשון עברי לשון ערבי ב' עכ"ל. ואולי עינו ראת בשל אחרי' מחפוסקי' גב' כלשונות אלו וקרא זה דגרסי' בסוף סיטא אמר רב אורנא דשמעא זמרא תעקר אמר רבא זמרא בביתא הורבא בסיפא שנא קיל ישורר בחלון חורב בסף ובפ' חלק ת' הקורא פסוק משיר חשירי' ועושה אותו כמין זמר כו'. ולכן אמר כי לא טוב הדבר לשורר איך שיהיה: אכן מי לא ידע בכל אלה שכל מיני זמר לדבר מצויר מותר גמור חוץ ודברי מר עוקבא קראם מתגמנס ומה ידברו הפוסקים חנל' קראם סרוגין ועל כן לא יצא מלתא זיס עישי' אליהו הנה המעמיק בעיניו כל הנאמר בזה במקומותיהם ונמצא כי ששה ח'וקי' בדבר שתי' הנה במעשה הזמר וארבע כבונותיו ומנאי' הא זמרא דמנא חב' זמרא דפומא דג' לשורר במשתח ח'ין. חד' לענג עצמו במלכים. חד' לשמח חתן וכלה או דבר מצוה ואנו נוסיף בה עוד אחת ללכוד ההכמ' או להדקסן בה לזיכרת לעתור מצוה. הא' זמרא דמנא הוא והיותר חמור לכולי עלמא דלחכי' דע מר עוקבא דבזה לא יפקפקו אלא דסד דמנא אסיר אבל דפומא שרי ולהכי לא כתב להו ב שיר רחוק משמע בכנא כיון דלשתות ולומר בפה א' וכתב להו אל תשמה דמישמע בכל ג' נא אף בפה. וכן הרמבם כתב זל' סוף חל' תענית וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר וכל משניעי קול של שיר אסור לשמוח בהם ואסור לשמען מפני החרבן ואפי' שירה בפה על ח'ין אסור וכו' עכ"ל חרי שאמ' שחגיגה בכלי אסור ואפי' שירה בפה שקלה מכונו על ח'ין. אמנם צריכים אנו להבין עתה לענין הכונה והזמן. דנראה ודאי דזמרא דפומא בלא משתח ח'ין מותר מדכתב ר' ש' עלה דהא דמר עוקבא זמרא מל' דאסיר לשורר בחיך בית המשתאות לאפוקי שלא נבין: וזמר בעלמא בכל אופן. וכך התוספ' כן משמע מדקאמר ולישלח להו בשיר וגו' פירוש

שלחו	לחוביל שי	לבן ישי	חבור	זמירות זה	בנגונים	:
יגל	וירון בו	רקב לבו	מכל	חמורות דון	ומטמונים	:
ביקם	בישראל	יבורך אל	נקרא	כמו בנו	ורכ אונים	:
רגיל	בבין שרים	פני שרים	לשיר	למו דוכסים	וחשמנים	:
אחר	פאר העם	אשר חועם	חכל	ברוב ימים	ורוב שנים	:
חשיב	עטרתה	לישנותה	כימי	בני לוי	כדוכנים	:
תביא	במוסיקה	מחוקקה	דברי	תחלותיו	וברננים	:
יחרו	לגיל ורון	פני ארון	שבת	וכל יום טוב	וחומנים	:
ולכל	דבר מצות	ועוז חדורח	חתן	וכלתו	ואב בנים	:
תמיד	אנושרוצה	יחי מוצא	שירות	ותשבחות	מוזמנים	:
לכבוד	אדון עולם	כאראלם	לפצות	בעל עיגב	בעל מינים	:
לא עוד	דבר מרי	לעם עברי	יתן	בקול חבוז	גאיותנים	:
יראו	בכל בינה	חיות מנה	גם לו	כמו הם ח-	מוזיינים	:
תלש	במהלומית	ובחכמות	גבור	וחסון הוא	כאלונים	:
בין כך	ערי יצמח	תלא ישמח	משה	במתנת	כשושנים	:
בחר	במחברתו	לתפארתו	סלם ¹	עלות עמו	במשענים	:
יזכת	כמוכן הוא	בעושהו	בזכות	פעולתו	במשמנים	:
חיים	ותצלחת	וכל שמחת	לועם	מחבר זה	בכל פנים	:
ער צור	למקדשו	בתרושו	ישיב	בשיר שפת	לנאמנים	:

כפתח הזה מאז מקדם ולכן מגנות נעשות כזכיותי ויראה הרואה כי נראה לעין המחבר
 טוב שהקורא יגידו האותיות לאחור ויקראו למפרע מלו' הזמר הגדולי בפי כל מלהפך סדר
 הזרות מהמורגל ועיניהם יסיתו לנטות ימיץ כדרך שאנו בני ברית כותבים פן חטוף
 דעתם ולסבה זו ג' לא חש על כל אשר איננו נקוד מהתב' כי בסור רוב ממיוץ אבל הסטה
 מן ומחין הן בקריאה בסגס נכון למזמרים יסביחו לבטות בפסחיותיהם המלות כהלכתן
 בן קודן וטעמן ורקדוקן לתפארת הקריאה והיא תהלתם ועתה ברוכים אתם קהל אמוני
 אחרי אשר זכינו להתחיל לסלסלם וכראתם הקסת בימינו מהנכון הלז כותב וחוקק תהלות
 אלן בסור • תנו כבוד לה' לפאר מקום מקדם מעט ושמוחת מכות בהם בזמנים זמניהם •
 נלמדתם אותם את דביכם להבין בזמ' הנגון מבין עם תלמיד כאמור בלוי' כי כן בטחתי
 מיום זאת חבור זה לאורה ירכו לומדיה בישראל על מנת לסודר להדר אלהינו בס' וכיוצא
 בהם • ולהסיר מלב העקוב כל טיגא' אס באולי ומא' בבני הגולה איוה אחד מן המתחסדי'
 המרחיקי' כל חרם וכל בינה אשר אינ' להם חלק בה יחפץ לאסור אשר דבר זה מדרגים ולא
 דיוק' ראיתי להעלות פה על ספר אשר כתבתי בתשובת שאלה זה יח פני' בהיותי מרביץ
 תורה בקק פי' ארה יעא לסתום פה דובר בלבלה בנרון זה וחתמו עליו כל גאונים ויכ' ארה
 אשר בימים ההם • יראו רבי' ולא יוראו מנסת לחכ' זה הזאת אף כי רוחם בקרבם יפחדם
 ללמוד ולעשות • עד אשר תשוב חמת אבינו מכסמים ורחם יזכור יבנה ביתו נאווה קדש
 ויסקוד את בני לוי למעפחותם לעתים ומחלקותיהם למזמרות והיו העירות בבית ה' בכל
 העדה אף גילת ורנן מרוב טוב • לא כיום הזה אשר כל א' ממנו סר בסורים עם לב רע
 מקוצר רוח ומעבודה קשה מכרת הגלות בפיו יסיר את חסירה ועליו לבן דוי
 כי אז לא יבא מזמר בקהל ה' אשר לא יהיה לו על מה להשמח כספס
 וזהבם אתם פרות וכרמים וה' להם לאור עולם על כן
 יחדו ירכנו כי עין בעין יראו בסוכה' כיון?
 מהרה אמן:

יהודה אריה ממוריאנא בכ"ח יצחק ז"ל

אל כל און מלין תבחן שלום

שפת

אמת תכון לעד הוא המסורר במחברותיו באומרו מה תאמר חכמת הנגון
אל האחרים גבב גבבתי מארץ העברים כי בפרוח חכמים כמו עשב בכל
מרע לפני בישראל ויכבו מהם כל החכמות הרמות והאומות מכבדים ומנשאים אותם ועל
עבר כנפרי' גם היא כחמת מהנה לא נעדרה מאתם בתמים ומהם מאים ליקחה זאת ומי
יסכה המלך דוד זקן ועמלו לא יזכור עוד אשר עמל לו מראש בסדר לימוד פרק בסיד לכל
בני אסף והימן וירושון בכתוב בספר דברי הימים להבינם מפוסם השמעת קול והנח להם
כלים מאליהם זמרא דמנא וזמרא דפומא וכה מפטטם כל הימים אשר עמד בית ה' על
מכוני ראסון וסני ועסה חסר להמשיכו משכת קדש • אכן קורות בתינו הזרים ורהיטנו
דרהיטנו מפגזי' בארצות וילדי הזמן נכרים הסשיקו להפסיחם מכל דעה ולהעבירם מכל
הסכלי • כי אף ה' היה בעם ויוזקחו ויסקלהו ויטעו כור רח מכל בינה ואף גם זאת בהיות'
בארץ לא להם אברה מחכמת חכמיו ותקח אונס סמך ממנה אחרי כן מזולתם פריד מעיר
בדורות אלה באחרית הימים • והללו את סס ה' כי נשגב שלמה לברו בימינו בחכמה
זו • ויחכם מכל האדם לא לבר מאומתנו כי ידמיוהו ויטיה ערוך מאתמול לרבים אנשי סם
ממשפחות הארמה • אשר עכ' סרת את פני בהירות רוממות דוכסי מאנטווה גם מאשר
לפנים • יחי עוד לנבא אשר בחיים היום ירום ויגבה הורו והדרו אמן ומבאו חן חבוריו
במוסיקה מלסון אחרת אשר בספר החקון אצל אשר לא מישראל המה ועל ערבים בתוכם
תלו כנורותיהם ויאמרו ה' פיקח עברים • זו כחו לאלהיו פצל ועסה להוסיף מחול על הקדש
לכבוד חוננו ממה סכנך אף הוא היה שתכנון לבמור את הסם אשר קנה לו כנגד המברכי
את ה' ויוסיס לעומת סחברתו היה מביא חיה מזמור לדוד או ממכסירי תפלה או סבחה
הלל וזמרתו יה ער כי מסכיל לאסף קבץ כמה מהם והיו לאחרים בירי נכאשר סוררו אנשי
אותם והתענגו על רוב טובם והמקסיבי' הזהירו כל אחר ערבה אונס משמוע ויסמע יתרי
חזק עלינו דברי פירי עם ובראשם הנדבס המהולל לעולם כמה משה ס' יעמרהו אלוה
מת ל' יואל לתקם אל הדפוס להשאיר אחריו סם טוב מבנים כי הוא מתחיל אשר לא יוסב
ולא בהיותה כזאת בישראל • ולזכות חביריו היות כי יסוררו והרבים יפארו וישראלים ירונו
במועדים ובחדשים של מנה • גם אנכי מאז כמיתי במספר אוהביו הפכרתי בו עד מאד
והערתני עליו רברי • עד כי אסתייעא מלתא קורות לבורא כל ובאו פזים עד מסבר אשר
סכרתי לראות סניס • אחנו בא והסכים לפזס נדרו להדפיס בדבר הנדור יוכדי ליתן סכר
למביאיהם לכר הנחה ויחנחין אחר להקרבא ליה מנהן בתפלה למטה אים האלהי הנזכר
סחונן וסריו ואותו סוה לעמוד על כל כוח סלא תבא על החבור לסדרו להגיה הורו
ולפקוח עינים על עבירות וסחונות הדפוס • והגם כי נהפך לאכל כנורו ואני מקור דמעה
על לבי חלל בני הנחמד זבולון נ"ע היר בחור בן כ"א סנה נעים זמירות קולו ערב ונחמהו
נאזה אשר ספסו דמו כמה חסם בת רוכחים מבני עמנו זה כשעה חדשים בדור זה ימח סתם
מאזה הנחם כשסו לא אסמע עוד בקול פרים וסרות • בכל זאת לא חפכתי להעביר על
המנה אחרתי בשכר זאת ירחם ה' על כשמתו וליתר היהודים תריה לאורה וסחמה • הסם
א"כ אנכי נבב על עין המלאכה ומודיע בסערי לרבים כי לא נקלה היות כי לא נסבה

שיר לְמִירָם אֲמֶרֶת לְמִלְמָה • אֲמֶרֶת לְכַבֵּדוֹ אִישׁ מְלֻמָּה • הִלֵּל הַקֶּטֶן בְּבִי עֲמוֹ •
גִּדּוֹל אֲמִתִּים בְּאֹהֶבִי מִמּוֹ • יִדְרֹן הַמִּטָּח
לְפִי תִּזְמֹן :

כֹּל תּוֹפְשֵׁי כִנּוֹר וְתוֹף וְנֶבֶל
הַיּוֹם שְׂאוּ זִמְרָת וְגַם חֲטִיבוֹ
נִגֵּן תְּרוּעַת קוֹל וְשִׁיר חֲקִישׁוֹ
כֹּל בְּעֲלֵי חֲשִׁיד נְעִימֵי חֶבֶל :

כִּי תַעֲרֹב לֹאֵל כִּמְנַחַת חֶבֶל
זִמְרַת רִנָּנוֹתֵינוּ אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ
אֵלֵינוּ בְּנוֹעָם רֹב • וְבִם תִּשְׁכְּבוּ
אִפּוֹ • וְגַם יָגוֹן וְאִנְחַת אֶבֶל :

שירי שלמה הֵן מֵאֵד נֶאֱדָרוּ
לְשֵׁם שְׁבוֹ תְּרַשִּׁישׁ וְגַם אֲחֵלְמָה
אֶפְבֵּם יִזְוָרְעוּ וְבִם גִּטְעוּ :

וּבִבֵּל דְּבַר מִצּוֹחַ הִלֵּא יִגְבְּרוּ
עַל כָּל בְּנֵי גִילָם • וַיִּדַּם רַמְתָּ
עַל פִּי אֲדָנִי יַחֲנוּ יִסְעוּ :

וַיִּסְתַּעֲד לְאַחֲרֵי • לְמַכְנַח מִחֲמֹד • סוֹכֵכַס וְכֹכַב הוֹלֵךְ הַרְחֵק :

דְּשֵׁי זִמְרֹת אֵל וְעַל רֵחַ
רִנָּה-גִּנִּים חֵן חֹמַם מְשׁוֹשׁ כֹּ
מֵרִימֵי עוֹלָם וּמִסְלוֹ — **ל** **ש**
יִדְרֹן בְּתוֹךְ חֵיבֵל וְדִמְיוֹ
רֵד שְׁלֵמָה זֶה בְּלִי עֶצֶל
שׁוֹרְדִים לִימֵר בְּרַב גִּיל
וְעֵרִים חֲגִים בְּמִקְהֵל- **ה**
דָּוִד וְזִבּוֹל עֵילָח לִכְר עֵיל

אַחֲרֵי גִמְרַת סִפְרוֹ כִּי תֵם נִשְׁלֵם :
הַקְרִיב אוֹתוֹ לְכַמֵּר מִשַּׁח סֵלֶם :

אל איש חיל רב פעלים תורה וגדולתו כלולים ופרי קרש חלולים

הה קציני ורוזני הנטב כמ"ה משת סלם וזו עמסה חול
וקוראם במנטובה :

גם מתחול גם מתלסוס. גם מאז פתח לי אהן ה' אלהים ויחנני להבין ולהורו' בחכמת
המוס'קה רבתי וסרתי בחכמתי. ברוך סרעפי בקרבי הסתעמעה נפסי לקחת
מראסית כל תרומת קול' להודות לרוכב בערבות בקול רנה ותודה כזה קול' האר' לכבד
את ה' במה סהנאהו אים אסר כבדכנו. ויהי ה' למסען לי ויתן כפי זמירוח חרסות אסר
עסיתי בסר' רקמתי בקולות ערבות נעימות כימינן כנוח עלי הרוח מיוחרי' לזמני מסון
ולמועדים טובים. וספתי לא אכלא כי תמיד הגרלתי והוספתי הסתרלות להגדיל מזמורי
דוד מלך ישראל ולהאדירם עד אסר סמתי חק גבול להרבה מהם בררכי המוס'קה לבעבור
יהיה להם יתר סאת לאזן אסר מלין תבחן ואחרי אסר חנני ה' לחזות בנועם ולהזכיר קולי
למעשהו ראייתי כי טוב לזכות את הרבים ולהביא אל חרפום מבחר זמירותי אסר עסיתי
לא לכבודי כ"ל לכבוד אבי סבסמים אסר עסה לי את הנפס הזאת ולעולם אודנו. והנה
מדי דברי בי תרתי בלבי למי מקצינים אפנה להקריב על מזבחן מנחת תורה זו. ואסא
עיני וארא כי טוב תתי את דודי אליך נכבד וחשוב בישראל מתת אותם לאים אחר כי אמנם
יורע כל סער עמי כמה מעלות טובות לגבר אסר דרכו נסודיה כמוך. והנה סלם הדרך
והדרך מוצב ארצה וראסו מגיע הסמימה. וגם סלסלת יחסך נודע למסגב העוטה כסלמה
אור התפאר' והעוז כי על כן בחרתי הסתוסף בכל יפעחך ונתת מהורך עלי ועל פועל ידי
נוכף כי להיותי קסור בעבותות החסדים והטובות אסר גמלתני ואסר גמלו עלי הסלמים
הנוריד' כ"ע אספרם מחול ירבון ראייתי חובה לעצמי לכבד מכבדי ולהקרי' קרבני זה בהיכלך
אר' ומסירי אהורך. זאת ועוד כי כמה פעמים במכותך יגעתי ומצאתי ותכנתי עמודי
הסיר בספתי רננות. ואס כן איפה ממך הקול ומידך נתתי לך. הנה כי כן זאת מנחתי
כתונה נתונה סלוחים אליך באור ואדיר ובמו פי אחחנן תיקר נא בעיניך וימינך תסעדה
וענותך תרבה. והיה כאסר ירים משח ידו לקבלה בסבר פנים יפות יהללוה בסערים.
ותהי נסאת חן בעיני כל רואיה. והנה עורני מדבר אפרום את כפי אל ה' בכלותי ובבעותי.
יפרום עליך ככת שרובו וירומהך לרסת מסכנות ההצלחה ויחולו עליך ועל כל צאצריך
כל הברכות הכתובות בספר תורת משח מאכטובה יוס ר"ח חסון הפסג

עובר מאהבה לאר'

הצעיר סלמה מהארומים

באס

חשירים אשר לשלמה

מזמורים ושירות ותשבחות אשר
חביא בחכמת הנגון וחמוסיקרה
לשלמה ד' ה' ו' ח' קולות
כמר שלמה מחאדומים יצו
מדרי קק מאנטוכה
לחודו'לה ולזכר לשמו עליון בכל
דבר שבקדושה חרשה
בארץ:

פה ויניציאה טפג

במצות חשרים

פייטרו ולורנצו בראגאדיני:

בכית יוואני קאליאני

Appresso gli Illust. Sig.
Pietro e Lorenzo Brag.

ולומר לח' לחירות ליום שיר מומור
 ואמונתך חסיד בבקר לחניד עליך לשמך
 מעשיך גדלו מה בכניד הגיון עלי בלילות
 מחשבותיך עמקו מאד ה' מעשיך גדלו מה
 עשב כמו רשעים בפרוח זאת את יבין לא וכסיל
 עד ערי להשמר און פועלי כל ויציצו
 קרני כראם ותרם ה' לעולם מרים ואתח
 ופרח כתמר צדיק רענן בשמן בלותי
 רשנים בשיבה ינוכח עיר ישגה בלבנו כארו

יט

שמונה קולות

ראשון

ועדה ישרים בסוד לבב בכל ח' אודה הללויה

עשה זכר לעד עומדת וצרכתו פעלו וחדר הוד

חגיד מעשיו כח ה' ורחום חנוק לנפלאותיו

נאמנים ומשפט אמת ידיו מעשי גוים נחלת לחם לתת לעמו

לעולם צוה לעמו שלח פדות פקודיו כל

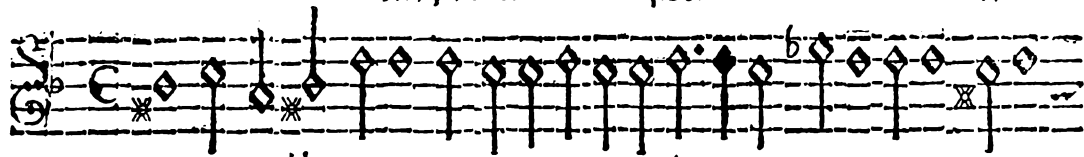
לכל טוב שכל ח' יראת חכמת ראשית שמו ונורא קדוש בריתו

לעד עיכדת תחלתו תחלתו עושיהם

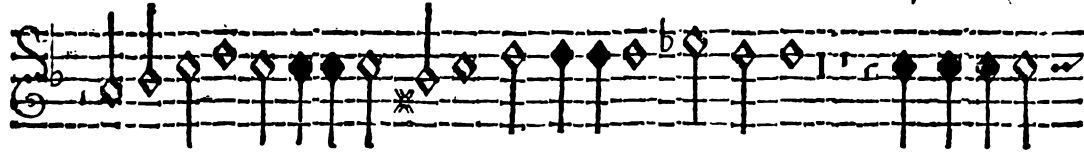
שמונה קולות

ראשון

ח

מֵאֵד חֶפֶץ בְּמִצּוֹתָיו ה' אֶת יֵרָא אִישׁ אֲשֶׁרֵי חֲלָלוּהוּ

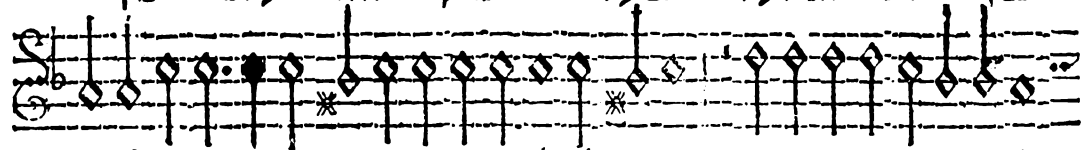
וְצִדְקָתוֹ יְבוֹרֵךְ יִשְׂרָאֵל דּוֹר וָדוֹר יִהְיֶה בְּאֶרֶץ נְבוֹר

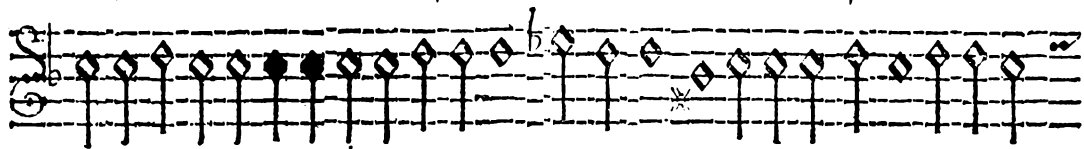
יָבוֹט לֹא לְעוֹלָם כִּי וְצִדִּיק וְרוּחִים חֲנוּן לְעַר עוֹסֶדֶת

נֶכֶן יִירָא לֹא רַעַה מִשְׁמֹעָה צִדִּיק יִהְיֶה עוֹלָם לִזְכֹּר

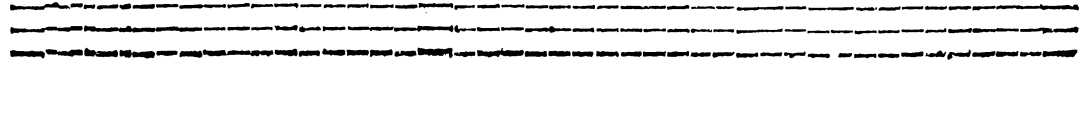
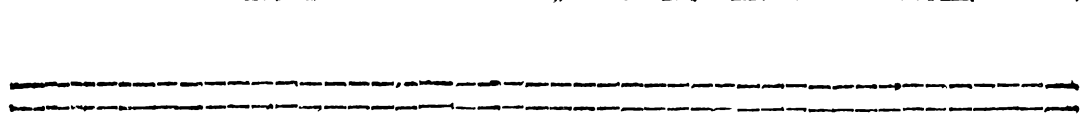
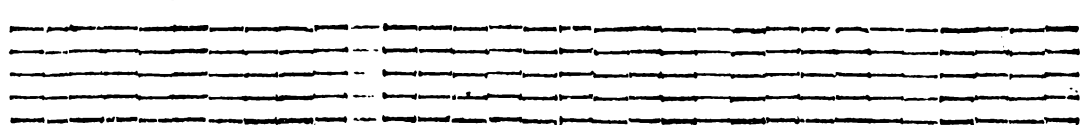
לֹא בִיּוֹנִים נָתַן פֹּר יִירָא לֹא לְבוֹ סִמּוֹךְ בֵּה' בְּמוֹחַ לְבוֹ

שְׁנֵי וְכַעַס יִרְאֵה רָשָׁע בְּכַבּוֹד תְּרוֹם קִרְנוֹ לְעַר עוֹסֶדֶת צִדְקָתוֹ

תֹּאבֵד רָשָׁעִים תֹּאֲוֹת וְנִמְסִי יִחְרוֹק

יז שמונת קולות ראשון סיסמו

בחפצו נעשה לעת נכרא יציר כל בטרם מלך אשר עולם אדון

והוא תווה והוא היה והוא נקרא שמו מלך און כל

לו להמסיל שני ואין אחר והוא בתפארה יחיה

והוא והמטרה העז ולו לחחבירה

אפקיר בידו אקרא ביום כוסי כנת ומניסי נכי

לי ת' ניתי ואעירה אישן בעת רוחי

אירא ולא

שבתה קולות ראשון יו
 ואין אחר מעיאותו אל עת ואין נמצא וישתבח חי אלתיס יגדלן
 אדון חנו לאחורו סוף ואין נעלם כיחורו יחיד
 נתנו נבואתו שפע ומלכותו גדולתו יורה נוצר לכל עולם
 על אל לעמו נתן אכת תורת ותפארתו סגולתו אנשי אל
 לעולמים דתו יסיר ולא חאל יחליף לא ביתו נאמן נביאו יד
 בקדמותו דבר לסוף מביט סתרינו ויודע צופה לוולתו
 אליהיה מתים ישועתו קץ מחבי לפרות משיחנו ימין לקץ י
 תהלתו שם עד עדי ברוך תהלתו שם עד עדי ברוך חסדו ברוך

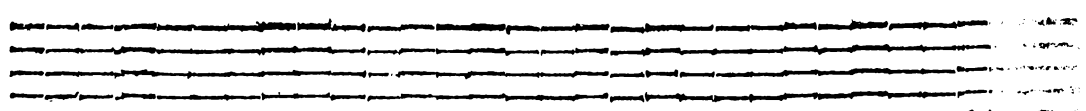
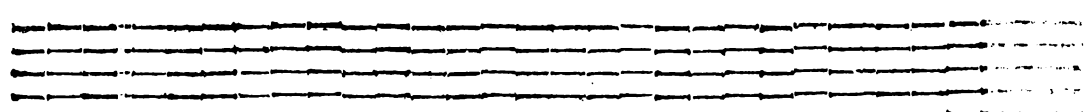
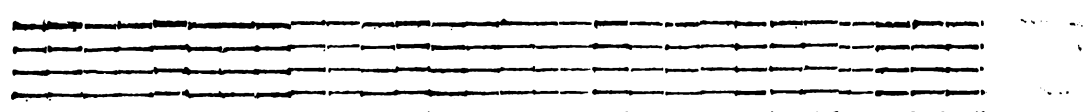
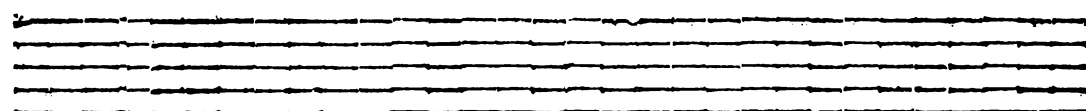
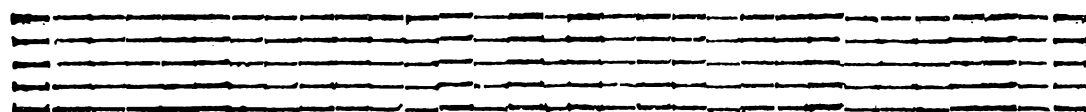
מו פיסטו

משה תמים איש צאצאי תמים יהיו יחידיו ארון לו

שרי ארון לו פותחים את שרי אל אל אשר ואחרון

בנסוע משה כאמר את שח כמו למפוזר עשה קומח

תארון תארון

שמונה קולות

שני

ע

עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי אֲשִׁיר תְּרוֹן לִבִּי וּלְשׁוֹן בְּשִׁפְתֵי שִׁיר אִפְתַּח

לֹו פִּתְחִים עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי אֲשִׁיר אֲרוֹן לֹו פִּתְחִים

יִנְהָרוּ בְּמִסְכּוֹ כְּמֶלֶךְ בֵּן לְצִיּוֹן רֹאשׁוֹן אֲרוֹן לֹו פִּתְחִים עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי מְרוֹן כְּבִנּוֹ בְּנֵי טוֹבוֹ אֶל

בְּלִילַת אֲרוֹן לֹו פִּתְחִים עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי אֲשִׁיר אֲרוֹן

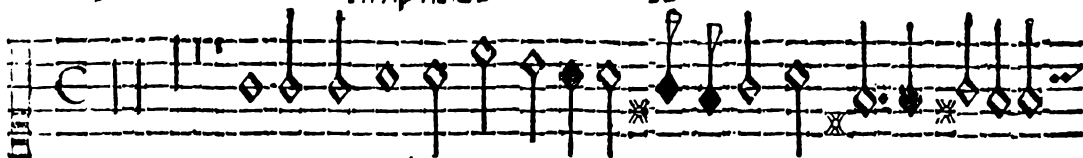
וְהַשִּׁירֹן הַהֵר תְּנֶה יֹשִׁי וּלְבָן פְּנֶה לְרֹאשׁ תְּהִי נָא יוֹפִי לְפָנִים לְפָנֵי יֵשׁוּב אֲרוֹן לֹו פִּתְחִים עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי אֲשִׁיר

אֶל אֲשִׁיר בְּאֲרוֹן מוֹנִחִים אֲבָנִים וּלְוַחֹת מַפְנִינִים יִקָּר אֶל פִּתְחֵי עַתְּ שָׂרִי אֶל אֱלֹהֵי אֲשִׁיר

ע

שמונה קולות

שני

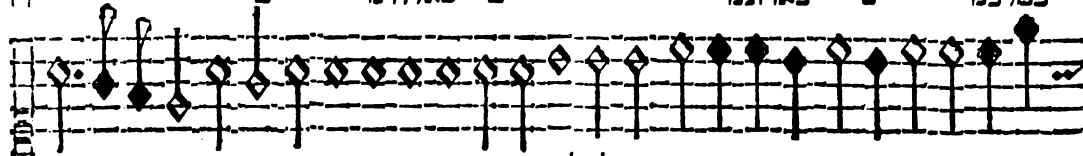

מי

מי כאלהינו

כאדוננו

מי כמלכנו

מי

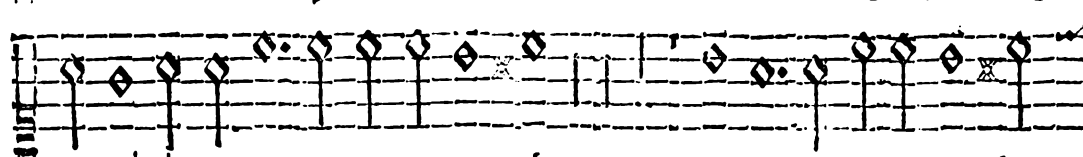
נודה כמושיענו

נודה לאלהינו

נודה

לאדוננו

נודה

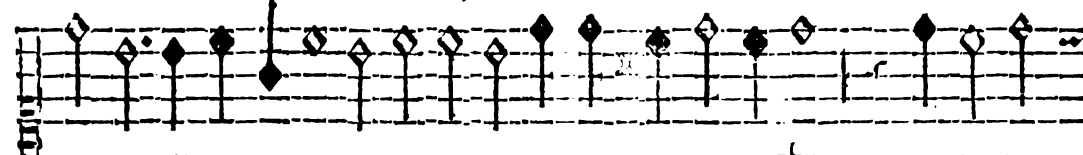
למלכנו

נודה

למושיענו

הוא אתה

אלהינו

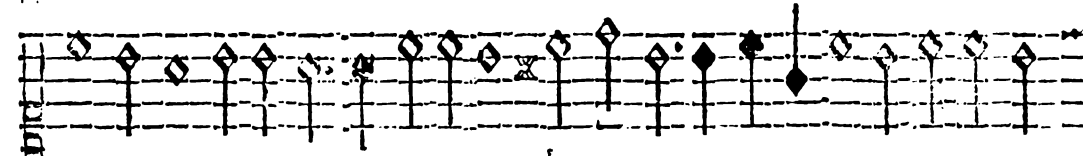
הוא אתה

אדוננו

הוא אתה

מלכנו

הוא אלה

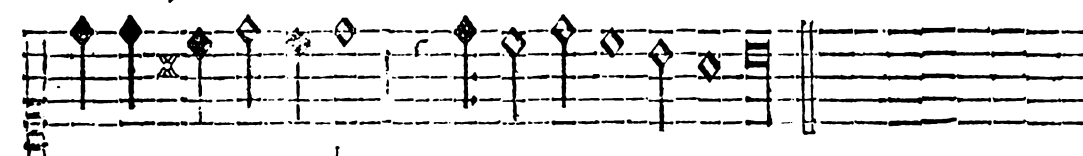
מושיענו

הוא אתה

אלהינו

הוא אתה

אדוננו

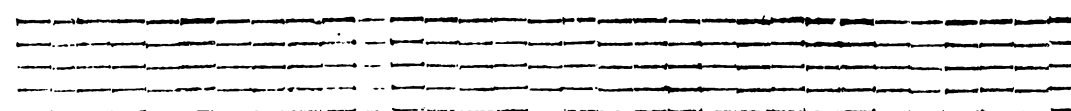
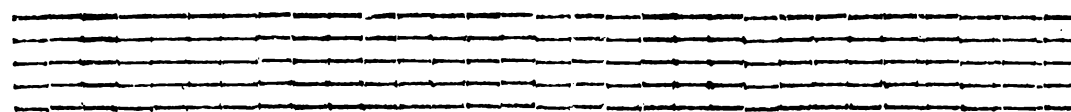
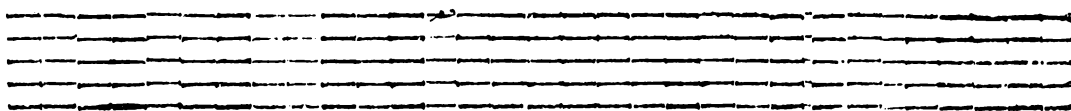

הוא

מלכנו

הוא אתה

מושיענו

שבעה קולות

יג

חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל בְּרוֹן וְאֶעֱנֶה שְׁפָתַי נֹא אֶפְתָּח

נִקְרָא גּוֹאֵל לְצִיּוֹן וְכֹא יוֹאֵל יִשְׁעֵנוּ עַתָּה אֶל אֶקְרָא מִהוֹלֵל

בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל בְּנִרְוֹן אוֹ

וְכֹפֶר נִדְרֵינוּ וְנִשְׁלֵם גּוֹאֲלֵנוּ חֵי אֵל שְׁבוּתֵנוּ תִּשִׁיב חֲאֲרֹן

חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל אַחֲרֵן

וַיִּתְרוֹן יִגְבֵּר וְהִלִּים כַּעֲזוֹ אֱלִים אֵל וְלֵנוּ גְּאוּלִּים נַעֲבֹד חֵן

נִשִּׁיר נִשִּׁיר וְחֵי יִגּוֹן וְנִם תְּהִי אֵל נֹא חֹקֵי חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל

שְׁפָתַי נֹא אֶפְתָּח חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל חֲאֲרֹן בְּנִסּוּעַ אֲשִׁיר חֵי לֹאֵל בְּרוֹן וְאֶעֱנֶה

ששת קולות

יא

לה' השתחוה שמו כבוד לה' הכו לרד מזמור

ה' הרעים הכבוד אל המים על ה' קול קדש בהדרת

שובר ה' קול בחדר ה' קול בכח ה' קול רבים מים על

הלבנון ארזי את ה' וישבר ה' זישבר ארזים

ה' קול ראמים בן כמו ושדיון לבנון עגל כמו וירקדם

קדש מדבר ה' יחיל מדבר יחיל ה' קול אש להבות חיצב

כבוד אומר כלו ובהיכלו אילות יחולל ה' קול

יתן לעמו עוז ה' לעולם מלך ה' וישב ישב למבול ה'

בשלום עמו את יברך ה' בשלום עמו את יברך ה'

ששח קולות

מבית ברכנוכם ה' בשם הכא ברוך

ה' מבית ברכנוכם ה' בשם הכא ברוך ה'

אל המזבח קרנית עד בעבותים חג אסרו לנו ויאר ה' אל

המזבח קרנות עד בעבותים חג אסרו לנו ויאר ה'

כי לה' הודו ארוםך אלהי ואורך אתה אלי

לעולם כי לעולם כי חסרו לעולם כי לעולם כי טוב

כי חסרו לעולם כי חסרו לעולם כי חסרו לעולם

חסרו לעולם כי חסרו לעולם

ששח קולות סיססו

ט

כי אורך לי ישועה עניתני לי ותהי כי אורך

חבונים מאסו אבן לי ישועה לי ותהי עניתני

היאזאת היתה ה' מאת פנה לראש היתה

נפלאות היאזאת היתה ה' מאת בעינינו נפלאות

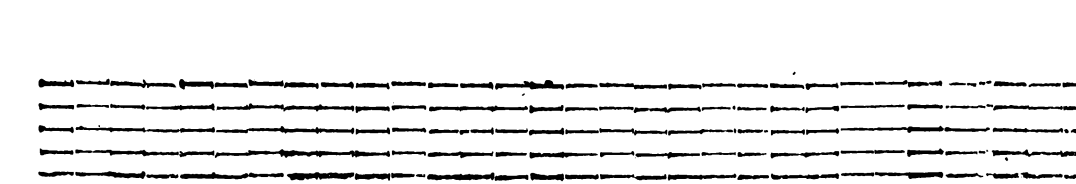
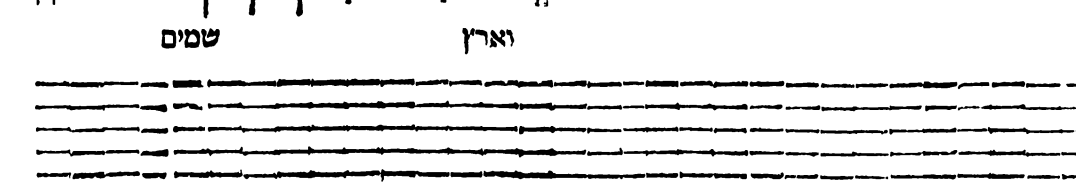
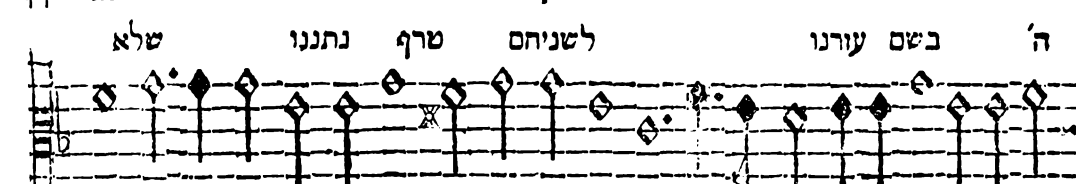
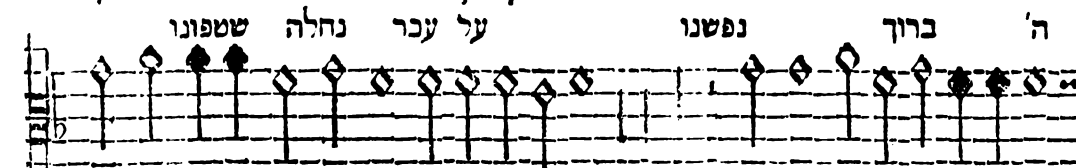
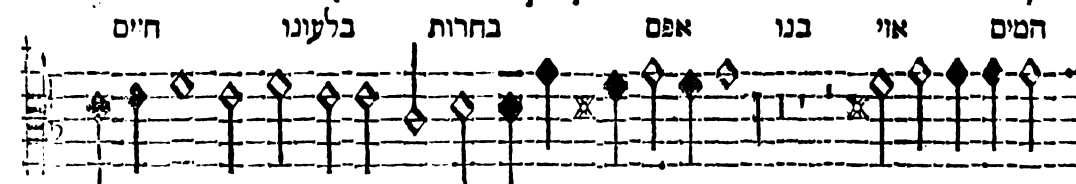
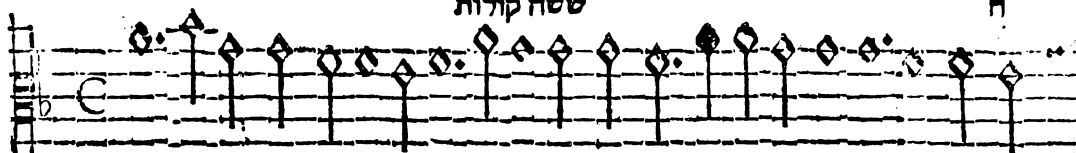
נגילה ה' עשה היום זה בעינינו

נגילה נגילה בו ונשבחה בו ונשבחה

בו ונשבחה בו ונשבחה

ששח קולות

ח

נא יאמר לנו שהיה ח' לולי לדוד חמקלות שיר

אוי אדם עלינו בקום לנו שהיה ח' לולי ישראל

המים אוי בנו אפס בחרות בלענו חיים

ה' ברוך נפשנו על עכר נחלה שטפנו

ה' בשם עורנו לשניהם טרף נתנו שלא

עושה וארץ שמים עושה וארץ שמים

שמים וארץ

ששה קולות

סימטון

ה' ירא כל אשרי חמעות שור

בירכתי פוריה כגפן אשתך לרעוב אשריך בדרכיו תחולך

לשלחנך סביב ויתים כשתילי בניך ביתך

יברך ה' ירא גבר יבורך כן כי תנה

על שלום לבניך בנים נראה חייך ימי כל מציון ה'

שלום ישראל על שלום ישראל על שלום ישראל

על ישראל

והחזרת חף כי נטבחו המתעמקים בה אפי' בגלות המד והנמדה הזה אשר לזה הנני מסכים
לכל מה שכתבו הגאונים דלעיל •
כאם יחודת בכמ"ר משה מפאנו ז"ל מתוסבגי ויניציאה 3.

גדר שני לאשר שא מאתנו כהונן וכשור' המעולה כמ"ר שלמה מהאדומים
יצו א"ש מנטובח אשר כמ"ר יגיעו יגיעויה אדם הראשון להרפים
מוסיקה עברי' וחוצא' חוצא' בלתי כסודר' ואינו כן הראוי יקום איש להזיקו להרפים
באה או לקנות מחם מיד אחר לכן אחרי ראינו חרשות על בכה נאת בעלת שרי
חקטאוי' ירת אנחנו ח"מ גזרי' כנזרת עירין ומימר קרישין בנחש הנוג' על כל בר
ישראל אנה שיחיה שלא ירפס בשום אופן לא כלם ולא קצת' מהרבר' אשר בחבור
זה במוסיקה חזאת שלא ברשו' המחבר חנ"ל או יורשיו בוסמן ט"ו שנים מחיוס • ולא
יוכל כנזרת זו גם כן שום יחודי לקנות מחבורים אלה מיד שום אדם או מבני עמנו
או אחרים שלא ברשות המחבר חנ"ל שיעשה כהם גזיזה רושם לסימן שנתרצת
שימכרו ע' אחר • וכל ישראל ישמעו ויראו כל הלכד ברשת האלת וחקללרת
חזאת • וחשומע ישכן בטח ושאנן ובצל שדי יתלונן בברכ' אמן : ויניציא' חשון שפ"ג

יצחק גרשון

משה כהן פורט

יחודה ארית ממורינא

שמחה לוצאטו

פּוֹב לְהַרְוֹת כַּח דְּהִיתְרָא וְלִזְמַר לְסֵם הַפּוֹסֵק אֲשֶׁר אֲמַרְתִּיו אֲמַרְוֹ טְהוֹרוֹת מִפְּרִי יְדֵי כוֹדֵעַ
 שָׁמוּ בַּמַּעֲרִים כִּי יִפֶּה דָן וְיִפֶּה הוֹרָה הַלְכָה לַמַּעֲשֶׂה לְרַנֵּן עַל הַרְנָה וְעַל הַתְּפִלָּה בַּמִּרְחָ
 זִמְסָקֵל הַמוֹסִיקָה * זִכְרֵנִי בִּימֵי חַרְפִּי בְּהֵאוֹתִי סוֹקֵר עַל דְּלִתֵּי הַתְּנוּרָה בְּקֶקֶף פֶּאֶרְוֹנָה
 עֵיז מַכְלָה סוֹפְרִים בַּעַת הַהִיא וּמַלְכִּם בְּרֹאשׁ הַבְּאִיץ אֲלֹמוֹ כַּמֶּהֲרָרִם זָכַל סוֹרְרָנוּ בְּבֵית
 הַכִּנְסָת כָּל סָרֵר הַקְּרוֹנָה וּפַעֲמִים רַבּוֹת לְבָקְשָׁתוֹ דּוֹדָיו לֹא גָרַע וְעֵדִיף מִהֵנִי סַנְתָנוּ עֲלֵינוּ
 בְּקוֹלֵם מִשִּׁירֵי הַדְּיוֹטוֹת הַמִּרְכָּנִים בַּחוֹבוֹת וּבְרַחוּבוֹת * בְּכֵן שִׁירָנוּ לֵה' וְזָמְרוּ לֵאלֹהֵינוּ עַד כִּי
 נִזְכֶּה לִשְׁרֵי סִיד חֶרֶם כִּכִּיָּאת בְּוֹאֲלֵנוּ וּפְרוֹת נַפְשָׁנוּ אֲזַנְגִּילָה וְנַשְׁמָחָה בִּישׁוּעָתוֹ עַד עַד *
 נֶאֱמַר בֶּן צִיּוֹן צִרְפָּתִי בֶּן יִבְרָךְ יִשְׂרָאֵל לַמִּנְחָם הַשֶּׁבֶה :

דְּבַר מַפְתִּים אֵךְ לַמִּחְתָּר כִּי עֵתְקוֹ גַּם עֲבָדוֹ חִיל דְּאוֹת מַעֲלָת הַפּוֹסֵק מוֹדַע מְנוּפֶת בּוֹקֵן
 אֲמַרְיוֹ אִיךְ בְּהֵם נַפְתָּל וְעַקֵּם כִּי כֻלָּם כְּבוֹחִי לְמַבִּין וּמַשִּׁיר אֶהְיֶה הֵנָּה הַלְּמַבֵּם זֶל הַמַּחְמִיר
 כְּתֵב סוֹף הֵת יִכֵּן גְּזָרוֹ וְכו' וְכִבְדָּה גַּם כָּל יִשְׂרָאֵל לִזְמַר דְּבָרֵי חוֹשֶׁבְּחֹת אֹז סִיר סֶל הַדּוֹרָאוֹת
 לֹאֵל וְכִינּוֹכָא בְּהַן עַל הַיּוֹן עַכְלָה הַסֵּת אִוְמָה אִסְ עַל הַיּוֹן דְּקָרֹב לְכֹאֵת מִן הַכּוֹנֵה הַכּוֹכֵל מִחֲמַת
 אֲכִילָה וּפְתִיָּה מוֹתָר * בְּבֵית הַכִּנְסָת דְּאִיךְ בּוֹ אֲכִילָה וּפְתִיָּה רַק הַכָּל רַנָּה וְתַפְלָה זִהִידָה
 עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה דְּמוֹתָר לְסוֹרֵר סִיר סֶל הַדּוֹרָאוֹת לֹאֵל יִתְב' וְכָל הַמַּרְבֵּה לְסוֹרֵר וְהַלְּהִים
 יַעֲנֵנוּ בְּקוֹל עֲרֹב וְכוֹכְתוֹ לְשֵׁם הַרִי זֶה מַשׁוּכָּח וְאִם מוֹתָר [אֲדַרְבָּא מְכִיָּה] הִלָּא מְכֹה לֹאֵנוּ
 עַל הָאֶרֶץ לְלִמּוֹר לְלִמּוֹר לְלִמּוֹר לְלִמּוֹר לְלִמּוֹר וְלִסְר' בְּקָרֵם בְּקוֹל עוֹז זִהִידָה הַמְּכֹה הִיא בַּחֲבָר' *
 סִי בְּרוּב עַם הַדְּרָת מֶלֶךְ * וְסִלְטוֹ הַגְּבוּרִים פֶּרַק אִיךְ עוֹמְרִין מַסִּיק נְמִי לַהֲתָר וְזֶה אִיכּוֹן כְּרִיךְ
 לַפְּתִים * הַצִּעִיר אִוְהֵב הָאֵמֶת וְלִמִּי פֶאֶמְרוֹ *
 לִיב סְרוּוָּאֵל

מִי לֹא יָדַע בְּכָל אֲלָה כִּי מְכֹה רַבָּה וְעֲלִינוּ נֶאֱמַר כִּבְרָת אֵת ה' מִהוֹנֵךְ אֵל תִּקְרִי מִהוֹנֵךְ אֵלָּא
 מִחֲנֹכֶךְ וּמִי שְׁמוּחָה בִּיד מִי שְׁמַנְגָן וּמַשׁוֹרֵר בְּבֵית הַכִּנְסָת בַּשְּׁבָתוֹת וּבִימֵים טוֹבִים וּבַחֲפֶת
 חֲתָנִים וּבְרִית מִילָה לֹא רָאָה מֵאוֹרוֹת מַעֲוֵלִם וְהַדְּבָרִים פְּשׁוּטִים יוֹתֵר מִבְּעִתָּא בְּכוֹתָא *
 הַצִּעִיר בְּרוּךְ בַּכֶּמֶץ שְׂמוּאֵל זִלְהֵה :

קָרָא קָא בּוֹנוֹת הַשְּׁמִיעָה אֵת קוֹלְךָ כִּי קוֹלְךָ עָרַב וּמִדְּקֶאֱמַר כִּי קוֹלְךָ עָרַב מַשְׁמַע שְׁכָל מִיָּהִיָּה
 עָרַב בְּיוֹתָר בְּיוֹתָר רַבִּי לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ וּמִדְּקֶאֱמַר קוֹלְךָ סָתֵם וְלֹא קֶאֱמַר בְּאוֹרִיתָא וְלֹא בְּרַבֵּר
 פְּרִטוֹ מַשְׁמַע שְׁכָל מִיָּהִיָּה לְעַבְדֵּי יִת' לְרִיחַ נִיחָח לִפְנֵי וּבְפִרְטוֹ בְּהִלָּל וּמַזְמוּרִים וּדְבָרֵי סִיר
 וְשִׁבְחָת אֲלֵינוּ יִת' וְכִיִּלְלָהִים וְשִׁירֵים יִשְׂרָאֵל כַּחֵם וְכַהֵם נֶאֱמַר כִּבְרָת אֵת ה' מִהוֹנֵךְ מִמָּה שְׁחַנְכֵךְ וְהֵם
 הֵקֵל לֹת הַעֲרִבִי הַבְּחִיר בַּמַּשְׁקֵל וְשִׁיעוֹר כִּפִּי דְרַכִּי הַמוֹסִיקָה וּמַשְׁבַּח אֲכִי לַעֲשׂוֹתָסִי כֹאֵם הַקֶּטָן
 עֵיזָרָא מִפֶּאֶרְוֹ אִישׁ טַנְטוּבָה :

מֵאִיךְ דְּלֹא יָדַע בְּטִיב הַשִּׁיר לֹא יָדַע מִה יִדּוֹן בּוֹה מְטוּבֵן עֲרִבְתּוֹ וְחוֹעֲלָתּוֹ אֲשֶׁר בַּסְּמִים מַמְעַל
 וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הָאֲשֶׁר הִיבְתִּי בַּסֶּפֶר שִׁיר צִיּוֹן אֲשֶׁר לִי מִפְּלֹאִי סְגוּלוֹתָיו כִּי הוּא דְּבַר אֱלֹהִי בְּאֵמֶת
 וְכַסֵּם שִׁירֵי אֲמִירָה וְכַסֵּם שִׁירֵי אֲמִירָה מִרְבּוֹ מֵאֲמִירֵי חוּל עֲלִינוּ בְּמִרְחָא בְּמִדְּרָשִׁים וּבַסֶּפֶר זֶהָרָה וְכַמָּה
 חֲתָנִים וּבְרִית מִילָה לֹא רָאָה מֵאוֹרוֹת מַעֲוֵלִם וְהַדְּבָרִים פְּשׁוּטִים יוֹתֵר מִבְּעִתָּא בְּכוֹתָא *
 הַצִּעִיר בְּרוּךְ בַּכֶּמֶץ שְׂמוּאֵל זִלְהֵה :
 מוֹתָרָת

קרש כלל היא אצלנו וחייבים אנו לקשטת ולשמחת בכל מיני שמחת וחמורים
 גם כן נאמ'וביום שמחתכם ומועדיכם ומצוה על השצ' להנעי'קולו בתפלתו ביותר
 ואם יוכל לחשמי'קולו יחידו כאילו עשרה משוררים יחד האם לא יחיה טוב • או
 אם יעמדו אצלו מסייעים אשר חננם ה' קול ערב ובלי סדר רק א"ה אריאת כנחוג
 כל היום בין קהלות האשכנזים ויכרו עמו ויקרה שיתחשו ויערכו לו האם יחשב
 לחם לחטא • וכמו כבד את ה' מהונך ודרשו ז"ל מטה שחנך כיצד אם יש לך קול
 ערב וכו' • ואם כן אטו בשביל שחנן ה' לאלה יריעת חכמת בסדרה ובאים לכבד
 בת ה' יחיו הטאים בנפשותם חלילה נגזור אם כן על שלוחי צבור שיהיו נוערים
 כחמור' ולא ינעימו קולם ויקרא עליהם נתנה עלי בקולח דומא דסד' דאסיר אפי'
 ביחיד ודאי משמע שחרי אמרו זמרא דגדדאי אי אסיר ומיחיד הו' • ואנו אשר
 חיינו בעלי הכוסיקא בתפלותינו וחודאותינו עתה נהי'הלכו אל העמי אשר יאמרו
 כי אין אתנו עוד חכמה ונצק אל אלהי אבותינו ככלב וכעורב • סוף דבר אין בזה
 ודאי משום אל תשבו ישראל אל גיל ולא עלח על דעת שום כד' או חכם לאסור
 מלשבח לה' ית' בקול היותר נעים שאפשר ובחכמה חזאת המעוררת הנפשות
 לכבודו כאשר משלכותה האריכו לספר רבי כהאחרונים • והרי חסידים הראשונים
 חיו מרקדים לפני הכלה כדאיתא בכ' כתובות בכמה מיני קלות והמחול והריקוד
 שמחת קלה מן הזמר ורבה כמנו ואחניא ליה שטתיה ושטותיה לההוא סבא כמו
 שנו'שם • וביום שמחת תורה יש הזנים מרקדים וסת' בהיקס בב' ועושים שאר מיני
 שמחת ולא ראינו מוחה בידם כי טוב לתודות לה' בכל אופן נכבד ומפואר • ואולם
 עוד שמעתי דמסתייע האוסר מנאי דכתיב איך נשיר את שיר ה' על ארמת נכר
 נמצא דדוקא זה שהוא שיר ה' אסור עודנו חוץ באדמתנו • וגם בזה קרא ולא דרק
 שהרי שאלת האויבים בני בבל לישראל היתה שישירו לחם לבקשתם מסיר שהיו
 הלוי' אויבים בבית המקדש וזהו שירו לנו משיר ציון ולא אמרו שירו וזמרו • סתם •
 והם היו משיבים איך נשיר את שיר ה' הקדוש מיוחד לביתו על ארמת נכר ולא
 אמרו איך נשיר סתם אלא את שיר ה' וברור פ' רש' ז"ל על נהרות בבל כשירדנו
 לגולה וטאלם נז' שישירו לו כמו שהיו משוררים על הרוכז ע"כ • וכן א"ע ז"ל פ' זה
 חמוכור נאמ' על לשון הלויים שחם המשוררי' בגלותם על בבל ע"כ • ואם אסור לנו
 עתה לחקרי' חוצה לארץ בשביל זה יאסרו התפלות שכנגד תמידן תקנים •
 וכן המזמורים שהיו אימרים הלויים על חדוכן יאסר לנו לאומרם עתה בגלותנו •
 אין מקום לגמגם רק על הלומדים חכמה זאת כאשר ישירו וזמרו שלא בב' ודבר
 מצוה אלא מתלמידים אי מזכירים לעצמם • וגם זה ודאי שרי דהרי הוכחנו לעיל
 שרשי ותוספות ורמב"ם וכל גדולי עולם לא אסרו זמרא דפומא אלא להתענג כמו
 בין או במלכ' אבל בכל אופן אחר שרי • ועוד דכ"ש להתלמד יהא מותר כי אם
 כשר הדבר וטוב לעשותו לשמח חתן וכלת ובב' להורות לאל ובכל דבר מצוה
 איך יעשו זה אם לא ילמדו תחלה • וגם אחרי שידעו קצת וצריך להשתלם יותר
 ולהעמיד בזכרונם מה שיוודעים כי בימים הבאים הכל נשכח • את זרר ראה קטן
 שב' למידים ונתן אל לבו ועתה עיניו א' נחרי נחלי דבש וחכמת לקיים או לבטל
 את אשר כתב המחקק • ארינאס וטוב סוקק • הנעיר יחודה ארית ממוריא •

פירושו לדעתי דאלכ מח תרוחנו אם חית שולח לחם בשיר מאל תשמח או מאי
חיות דבשיר עריף מאל תשמח: אלא כיון דעקר השאלה וחת שובת חית על השיר
במשת' חילל בשיר שבו מפורש לא ישתו יין: וכן סוכר חרמכם מרכת' ואפי' שירת
בפה על חיון אסורה כדלעיל: מכלל דשלא על חיון מותרת: ואף שתטור כתב סי'
הנל' ול' והתוספות מפרשים דאפי' בלא משתחנמי: ועל דברי רמב"ם כתב אבל הוא
ביאר בת"ש דאפי' בפה אסור אף בלא משתח וכו'. וזה הביא בעל ש"ה לומר רש"י
ומימו' פסקו דדוקא בבית המשתח כו' מיהו כתב הטור בשם מימון ואפי' שלא בבית
משתח וכו'. ע"ז אומר אני דלעולם ועד גם התוס' ורמב"ם סוכרים כרש"י דשלא על
חיון שרי מדכתב הטור שם ול' והתוס' מפרשים דאפי' בלא משתח נמי ודוקא למי
שרגיל בכך כהניא דאיתא בירוש' ריש גלותא חות קאי ודמיק' בזמר פי' בשכבו
ובקומו היו כוזמים לפניו ע"ל והיא החלוקה הר' שאמרתי לענג עצמו במלכים
ובענין זה ס'ל גם לרמב"ם בת"ש דאף בפה ושללא במשתח אסור: וכן לתוספ' אבל
בפה שלא במשתח ושללא לעונג כבני מלכים לא לשמח עצמו לתור' או להתלמד
או במצות שר או מוטל וכיוצא ואצ"ל לדבר מצוה אליבא דכ"ע מותר: דזיל בתר
מעמא כל זה נאסר מפני החרבן והגלות ההווה עלינו ואיך נשמח וזכר קדשנו
לשמה ואנו גלוי': ועל זו אמרו פ' חלק אידנא דשכמא זמרא תעקר זמרא בביתא
הורבא בסיפא וכו' ואל תשמח ישראל גיל ועודך בעמיס' אבל חיבא דליבא היכרא
דשמחת חול לא אל גיל לא במשתח יין ולא במלכ' בפה מותר: אך אם יהיה
לדבר מצוה כמו לחתן וכלה וכיוצא נער יכתבו דמות גמור הוא דחא אפי' זמרא
דמנא ובמשתח היין שחן שתי החלוקות היותר המורות גבי חתן וכלה וכיוצא
חתירו: כמנא דהטור א"ח סי' של"ח כתב בשם אב"י העזרי שמותר בשבת לומר לגוי
לנגן בכלי שיר בחופות דאמירח לגוי במקום מצוה שרי וכו': הרי שקרא מצוה
לנגן: במשתח חיון דחתים דברי רמב"ם סוף הלכות תענית כך הם וכבר נהגו כל
ישראל לומר דברי תושבחות או שיר של תיראות לאל וכיוצא בתן על חיון ע"כ
והטור שם אבל מותר לומר שירות ותושבחות על חיון בבית המשתח ע"כ וסמך ח'
ט"ב הביאו בי' שם כתב דלשמח חתן וכלה שהוא שיר של מצוה כותר: וכן פסק
וכתב הוא מהר"י קארו בקצורו: והגיה המגיה וכן לצורך מצוה כגון בבית חתן
וכלת הכל שרי ע"כ: ובכתב מרובע נר' מ"ש חר"ף פ' אין עומדין עלה דהחיא דמר
עוקבא חא דאמרינן זמרא דפומא אסיר ה"מ כגון נגינות של אהבת ארבה לחברו
ולשבח יפה ביופיו כגון שהישמעאל קור' להסא שער אבל רברי שירות ותשבחות
וזכרון חסדיו של הבה אין אדם מישר' נמנע מזאת ומנהג כל ישראל לאסור' בבתי
חתני ובבתי משתא' בקול נגינות ובקול שמחה ולא ראינו מי שמיחה בזאת עכ"ל:
ומ"ש כל חקורא פסוק משיר חשירים ועושה אותו כמין זמר כו' ברור הוא שלדכי
נקט שיר חשירים להיותו שיר של אהב' של קדיש ואסור לעשותו הול: וכן מ"ש
חקורא פסוק בבית המשתח שלא בומנו רצח באו' שלא בומנו שלא לשכח חתן
או שלא לדבר בתורה ולא רצח לומ' וראי' שיהא אסור לומר פסוק בזמר לכבוד ה'
ואיני רואה שיטל ספק כל מי שיש לו מוח בקרקרו דלהלל לה' בזכרה כב"ה
בשבתות רשומים ויום טוב יקרא דבר מצוה כמו לשמח חתן וכלה אשר כל שבת
קדש

פסק

שאלה

יש אתנו יודע עד מה בחכמת השיר ר"ל המוסיקא ששח או שמנת בני דעת מבני קהלנו יצו אשר בחגים ובמועדים ישאו קולם וירונו בבית חכנסת שיר ושכח הלל חמרה אין כאלהינו עלינו לשבח יגדל וארון עולם וכיצא לכבוד ה' בסדר ויחס ערך תקולות בחכמה הנזכרת. ויקם אדם לגרשם בשיח שפתותיו עונה ואומר כי לא נכון לעשות כן כי אם לשוש אסור והמזמר אסור וחלולים כאשר חמה בחכמת הזמר האמור אסורים משחרב הבית משום אל תשכח ישראל אל גיל כעמים יאותם תוציא לבוז בדבר זה בעיני ההמון אשר שמעו את קולם עם חיותם רובם מתופשי התורה יצא נא דבר מלכו מלפני המורי כְּתוּרָה כהלכת אם יש איסור בדבר ואם קול הפוסל הוא זה או קול ערב למינו לחלליה:

תשובה

הא מלתא איתא בפ"ק דגמין. דגרסינן התם שלחו ליה למר עוקבא זמרא מ"ל דאסיר שרטט וכתב לחו אל תשכח ישראל אל גיל בעמים ולשלח להו מחכא בשיר לא ישתו ויין אי מחהו חאמ"מ זמרא דמנא אסיר אבל דפומא שרי קמ"ל. ומכאן דאמר דלא שלח ליה בשיר לא שמעי' דזכרא דפומא נמי אסיר נדמה לו לאוסר לאסור זה דזמרא דפומא הוא. ומה גם בראותו שכתב הטור ארח חיים סימן תקס"ז ואסרו כל מיני שיר בין בבית ובחוץ ושהרמבם ביאר בת"ש דאפי' בפה אסור אף בלא משתח ואין חלוק בין לשון עברי ללשון ערב כי כו' עכ"ל. ואולי עינו ראה בשל אחרי' מחפוסקי' ג"כ כלשונות אלו וקרא זה דגרסי' בסוף סוטה אמר רב אודנא דשמענא זמרא תעקר אמר רבא זמרא בביתא חורבא בכיפא שנא ק"ל ישורר בחלון חורב בסף ובפ' חלק ת"ר הקורא פסוק משיר השיר' ועושה אותו כמין זמר כו' ולכן אמר כי לא טוב הדבר לשורר איך שיהיה: אכן מי לא ידע בכל אלה שכל מיני זמר לדבר מצור' מותר גמור הוא ודברי בר עוקבא קראם מהנמנמס ומה שדרכו הפוסקים הנ"ל קראם סרוגין ועל כן לא יצא מלהא אים עושי' אלהיו הנה המעטיק בעיין כל הנאמר בזה כמקומותיהם יצא כי ששת חלוק' מדבר שתי' הנה כמעשה חומר וארבע כבונתו וזמנו הא זמרא דמנא חב' זמרא דפומא הנ' לשורר כמישתח חיי' הד' לענג עצמו במלכים ה'ה' לשכח חתן וכלה או דבר מצוה ואנו ניסיך בה עור אחת ללכוד ההכמ' או להתעסק בה לזיכור לעתור' כמצות. הא' זמרא דמנא הוא היותר חמור לכולי עלמא דלהכי ידע' מר עוקבא דבזה לא יפקקו אלא דסד דמנא אסיר אבל דפומא שרי ולהכי לא כתב להו כי שיר דהוה משמע במנא כיון דלשונות ולומר בפה א"א זכתה להו אל תשכח דמשמע בכל גינא אף בפה. וכן הרמבם כתב ז"ל סוף חל' תענית וכן גזרו שלא לנגן בבלי שיר וכל מיני זמר וכל משמיעי קול של שיר אסור לשמוח בהם ואסור לשמען בפני החרבן ואפי' שירה נפח על חיי' אסור וכו' עכ"ל הרי שאמ' שהניגון בבלי אסור ואפי' שירה בפה שקלח טמנו על חיי'. אמנם צריכים אנו להבין עתה לענין הכונה והזמן. דנראה ודאי דזמרא דפומא בלא משתח חיי' מותר מדכתב ר"י עלת דהא דמר עוקבא זמרא מ"ל דאסור לשורר בתוך בית המשתאות לאפוקי שלא נבין אסור בעלמא בכל אופן. וכך התוספו' כן משמע מדקאמר ולישלח להו בשיר וגו' פירושו

שלחו	לחוביל שי	לבן ישי	חבור	זמירות זה	בנגונים :
יגל	וירון בו	קרב לבו	מכל	חמורות חון	ומטמונים :
ביקם	בישראל	יבורך אל	נקרא	כמו בנו	ורב אונים :
רגיל	בבין שרים	פני שרים	לשיר	למו דוכסים	וחשמנים :
אחר	פאר העם	אשר חועם	הכל	ברוב ימים	ורוב שנים :
חשיב	עטרתה	לישנותה	כימי	בני לוי	בדוכנים :
חביא	במוסיקה	מחוקקה	דברי	תהלותיו	וברננים :
יחרו	לגיל ורון	פני ארון	שבת	וכל יום טוב	וחומנים :
ולכל	דבר מצות	ועוז חרור	חתן	וכלתו	ואב בנים :
תמיד	אנוש רוצה	יחי מוצא	שירות	ותשבחות	כוזמנים :
לכבוד	ארון עולם	כאראלם	לפצות	כעל עוגב	כעל מינים :
לא עוד	דבר מרי	לעם עברי	יתן	בקול הכוז	גאונים :
יראו	בכל בינה	חיות מנת	גם לו	כמו הם ה-	מוזיינים :
חלש	במהלומות	וכהכמות	גבור	והסון הוא	כאלונים :
בין כך	ערי יצמח	חלא ישמח	משה	במתנה	כשושנים :
בחר	במחברתו	לתפארתו	סלם	עלות עמו	במשענים :
יזכת	כמוכן הוא	בעושהו	כזכות	פעולתו	במשמנים :
חיים	והצלחתה	וכל שמחה	לועם	מחבר זה	בכל פנים :
ער צור	למקדשו	בחרושו	ישיב	בשיר שפה	לנאמנים :

כפעת'הזה מאז מקדש ולכן מגנות נעשות כזכיונות ויראה הרואה כי נראה לעין המחבר
 טוב שהקורא יגידו האותיות לאחור ויקראו למפרע מלו' הזמר העגור' בפני כל מלהפך סדר
 הזרות מהמורגל ועיניהם ימיתו לנטות ימין כדרך שאנו בני ברית כותבים כן תטרא
 דעתם ולסבה זו ג' לא חס על כל אשר אכנו כקוד מהתבו' כי בסיר רוב מזויז אכל הסטה
 מן ומחין הן בקריאה בסגס נכון למזמרים יסביחו לבטות בפפתותיהם המלות כהלכתן
 בן קודן וטעמן ויקדוקן לתפארת הקריאז והיא תהלתם ועתה ברוכים אתם קהל אמוני
 אחרי אשר זכינו להתחיל לסלום ונראתה זקפת בימינו מהנכון הלז כותב וחוקק תהלות
 אלן בסיר . תנו כבוד לה' לפאר מקום מקום מעט וממחות מצוה בהם בזמנים זמניהם .
 ולמדתם אותם את בניכם להבין בחכמה המן מביז עם תלמיד כאמור בלוי' כי כן בטחתי
 מיום זאת חבור זה לאורה ירבו לומריה ביעזאל על מנת לסורר להרר אלהינו בס וכיוצא
 בהם . ולהסיר מלב העקוב כל טינא אס באלו ימצא בבני הגולה איזה אחד מן המתחסרי'
 המרחיקי' כל חדש וכל בינה אשר אין להם חלק בה יחפז לאסור אשר דבר זה מרגרים ולא
 דיוק . ראיתי להעלות פה על ספר אשר כתנתי בתשובת סאלה זה יח סבי' בהיותי מרביץ
 תורה בקי' פיר' ארה יעא לסתום פה דובר בלבלה בנדון זה וחתמו עליו כל גאוני ויביאזה
 אשר בימים ההם . וראו רבי' ולא יוראו מבטת לחכמה הזאת אף כי רוחם בקרבם ישחרס
 ללמוד ולעשות . עד אשר תשוב חמת אבינו שבממים ורחס יזכור יבנה ביתו נאזה קדס
 ויפקוד את בני לוי למשפחותם לעתים ומחלקותיהם למזמרות והיו השירות בבית ה' ובכל
 פעדה אף גילת ורכן מרוב טוב . לא כיום הזס אשר כל א' ממנו שר בעירים עם לב רע
 מקוכר רוח ומעבודה קסה מצרת הגלות בפיו יסיר את המירה ועליו לבו רוי
 כי אז לא יבא מזמר בקהל ה' אשר לא יהיה לו על מה להשמח כספס
 וזהבס אתם שדות וכרמים וה' להם לאור עולם על כן
 יחדו ירכנו כי עין בעין יראו בסוב ה' כיון
 עהרה אמן :

יהודה אריה ממוריאנא בכ"ח יצחק ז'

אל כל און מלין חבון שלום

שפת

אמת תכון לעד הוא המסורר בחברותיו באומרו מה תאמר חכמת הננו
אל האחרים גבב גבבתי מארץ ועבריים כי בערוח חכמים כמו עסב בכל
מרע לפני בישראל ויכבו מהם כל החכמות הרעות והאומות מכבדים ומנשאים אותם ועל
עבר כנסרי' גם היא כחמת מהנה לא נעדרה אחת בתמים ומהם מאים לוקחה זאתי ומי
יסכח המלך דוד זקן ועמלו לא יזכור עוד אשר נמל לו מארס בסרר לימור פרק בסיר לכל
בני אסף והיוץ וידותין ככתוב בספר דברי הימים להבנים משום הסמעת יקול והנח להם
כלים מאליהם זמרה רמנה וזמרה רעומה כי מה מפטם כל הימים אשר עמד בית ה' על
מכוני ראסון ובני ועסה חסר להמשיכו משפט קרם • אכן קורות בתינו הזרים ורהיטנו
דרהיטנו מפונרי' בארבות וילרי הזמן נכריה הספיקו להשכיחם מכל דעה ולהעבירם מכל
הסכלי כי אף היה בעם ויזיקתו ויסכלתו וטעהו כור רח מכל בינה ואף גם זאת בהיות
בארץ לא להם אברה מחכמת חכמיו ותקח אונס שמץ ממנה אחרי כן מזולתם סריר מעיר
בדורות אלה באחרית הימים • והללו את פס ה' כי נשגב שלמה לבנינו בחכמה
זו • ויחכם מכל האדם לא לבד מאומתנו כי ירמיהו וישועה ערוך מאתמול לרבים אנשי פס
ממשפחות הארמה • אשר ע"סרת את פני בהירות רממות דוכסי מאלטווי גם מאמר
לפנים • וחי עוד לכבד אשר בחיים היום ירום ויגבה הורו והדרו אמן ומכאן חן חבוריו
במוסיקה מלסון אחרת אשר בספר הוחקו אלל אשר לא מישראל המה ועל ערבים בתוכם
תלו כנורותיהם ויאמרו ה' פקח עבריים • זו כחו לאלהיו פעל ועסה להוסיף מחול על הקדם
לכבד חובנו ממה שחננו ואף הוא היה מתכוין לבמור את הסם אשר קנה לו כנגד המברכי
את ה' ויוסיס לעומת מחברתו היה מביא איזה מזמור לרוד או ממכסרי תפלה או סכחה
הלל ומרת יה עד כי מסביל לאבק קבץ כמה מהם והיו לאחרים בידיו וכאשר סוררו אנשי
אותם והתענגו על רוב טובם והמקסיבי' הזהירו כל אחר ערבה אנו משמוע וישמע יתרו
חזקו עליו דברי פירי עם ובראשם הנדוב המהולל לעולם כמה משה סלס יסמיהו אלוה
ממל יואל לתתם אל הדפוס להסאיר אחריו פס טוב מבנים כי הוא מתחיל אנו לא יסב
ולא היתה כזאת בישראל • ולזכית חביריו היות כי יסוררו והרבים יסארו יסור אלס ירונן
במועדים ובחודשים אל מכוה • גם אנכי מאז כמיתי במספר אלהביו הפכרתי בו עוד מאד
והעזרתו עליו דבורי • עד כי הסתייעה מלתא תורות לבורא כל וביאן פיוס ער מסבר אשר
סכרתי לאות פניו • אמתנו בא והסטים לשלם נדרו להדפוס ברבר הנורו וזכרי ליתן סכר
למשיחיהם • אכן יסמיהו זון אמר להקרבא ליה מכהן בתפלה למטה איס האלהי הנזכר
כהנון וסר יו ואותי סיה לעמוד על כל כרה סלח תבא על החבור לסדרו להגיה אורו
ולפקוד עינים על עבירות וחטאות הדפוס • והגם כי נהפך לאכל כנורו ואני מקור דמעה
על לילי חלל בני החמוד זבולק בע' היר בחור בן כ"א פנס נעים זמירות קולו ערב ומראהו
בינה אשר שפכו דמי כמ' חס כת רוכחים מכני עמנו זה כמטה חדשים ברור זה ימח שמם
מאסה הנחם כמסו לא אסמע עיר בקול פרים וסרות • בכל זאת לא חפכתי להעביר על
הרבה אצדתי בשכר ז' ירהם הפל כשמתו וליתר היהודים תהיה לאורה וסמחה • הנח
ה"כ אנכי נכב על עין התלמדה ומוריע בסערי לרבים כי לא נקלה היא היות כי לא נענה

שיר לַמִּיָּדִים אֲמַרְךָ לְשִׁלְמָה • אֲמַרְךָ לְכַבֹּדוֹ אִישׁ מְלֻמּוֹ • הִלֵּךְ הַקָּטָן בְּכַנֵּי עַמּוֹ •
 גִּדּוֹל אֲמַנְסָה בְּאֹהֲבֵי סִמּוֹ • יִדְרֵנוּ הַמַּטִּיחַ
 לְפִי קוֹמּוֹ :

בִּלְתוּפְשִׁי בְּנוֹר וְתוֹף וְנֶבֶל
 הַיּוֹם שָׂאוּ זִמְרָתוֹ גַּם הַשִּׁיבּוֹ
 גִּנָּן תְּרוּעַת קוֹל וְשִׁיר חֲקִשִּׁיבּוֹ
 בִּלְבַעֲלֵי הַשִּׁיר גַּעֲיִמֵי חֶבֶל •
 כִּי תַעֲרֹב לֹאֵל כִּמְנַחַת חֶבֶל
 זִמְרָת רִנָּתִיו אֲשֶׁר תִּקְרִיבּוּ
 אֵלָיו • בְּנוֹעַם רֹב • וְכִסְ תִּשְׁיבּוּ
 אִפּוֹ • וְגַם יָבוֹן וְאַנְחָת אֶבֶל •

שירי שלמה הֵן מֵאֵר נֶאֱדָרוּ
 לְשֵׁם שִׁבּוֹ תְּרִשִּׁישׁ וְגַם אַחֲלָמָה
 אֶמְקֹבֶם יִזְוָרְעוּ וְכִסְ נִטְעוּ •
 וְכֹכֵל דְּבַר מִצְוָה חֵלֵא יִגְבְּרוּ
 עַל כָּל בְּנֵי גִילָם • וְיִרְס רִמָּח
 עַל פִּי אֲדָנִי יִחַנו יִסְעוּ •

וְיִנְסַף עוֹד לְאַחֵר • לְמַנְכַח מִזְמוֹר • כּוֹכֵב כּוֹכֵב הוֹלֵךְ הַדְּרוֹחַ •

רִשִּׁי וּמִירֹת אֵל וְעַל רִחַ
 רִנּוֹ-גִּנִּים הֵן חוּא מְשׁוֹשׁ כִּי
 מֵרִימֵי עוֹלָם וּמִסְלוֹ —
 יִירוּ בְּתוֹךְ חֵיכַל וְחֵאוֹ
 רִדְ שְׁלֹמֹת זֶה בְּלִי עֶצֶל
 שׁוֹרְרִים לִימֵר בְּרַב גִּיל
 וְעֵרִים חֲגִים בְּמִקְחָל-
 דָּוִד וְכוֹל עֵילָח לִכְר עֵיל
ש **ל** **ה**

אַחֵר גִּמְרָס פֶּרוּ כִּי תֵם נִשְׁלָם •
 חֲקִרִיב אוֹתוֹ לְכַמֵּר מִשַּׁח סִלָּם •

אל איש חיל רב פעלים : תורה וגדולה בו כלולים
ופריו קרש חלולים.

ה' קצני ודנוני הנסגב כמ' משח סלם זכר עושה חיל
וקורא סס במנטובה *

גם מתחולל גם מסלסום. גם מאז פתח לי ארץ אלהים וחתני להבין ולהור' בחכמת
המוס'קה רצתי וסרתי בחכמותי ברוך סרעשי בקרבי הסתעמעה נסמי לקחת
מראשית כל תרומת קול' להודות לרוכב בערבות בקול רנה ותודה כי זה קול' האר' לכבר
את ה' במה סהנאהו אים אשר כבדנתו • ויהי ה' למסען לי ויתן בפי זמירות חרסות אשר
עשיתי בסר' רקמתי בקולות ערבות נעימות בימינך כנח עלי הרוח מיוחרי' לזמני מסון
ולמועדים טובים • וספתי לא אכלא כי תמיד הגדלתי והוספתי הסתדלות להגדיל מזמורי
דוד מלך ישראל ולהאירי' עד אשר סמתי חק גבול להרבה מהס בדרכי המוס'קה לבעבור
יהיה להס יתר סאת לאזן אשר מליץ תבחן' ואחרי אשר חנני ה' לחזות בנוסס ולהוכיח קולי
למעשה ראיתי כי טוב לזכות את הרבים ולהביא אל הרפס מבחר זמירותי אשר עשיתי
לא לכבודי כ' לכבוד אבי סכסמים אשר עשה לי את הנפס הזאת ולעולס חורני • והנה
מרי דברי בי תרתי בלבי למי מקצמים אפנה להקריב על מזבח מנחת תורה זו • ואסא
עיני וארא כי טוב תתי את דודי אליך נכבר וחסוב בישראל מתת אותס לאים אחר כי אמנס
יודע כל סער עמי כמה מעלות טובות לגבר אשר דרכו נסדרה כמוך • והנה סלם הדרך
והדרך מוצב ארצה וראסו מגיע הסמימה • וגם סלסלת יחקך נודע למסגב העוטה כסלמה
אור התפאר' והעוז כי על כן בחרתי הסתוסף בכל יפעתך נחת מהדרך עלי ועל פועל ידי
נוסף כי להיותי קסור בעבותות החסדים והטובות אשר גמלתני ואשר גמלו עלי הסלמים
הנוריק נ' אספרס מחול ירבון ראיתי חובה לעמי לכבר מכבדי ולהקרי' קרבי זה בהיכלך
ארנ' ומסירי אהורך • זאת ועוד כי כמה פעמים במצותך יגעתי ומצאתי נחתני עמודי
הסיר בשפתי רכנות • ואס כן איפה ממך הקול' ומידך נחתני לך • הנה כי כן זאת מנחתני
נחונה נחונה סלוחים אליך נאור ואדיר ובמו פי אתחנן תיקר נא בעיניך וימינך תסעדה
וענחתך תרבה • והיה כאסר ידים משח ירו לקבלה בסבר פנים יפות יהללוה בסערים •
ותהי בסאת חן בעיני כל רואיה • והנה עורכי מדבר אפרוס את כפי אל ה' בצלותי ובבעותי
יפרס עליך ככת שרובי וירוממך לרסת מסכנות ההצלחה ויחולו עליך ועל כל באי ארץ
כל הברכות הכתובות בספר תורת משח מאנטובה יוס ר'ח חסון הספ'.

עובר מאהבה לארנ'

הסעיר סלמה מהארומים

סיכמו

חשירים אשר לשלמה

מזמורים ושירות ותשבחות אשר
חביא בחכמת הנגון והמוסיקה
לשלמה ד' ה' ו' ח' קולות
(.) כמר שלמה מתאדומים יצו
מדרי קק מאנטובח
לחודו לח' ולזכר לשמו עליון בכל
דבר שבקדושה חרשח
בארץ:

פה ויניציאה טפג

במצות חשרים
פייטרו ולורנצו בראגאדיני •
בבית יוואני קאליאוני

Appresso gli Illust. Sig.
Pietro e Lorenzo Brag.